Železiarne Podbrezová a.s.
Kolkáreň 35
Podbrezová 976 81

ROZŠÍRENIE PARKOVACÍCH MIEST NZ ŽP A.S. PODBREZOVÁ

Zámer podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Bratislava 2016

OBSAH

I. Základné údaje o navrhovateľovi 5
1. Názov 5
2. Identifikačné číslo 5
3. Sídlo 5
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa 5
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie 5

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti 6
1. Názov 6
2. Účel 6
3. Užívateľ 6
4. Charakter navrhovanej činnosti 6
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti 7
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1: 50 000) 7
7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti 7
8. Stručný opis technického a technologického riešenia 7
9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite 16
10. Celkové náklady (orientačné) 16
11. Dotknutá obec 17
12. Dotknutý samosprávny kraj 17
13. Dotknuté orgány 17
14. Povoľujúci orgán 17
15. Rezortný orgán 17
16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 17
17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice 17

III. Základné INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA 18
1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území 18
1.1. Geomorfologické pomery 18
1.2. Horninové prostredie 18
1.3. Pôdne pomery 20
1.4. Klimatické pomery 21
1.5. Hydrologické a hydrogeologické pomery 22
1.6. Biotické pomery 25
1.7. Chránené územia 32
2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria 34
2.1. Štruktúra a scenéria krajiny 34
2.2. Scenéria krajiny 34
2.3. Stabilita krajiny 35
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia 37
3.1. Demografické údaje 37
3.2. Sídla 38
3.3. Priemyselná výroba a poľnohospodárstvo 41
3.4. Doprava 42
3.5. Technická infraštruktúra 42
3.6. Služby 43
3.7. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti 44
4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia 44
4.1. Znečistenie ovzdušia 44
4.3. Zaťaženie územia hlukom 45
4.4. Znečistenie podzemných a povrchových vôd 45
4.5. Kontaminácia horninového prostredia a pôdy 46
4.6. Poškodenie vegetácie a biotopov 47
4.7. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva 47

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie 49
1. Požiadavky na vstupy 49
1.1. Záber pôdy 49
1.2. Zdroje a spotreba vody 49
1.3. Surovinové zabezpečenie 50
1.4. Energetické zdroje 50

1.5. Dopravné riešenie ... 54
1.6. Nároky na pracovné sily ... 59
1.7. Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny ... 59
2. Údaje o výstupoch ... 60
2.1. Ovzdušie ... 60
2.2. Vody ... 60
2.3. Odpady ... 62
2.4. Hluk a vibrácie ... 63
2.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia ... 63
2.6.Teplo, zápach a iné výstupy ... 63
2.7 Vyvolané investície ... 64
3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie ... 64
3.1. Vplyv na horninové prostredie a reliéf ... 64
3.2 Vplyvy na povrchové a podzemné vody ... 64
3.3 Vplyvy na ovzdušie a klímu ... 64
3.4. Vplyvy na pôdu ... 65
3.5. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy ... 65
3.6. Vplyvy na krajinu ... 65
3.7. Vplyv na obyvateľstvo ... 66
4. Hodnotenie zdravotných rizík ... 66
5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia ... 66
6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia ... 67
7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice ... 67
8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území ... 67
9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti ... 68
10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie ... 68
10.1. Územnoplánovacie opatrenia ... 68
10.2. Technické opatrenia ... 68
Z hľadiska ochrany ovzdušia : ... 68
Z hľadiska ochrany pred hlukom : ... 68
Z hľadiska nakladania s odpadmi: ... 69
Z hľadiska ochrany vôd a pôdy: ... 69
Z hľadiska ochrany zelene: ... 69
Organizačné a prevádzkové opatrenia ... 69
10.3. Kompenzačné opatrenia ... 69
10.4. Iné opatrenia ... 70
11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala ... 70
12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi ... 70
13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov ... 70

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu ... 71
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu ... 71
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty ... 71
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu ... 72

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia ... 72
VII. Doplňujúce informácie k zámeru ... 72
1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov ... 72
Zoznam hlavných použitých materiálov ... 72
Zoznam zdrojov informácii z internetu ... 72
Legislatíva ... 73
2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru ... 74
3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie ... 74

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru ... 75
IX. Potvrdenie správnosti údajov ... 75
1. Spracovatelia zámeru. ... 75
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa ... 75

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ADR - Európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
ČOV – čistiareň odpadových vôd
MSK – makroseizmická stupnica zemetrasení
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia SR
NN – nízke napätie
NZ – nový závod
OA – osobný automobil
ORL - odlučovač ropných látok
RÚSES – regionálny územný systém ekologickej stability
SKCHVU - chránené vtáčie územie
SKÚEV - územie európskeho významu
SĽDB – sčítanie ľudí, domov a bytov
SODB - sčítanie obyvateľov domov a bytov
STL – strednotlakový plynovod
STN – Slovenská technická normalizácia
TZL – tuhé znečisťujúce látky
ÚSES - územný systém ekologickej stability
VTL - vysokotlakový plynovod
ZL - znečisťujúce látky
ŽP a.s. - Železiarne Podbrezová a.s.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

Železiarne Podbrezová a.s.

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

36 562 141

3. SÍDLO

Kolkáreň 35,
Podbrezová 976 81

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA

Ing. Ľubor Schwarzbacher – technický riaditeľ
Železiarne Podbrezová a.s.
976 81 Podbrezová, Kolkáreň 35
Tel: +421-48 645 5000
Fax: +421-48 645 5002
E-mail: schwarzbacher@zelpo.sk

5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

RNDr. Vladimír Žúbor
EKOCONSULT – enviro, a. s.
Miletičova 23
821 09 Bratislava
Tel: +421-2-5556 9758, 0904 682 936
Fax: +421-2-5024 4329
e-mail: zubor@ekoconsult.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. NÁZOV

Rozšírenie parkovacích miest NZ ŽP a.s. Podbrezová

2. ÚČEL

Účelom zámeru je rozšírenie parkovacích kapacít v širšom priestore pred vstupom do výrobného areálu nového závodu ŽP a.s. z dôvodu nedostatku parkovacích miest pre zamestnancov nového závodu Železiarní Podbrezová a.s.
Rozšírenie parkovacích miest je plánované na novej ploche, t.j bude riešené ako samostatné parkovisko. Dažďová kanalizácia z plochy parkoviska bude po prečistení v odlučovači ropných látok (ORL) zaústená do existujúcej dažďovej kanalizácie nového závodu. Prístup na parkovisko bude zabezpečovať existujúci vjazd z cesty III/2391.
Zámer počíta s vybudovaním parkovacích miest pre OA v dvoch etapách. I. etapa rieši parkovisko na existujúcej ploche pre 127 OA. Neskôr sa v II. etape plocha parkoviska zväčší na dobudovanom násype na konečných 154 parkovacích miest.
Všetky dotknuté pozemky sú vo vlastníctve stavebníka.

3. UŽÍVATEĽ

Železiarne Podbrezová a.s.
Kolkáreň 35
976 81 Podbrezová

4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bude navrhovaná činnosť predstavovať novú činnosť.
Podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov a jeho prílohy č. 8 môžeme navrhovanú činnosť zaradiť nasledovne:

- časť 9. Infraštruktúra, položka č. 16. Projekty rozvoja obcí vrátane b) statickej dopravy od 100 do 500 stojísk sa na uvedený zámer vzťahuje prahová hodnota časti B – zisťovacie konanie: 154 stojísk

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ (investor) je povinný spracovať zámer pre potreby zisťovacieho konania. Príslušný orgán pre posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie bude Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Tabuľka: Základné parametre pre posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

9. Infraštruktúra	Prahové hodnoty		Navrhovaná činnosť
	povinné hodnotenie	zisťovacie konanie	
16. Projekty rozvoja obcí vrátane b) statickej dopravy	od 500 stojísk	**od 100 do 500 stojísk**	154 stojísk

5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Umiestnenie navrhovanej činnosti je v Banskobystrickom samosprávnom kraji, okrese Brezno, v katastrálnom území Valaská. Parkovisko je navrhnuté na ploche pôvodných asanovaných objektoch (dielňach) a betónových spevnených plôch pôvodného zariadenia staveniska v areáli závodu, na východnej strane, pri novom závode, zo smeru od obce Valaská.
Všetky dotknuté pozemky budúcou výstavbou, parcely resp. ich časti č. : 1989/77, 1989/17, 1997/3, 1989/82 a 1997/1 o celkovej výmere 43.662 m^2 v k. ú. Valaská, sú vo vlastníctve navrhovateľa. Uvedené parcely sú vedené na LV č. 68 a sú charakterizované ako Zastavané plochy a nádvoria nachádzajúce sa v intraviláne obce.
Pozemok budúceho parkoviska je prístupný závodnou komunikáciou, pripojenou na cestu III/2391 v km 1,300 úrovňovým vjazdom. Súbežne s trasou účelovej prístupovej – závodnej komunikácie sú vedené trasy podzemných inžinierskych sietí, ktorých polohu pred začiatkom stavebných prác je stavebník povinný zistiť ich vytýčením.

6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1: 50 000)

Príloha č. 1

7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Termín začatia a ukončenia výstavby spresní investor v súčinnosti s dodávateľom stavby.

Začiatok výstavby:	04/2016
Ukončenie výstavby:	09/2016
Začiatok prevádzky:	10/2016

Trvanie prevádzky nie je časovo ohraničené.

8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Nulový variant

Dotknuté územie leží v Banskobystrickom samosprávnom kraji, okrese Brezno, v katastrálnom území Valaská. Navrhovaná činnosť bude umiestnená na ploche pôvodných asanovaných objektoch (dielňach) a betónových spevnených plôch

pôvodného zariadenia staveniska v areáli závodu, na východnej strane, pri novom závode, zo smeru od obce Valaská.

Priemyselný areál je historicky integrovaný do existujúceho dopravného systému v dotknutom území s vybudovanou sieťou ciest a železničných vlečiek.
Doteraz vybudované parkoviská v území ŽP a.s. sú kapacitne nedostatočné. Pre parkovanie sa využívajú priestranstvá autobusového nástupišťa, priľahlých komunikácií a tiež vozovka na ceste č. III/2391 (predtým III/06673). Týmto stavom dochádza ku kolíznym dopravným situáciám na týchto komunikáciách, čo zhoršuje bezpečnosť cestnej premávky v lokalite.

Širšie okolie riešeného územia je v súčasnosti vyplnené:
- priemyselnými halami
- riekou Hron
- cestnými a železničnými dopravnými komunikáciami

Bezprostredné okolie:
- prevádzkové a výrobné haly ŽP a.s.
- existujúce parkovacie plochy so súvisiacou infraštruktúrou

Dotknutá lokalita:
Dotknutú lokalitu tvorí betónová spevnená plocha pôvodného zariadenia staveniska. Časť plochy tvoria nálety krovín. Plocha potrebná pre uskutočnenie výstavby parkoviska v súčasnosti je bez využitia.
Hlavný príjazd a odjazd z nových parkovacích plôch bude po prístupovej komunikácii, na ktorú sa využije existujúca závodná komunikácia.
Na predmetnom úseku minimálne využívanej závodnej komunikácie, je povrch vozovky s betónovým krytom nehomogénny, narušený, dosky sú lokálne výškovo poklesnuté resp. polámané a dážďové vody sú prevažne vsakované do telesa komunikácie.
V súbehu s trasou tejto komunikácie je umiestnený priemyselný vodovod DN 500, západnou stranou lokality budúcej stavby je vedená areálová dážďová kanalizácia DN 500.
Cez parcelu č.1997/1, južne na svahu pod oplotením areálu závodu, sú vedené trasy VTL plynu DN 200 a DN90 mm.

Variant 1

Variant 1 predloženého zámeru predstavuje rozšírenie parkovacích kapacít v širšom priestore pred vstupom do výrobného areálu nového závodu ŽP a.s. z dôvodu nedostatku parkovacích miest pre zamestnancov nového závodu Železiarní Podbrezová a.s.
Rozšírenie parkovacích miest je plánované na novej ploche, t.j bude riešené ako samostatné parkovisko. Dažďová kanalizácia z plochy parkoviska bude po prečistení v odlučovači ropných látok (ORL) zaústená do existujúcej dažďovej kanalizácie nového závodu. Prístup na parkovisko bude zabezpečovať existujúci vjazd z cesty III/2391.

Zámer počíta s vybudovaním parkovacích miest pre OA v dvoch etapách. I. etapa rieši parkovisko na existujúcej ploche pre 127 OA. Neskôr sa v II. etape plocha parkoviska zväčší na dobudovanom násype na konečných 154 parkovacích miest.

Parkovisko je navrhnuté na ploche pôvodných asanovaných objektoch (dielňach) a betónových spevnených plôch pôvodného zariadenia staveniska v areáli závodu, na východnej strane, pri novom závode, zo smeru od obce Valaská. Určené je pre prevažne dlhodobé parkovanie vozidiel osobných aut zamestnancov ŽP a.s. Podbrezová.
Vybudujú sa parkovacie stojiská pre kolmé stánia pre 154 OA. Výstavba vyžaduje vykonanie:

- prípravných prác v území /odstránenie vybúranie bet. panelových plôch, odstránenie krovia a búranie oplotenia/,
- vybudovanie a úprava prístupovej komunikácie s napojením na existujúci komunikačný systém v území, výstavba obslužných komunikácií a spevnených stojísk parkovacích plôch
- odvodnenie a odvedenie dážďových vôd z vytvorených plôch a ich čistenie cez lapač olejov pred napojením do existujúcej kanalizácie DN 500.
- osvetlenie parkoviska
- vybudovanie oplotenia
- vykonanie najnutnejších príprav pre vybudovanie ochranného kamerového systému kontroly
- dopravné značenie na parkovisku

Riešenie stavby, v dokumentácii rešpektuje trasy existujúcich rozvodov podzemných inžinierskych sietí nachádzajúcich sa na stavenisku, oplotenie pozemku stavebníka, zeleň na stavenisku vedľa regulačnej stanici plynu a existujúce plochy autobusového nástupišťa a cestnú komunikáciu III/2391.
Po ukončení prác na stavebných objektoch stavby, dočasný záber /manipulačné pásy/ na pozemku stavebníka sa upravia vyrovnaním nerovností vzniknutých používaním počas stavby a nové vytvorené plochy sa zahumusujú v hrúbke 100 mm a následne sa využijú na vykonanie (vo vhodnom vegetačnom termíne) sadových úprav stavebníkom, ktoré nie je predmetom tejto stavby.

Stavebné práce nebudú priamo zasahovať verejné priestranstvá a celá stavba sa bude realizovať na pozemku stavebníka. Vykoná sa odstránenie a rozobratie vozovky z bet. panelov na ploche 2762,40 m^2.

Vykonané úpravy zásadne neovplyvňujú podstatne polohové usporiadanie v území, pôvodne v závode na nevyužívanej ploche.
V zásade v rámci projektu parkoviska sa rieši vykonanie výškových úprav s cieľom vytvorenia (s minimálnymi zásahmi do terénu pre potrebu budovania konštrukcie vozovky) vhodných odvodňovacích pomerov.
Podobný ekonomický prístup je zvolený pri návrhu vedenia prístupovej komunikácii k novobudovanej spevnenej ploche parkoviska.
Parkovisko je usporiadané v 5-tich blokoch kolmých stojísk, po oboch stranách obslužných komunikácií -vetvách A – E.

Objekty dopravného riešenia
V náväznosti na vykonané prípravné práce na stavenisku sa pristúpi k vykonaniu zemných prác – výkopov pre vozovku a budovaniu násypov zemného telesa. Stavebná činnosť je rozdelená v rámci SO-02 Spevnené plochy do nasledovných podobjektov:

- prístupová komunikácia, pozostávajúca z povrchovej úpravy existujúcej a výstavby novej konštrukcie vozovky na závodovej komunikácii
- parkovisko - plocha parkovacích stojísk s obslužnými komunikáciami -vetvy A až E
- chodník 1 - prepojovací, medzi nástupiskom autobusov a novou parkovacou plochou
- chodník 2- vedený južnou stranou plochy (koncami vetiev obslužných komunikácií parkovacích blokov)

Prístupová komunikácia
Sprístupnenie riešeného parkoviska je z cesty III/2391 po existujúcej závodnej komunikácii.
Táto komunikácia bola stavebne budovaná ako provizórna, ktorej povrch je tvorený z betónových panelov a počas jej prevádzky nebol opravovaný.
Os prístupovej komunikácie je vedená v trase existujúcej závodnej komunikácie a od pracovného staničenia 146,89 m je súčasne i jednou z obslužných komunikácii budovaného parkoviska a jej koniec je v staničení 226,99 m.
V úseku prístupovej komunikácie od ZÚ po staničenie 78,96 m sa využije v plnom rozsahu existujúca konštrukcia vozovky a úprava technického stavu sa vyková asfaltovými vrstvami podkladu a krytu.
V ďalšej časti prístupovej komunikácie od staničenia 78,96 m sa rozoberie na komunikácii existujúci panelový betónový kryt a tento sa nahradí (novou konštrukciou) novými konštrukčnými vrstvami navrhnutej novej vozovky.

Šírkové pomery prístupovej komunikácie:
Šírku vozovky tvoria 2 x jazdné pruhy š. 3,00 m. V úseku vykonávania asfaltových úprav sa vedľa vozovky s volným okrajom vytvoria zemné krajnice v šírke 0,50 m.

Výškové pomery nivelety prístupovej komunikácie:
Niveleta je vedená tak, že v max. miere kopíruje vedenie pôvodnej komunikácie s tým, že umožňuje položenie súvislého nového asfaltového krytu a na začiatku úpravy naväzuje na okraj asfaltového krytu vozovky cesty III/2391.
Maximálny pozdĺžny sklon vozovky na trase je 8,68% a min. sklon 0,46%
Priečny sklon vozovky je prevažne jednostranný 2%.
Úprava cestnej pláne u novej konštrukcii vozovky je v sklone priečne 3 % do pozdĺžnej drenáže.

Konštrukcia vozovky prístupovej komunikácie:
Prvý úsek - úpravy existujúceho povrchu vozovky sa vykoná s nasledovnou skladbou technologických postupov:

- kryt z asfaltového betónu ABS II.- obrusná vrstva (STN EN 13108-1) hr. 50 mm

- postrek spojovací z riedeného asfaltu v množstva 0,70 kg/m^2
- podklad z obaľovaného kameniva OKH II (STN EN 13108-1) hr. 80 mm
- vyrovnávacia vrstva z obaľovaného kameniva premennej hr. (v tonách)
- náter infiltračný v množstva 1,00kg/m2 (sa nanesie na očistený betónový povrch panelov)

Cestné panely, ktoré sú osadené do štrkového lôžka, sa predom očistia od štrku a prachu. Rovnako pred vykonaním následných úprav je potrebné preveriť technický stav povrchu, a v prípade nestabilných a nedostatočne pevne osadených panelov, vykoná sa ich oprava (znovu osadením panela do štrkového lôžka).
Na začiatku stavebnej úpravy prístupovej komunikácie, sa výškovo vykonaná úprava s napojením priamo na úroveň povrchu zarezaného a zarovaného ľavého kraja existujúcej asfaltovej vozovky na ceste III/2391. Pracovná špára na styku starého a nového krytu bude opatrená asfaltovou páskou, prípadne zaliata pružnou asfaltovou zálievkou.
Nová konštrukcia vozovky na prístupovej komunikácii sa navrhuje - stredná živičná, pre návrhové obdobie 15 rokov, pri celoročnom priemernom počte dopravnom zaťažení -TNV do 100 vozidiel tj. trieda dopravného zaťaženia V. (pre účelovú komunikáciu a odstavné a parkovacie plochy OA) s orientačným návrhom dopravného zaťaženia počas životnosti N c = 2. 106 (NV /15r).
Netuhá vozovka –asfaltová je navrhnutá s nasledujúcou skladbou usporiadania a zloženia:

- kryt z asfaltového betónu ABS II.- obrusná vrstva (STN EN 13108-1) hr. 50 mm
- postrek spojovací z riedeného asfaltu v množstve 0,70 kg/m^2
- podklad z obaľovaného kameniva OKH II (STN 736121) hr. 80 mm
- postrek s vibrovaného šrku VŠ; (STN EN 13242) hr. 200 mm
- podsyp zo štrkodrvy /ŠD/ (STN 736126) hr. 250 mm
  s p o l u : hr. 580 mm

Pre vozovku sa požaduje podložia pláne urovnať a zhutniť.
Budovaná vozovka o celej novej konštrukcii bude lemovaná zo strany zelene cestným obrubníkom.
Na prístupovú komunikáciu vjazdami v staničeniach : 40,77 m a 101,44 m vpavo, sú napojené vnútrozávodové komunikácie, ktorými je vykonávaná obslužnosť objektov a prevádzky, v tejto časti závodu.
Obslužné komunikácie parkovacích blokov - vetvy A až E , sú napojené kolmo vľavo na prístupovú komunikáciu v staničeniach: 154,99 m, 170,99 m, 186,99m, 202,99 m a 218,99 m. Vpravo, vedľa prístupovej komunikácie v úseku od staničenia 146,89 m po 226,99 m sú budované kolmé parkovacie stojiská.

Odvodnenie prístupovej komunikácie:
Povrchové dážďové vody z vozovky prístupovej komunikácie sú riešené výškovým odvedením priečnym sklonom vozovky na svah, do terénu.
Odvodnenie pláne pri budovanej celej novej konštrukcii vozovky je pozdĺžnou drenážou, ktorá je situovaná na pravom okraji vozovky, pod svahom.

Parkovisko
Celkový počet stojísk pre osobné autá podľa spracovaného návrhu je v počte 154 ks parkovacích miest, a sú riešené a rozmiestnené v rámci stavebne vytvorených priestorových a plošných možností.
Parkovacie stojiská sú umiestnené v piatich blokoch (okolo priamych vetiev A až E), po oboch stranách obslužných komunikácií parkoviska, ako vonkajšie kolmé stánia pre osobné autá.
Obsluha a dostupnosť jednotlivých parkovacích stojísk je po obslužných obojsmerných komunikáciách.
Vetvy pre I. etapu výstavby budú budované v dĺžkach:

- vetva A 24,75 m , a obsluhuje 16 stojísk OA
- vetva B 27,25 m , a obsluhuje 18 stojísk OA
- vetva C 29,13 m , a obsluhuje 20 stojísk OA
- vetva D 30,38 m , a obsluhuje 20 stojísk OA
- vetva E 31,00 m , a obsluhuje 21 stojísk OA

Vedľa prístupovej komunikácii vpravo, sa od staničenia 146,89 m po KÚ, vytvori 32 stojísk OA.
Neskôr sa v II. etape plocha parkoviska zväčší na dobudovanom násype na konečných 154 parkovacích miest.
Usporiadanie parametrov a rozmery vonkajších parkovacích stojísk sú v súlade s STN 736056. Parkovacie stojiská pre kolmé radenie vozidiel o rozmeroch stojísk 2500x 5000 mm /pre osobné autá O1 a O2 /.
Vybudované parkovisko bude využívané prevažne pre dlhodobé parkovanie osobných aut zamestnancov podniku.

Sklonové a výškové pomery na parkovisku:
Obslužné komunikácie svojimi parametrami s jednostranným priečnym sklonom umožňujú vytvoriť plochy parkovísk s pozdĺžnym sklonom stojísk 2% a priečnym sklonom stojísk zhodným s pozdĺžnym sklonom jednotlivých vetiev komunikácií v klesaní 1,5÷2,0%.

Konštrukcia vozovky spevnených plôch parkoviska :
Konštrukcia vozoviek na obslužných komunikáciách a stojiskách je rovnaká.
Netuhá asfaltová vozovka, je navrhnutá s nasledujúcou skladbou usporiadania a zloženia:

- kryt z asfaltového betónu ABS II,- obrusná vrstva (STN EN 13108-1) hr. 50 mm
- postrek spojovací z riedeného asfaltu v množstve 0,70 kg/m^2
- podklad z obaľovaného kameniva OKH II, (STN 736121) hr. 80 mm
- postrek s vibrovaného štrku VŠ; (STN EN 13242) hr. 200 mm
- podsyp zo štrkodrvy /ŠD/ (STN 736126) hr. 250 mm
  s p o l u : hr. 580 mm

Únosnosť pláne pod vozovkou bude potrebné zhutniť a priečne pláň urovnať v sklone 3 % s vyvedením do pozdĺžnej drenáže.
Po obvode vozovka stojísk od zelene a rovnako i od chodníka 2, je lemovaná cestným obrubníkom.

Odvodnenie vozovky spevnených plôch parkoviska :
Vody z cestnej pláne sú zachytené do drenáže a dažďové vody z povrchu vozovky a parkovacích stojísk sú usmernené priečnym a pozdĺžnym sklonom do dažďových vpustov. Typizované vpusty sú súčasťou riešenia SO -03 cestná kanalizácia. Celkom bude vybudovaných 14 ks vpustov s liatinovými mrežami s rámom a nálevkou, pre triedu zaťaženie D, sú vystrojené lapačmi nečistôt. Vpusty sú pripojené na dve vetvy dažďovej kanalizácie, vetvu A a B. Pred vyústením do existujúcej dažďovej kanalizácie, zachytené vody prechádzajú cez odlučovač ropných látok.

Chodník 1
Prístup zamestnancov – chodcov z parkoviska ku vstupu do závodu, bude po chodníku 1, ktorý sa vybuduje na svahu, nad plochou autobusového nástupišťa a južným okrajom budovanej plochy parkoviska.
Chodník je vedený vo volnej trase, východne od regulačnej stanice plynu, kolmo na svah, v dĺžke 54,26 m a o šírke 2,00 m. Súčasťou trasy chodníka 1, sú vonkajšie schody.

Výškové a sklonové pomery chodníka 1:
Prekonanie výškového rozdielu medzi úrovňou, začiatku trasy chodníka (na ploche autobusového nástupišťa) a koncom, na obslužnom chodníku 2, sa vykoná dvomi ramenami vonkajších schodov (na prekonanie strmého zrazu a križovania s Vtl plynom DN 90), a následne niveleta chodníka je v stúpaní 8,13% na dĺžke 44,90 m, v násype. Povrch chodníka je v jednostrannom priečnom sklone 2%.

Šírkové usporiadanie chodníka 1:
Chodník je v šírke spevnenia 2,00 m, s obostrannými zemnými krajnicami v šírke 0,50 m .V časti vedenia pešej trasy po schodoch, je šírka medzi zábradlím 2,34 m, pri dĺžke schodníc 3,00 m.

Konštrukcia chodníka 1:
- kryt z betónovej dlažby HAKA – sivej farby hr. 60 mm
- lôžko z kameniva ťaženého – piesku fr.2-4 mm hr. 40 mm
- podklad zo štrkodrvy hr. 250 mm
  s p o l u : hr. 350 mm

Pre novú konštrukciu chodníka sa požaduje podložie - pláň vyspádovať na svah, urovnať a zhutniť.
Celkom plocha budovaného chodníka s krytom z dlažby je 92,49 m^2, a obojstranne je lemovaná záhonovými obrubníkmi.
Odvodnenie dážďových vôd z povrchu chodníka je jednostranným priečnym sklonom 2% na svah.

Vonkajšie schody a ich zastrešenie:
Vonkajšie schody sú betónové, v celkovej dĺžke 8,04 m, pozostávajúce z dvoch ramien, a z medzipodesty v dĺžke 0,90 m. Vedenie schodov a chodníka je v priamej trase. Šírka schodov je navrhnutá 3,00 m, pričom voľný priestor medzi zábradlím je

2,34 m. Rozmery stupňov schodov v schodiskových ramenách sú 311 x 160 mm,dl.3000 mm, v prvom ramene v počte 12 ks a v druhom ramene 10 ks. Pri návrhu tvaru a rozmerov schodov je zohľadnená požiadavka zabezpečenia bezkolízneho križovania budovanej konštrukcie s existujúcim vedením podzemnej trasy Vtl- plynu DN 90.
Schody budú zastrešené polykarbonátovými doskami osadenými na ľahkej oceľovej podpernej konštrukcii. Ramená schodov budú vybudované priamo na upravenom teréne, keď doska sa vystuží dvomi vrstvami zváranými sieťami. Stĺpy oceľovej konštrukcie zastrešenia budú kotvené do schodníc.

Chodník 2
Chodník 2, sa vybuduje na južnom okraji spevnenej plochy parkoviska, v celkovej dĺžke 70,42 m a v šírke 1,50 m. Vedľa chodníka, na strane nad svahom (ktorý je ukončený existujúcim oplotením areálu), je krajnica v šírke 0,50m.
Chodník 2, bude slúžiť pre peších na presun pri príchode (odchode) z jednotlivých obslužných vetiev – blokov parkoviska, ku chodníku 1.
Výškovo v pozdĺžnom sklone je chodník 2, prispôsobený výškovej úprave a úrovni na spevnenej ploche parkoviska a priečne jeho povrch je v sklone 2% ku krajnici, na svah.

Konštrukcia chodníka 2:
- betónová zámková dlažba (HAKA) hr. 60 mm
- pieskové lôžko hr. 40 mm
- podklad zo štrkodrvy hr. 250 mm
  s p o l u : hr. 350 mm

Pre chodník sa požaduje násypové teleso dostatočne hutniť, aby únosnosť podložia na pláni dosiahla hodnotu min. Ep = 25 MPa, bola urovnaná a vyspádovaná na svah.
Plocha budovaného chodníka s krytom z dlažby je 105,64 m^2.
V celej dĺžke bude plocha chodníka zo strany zelene lemovaná záhonovým obrubníkom a zo strany koncov obslužných vetiev komunikácií parkoviska cestným obrubníkom.

Dopravné značenie
Nakoľko výstavbou parkoviska v území areálu závodu, sa pôvodný vjazd bude využívať viac ako doteraz, táto zmena v území si vyžiada na ceste III/2391 doplniť dopravné značenie ZDZ. V mieste občasného vjazdu, po vybudovaní parkoviska vznikne križovatka s intenzívne využívaním pripojenia prístupovej komunikácie smerujúcej na parkovisko.
Doterajší vjazd na cestu III/2391 sa ZDZ upraví na križovatkové pripojenie, s vyznačením hlavnej cesty a tvarom križovatkového pripojenia.
Organizácia dopravy v riešenom území bude usmernená zvislými dopravnými značkami a vodorovným značením.
Dopr. značkami na usmerní i pohyb motor. vozidiel v areáli závodu: na prístupovej komunikácii a na samotnom parkovisku.

Na trase prístupovej komunikácie sa určí zníženie jazdnej rýchlosti (na 30 km/hod), a všetky komunikácie napojenia vjazdov zo závodu, sa vyznačia ako vedľajšie cesty.
Zvislé dopravné značky základnej veľkosti budú osadené na pozinkované stĺpiky dopredu zabudované do betónových základov, resp. budú umiestnené na konštrukciách napr. stĺpy verejného osvetlenia.
Vodorovné značenie sa vykoná bielou striekanou farbou s reflexnou balotinovou úpravou (kolmých parkovacích miest a šikmých rovnobežných čiar), čím sa spresní organizácia dopravy na parkovisku.

Oplotenie
Vybudovaním parkoviska na pozemkoch stavebníka v areáli závodu, z hľadiska prevádzky parkoviska a ochrany územia a priestorov závodu, je potrebné vybudovať a doplniť okolo vybudovanej stavby existujúce oplotenie závodu, v rámci SO-05. Tým sa zabezpečí potrebná bezpečnostná zábrana, zamedzenie svojvolného vstupu nepovolaním osobám do územia funkčného závodu ŽP a.s.

Oplotenie sa vybuduje v dvoch častiach:
- severne nad regulačnou stanicou plynu, na západnej strane budovanej parkovacej plochy.
- súbežne s prístupovou cestou po miesto pôvodnej pomocnej vstupnej brány do areálu.

Pôvodné oplotenie závodu tvorené z betónových stĺpikov a dosiek sa ponechá.

Základné charakteristiky nového oplotenia:
Oplotenie jednoduchého typu, bez podmúrovky, sa vytvorí zo štvorhraného pozinkovaného pletiva upevneného na oceľových stĺpikoch.
Dĺžka úpravy celkom vrátane dvoch vrát je 157,80 m, pričom:
1. úsek je v dĺžke 53,15 m
2. úsek je v dĺžke 104,65 m

Konštrukcia nového plota:
Oplotenie sa vytvorí zo štvorhraného pozinkovaného pletiva 60 x 60mm, hr. drôtu 2,4mm v šírke 2,00 m, upevneného na oceľových stĺpikoch s krytkami (Φ 60,3 / 3,2 mm, dĺžky 2600 mm, so 4-mi dierami pre prichytenie napínacieho drôtu).
Stĺpiky ako aj vzpery (pri koncových stĺpikoch a lomoch) budú ukotvené do betónových základov z prostého betónu (polosuchého) C 20/25, o rozmeroch 0,40x0,4x0,7 m.
Vráta brán budú osadené na vjazdoch do priestorov závodu, z prístupovej komunikácie na parkovisko (v staničeniach komunikácie 40,70 m a 101,44 m) na úseku 2. časti oplotenia. Využije sa po demontáži existujúca brána šírky 6,30 m (dvojkrídlová 2 x 3,00x2,00m, z oceľových rúrok a v spodnej tretine vytvorená s plechovou výplňou), je v súčasnom betónovom oplotení (v staničení 24,28 m prístupovej komunikácii), ktorá sa premiestni na budovaný prvý vjazd do závodu.
Druhá brána v šírke 5,60 m bude osadená na budovanom druhom vjazde do závodu, dvojkrídlová brána (2 x 2,80x2,00m), nová rovnakej konštrukcie (z oceľových rúrok a v spodnej tretine s plechovou výplňou).

Zároveň sa vytvoria počas výstavby SO-02 stavebné úpravy na stavenisku parkoviska -vybudujú sa chráničky pre rozšírenie budúcich podzemných rozvodov, potrebných pre inštaláciu (v tomto území) kamerového systému ako súčasť bezpečnostnej ochrany závodu.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Hlavný dôvod situovania navrhovanej činnosti do predmetného územia je, že doteraz vybudované parkoviská v území sú kapacitne nedostatočné. Pre parkovanie sa využívajú priestranstvá autobusového nástupišťa, priľahlých komunikácií a tiež vozovka na ceste č. III/2391.
Týmto stavom dochádza ku kolíznym dopravným situáciám na týchto komunikáciách, čo zhoršuje bezpečnosť cestnej premávky v lokalite.
Navrhovaná činnosť rieši výstavbu parkovacej plochy pre osobné motorové vozidlá zamestnancov, na základe vyhodnotenia alternatív spracovaných v štúdii z roku 2008, v ktorej územie staveniska bolo prehodnotené podľa zistení o známych trasách podzemných vedení inžinierskych sietí prechádzajúcich lokalitou, pričom boli navrhnuté spôsoby ich ochrany, ako podmienečné investície vyžadujúce vykonať v území, pri budovaní novej parkovacej plochy nad autobusovým nástupiskom.
Pre dopravné napojenie parkoviska sa využije trasa existujúcej závodnej komunikácie a jej súčasné napojenie na cestu III/2391, pričom sa ponechá existujúce oplotenie závodu a územie prístupovej komunikácie na parkovisko a plocha parkoviska, sa od výrobných objektov a prevádzok závodu oddelí novým oplotením. Prístup od navrhnutého parkoviska po vstup do závodu ŽP pre peších, bude vedený po autobusové nástupišťe po chodníku, na svahu, popri regulačnej stanici plynu.
Výstavbou navrhovanej činnosti nedôjde k zmene dopravnej infraštruktúry v širšom území, nakoľko je táto pre navrhovaný zámer dostatočná. Navrhované riešenie zodpovedá súčasným technickým možnostiam a vyhovuje kritériám pre prevádzky tohto typu.
Areál a prevádzka navrhovanej činnosti bude spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadom, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás. Realizácia navrhovanej činnosti v predmetnej lokalite neobmedzí žiadnu z jestvujúcich prevádzok.

10. CELKOVÉ NÁKLADY (ORIENTAČNÉ)

Celkové náklady na realizáciu navrhovaného zámeru vzhľadom na pohyblivosť cien stavebných prác, či cien technologických zariadení, v závislosti od vybraných dodávateľov budú stanovené v neskorších štádiách procesu výstavby.
Investičné náklady boli určené predbežne, na základe všeobecne uznávaných jednotkových cien pre jednotlivé činnosti.
Predpokladané investičné náklady: 500.000 €

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Valaská

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

Banskobystrický samosprávny kraj

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja
Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Brezno, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia
Okresný úrad Brezno, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Brezne
Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne
Ministerstvo obrany SR
Dopravný úrad
Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica

14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Obec Valaská
Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie

15. REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Pre navrhovaný zámer bude potrebné územné rozhodnutie a stavebné povolenie v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
Zároveň je potrebné vodoprávne povolenie podľa § 26 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Posudzovaný zámer nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice a nenapĺňa podmienky § 40 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a kritériá uvedené v prílohe č. 13. a č. 14. predmetného zákona.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

1.1. GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

V zmysle geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš Atlas krajiny, 2000) patrí územie do vnútorných západných Karpát, Fatransko- tatranskej oblasti, rozhrania celkov Horehronského podolia- Bystrianske podhorie a celku Nízkych Tatier- Ďumbierske Tatry, oddiel Ďumbier.

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť
Alpsko – himalájska	**Karpaty**	**Západné Karpaty**	**Vnútorné Západné Karpaty**	Slovenské rudohorie
				Fatransko-tatranská oblasť
				Slovenské stredohorie
				Lučenecko-košická zníženina
				Matransko-slanská oblasť
			Vonkajšie Západné Karpaty	Slovensko-moravské Karpaty
				Západné Beskydy
				Stredné Beskydy
				Východné Beskydy
				Podhôľno-magurská oblasť
		Východné Karpaty	Vnútorné Východné Karpaty	Vihorlatsko-gutinská oblasť
			Vonkajšie Východné Karpaty	Poloniny
				Nízke Beskydy
	Panónska panva	Západopanónska panva	Viedenská kotlina	Záhorská nížina
				Juhomoravská panva
			Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina
		Východopanónska panva	Veľká dunajská kotlina	Východoslovenská nížina

1.2. HORNINOVÉ PROSTREDIE

Geologická stavba

Z hľadiska geologických pomerov patrí dotknuté územie k tektonickej jednotke hronika (chočského príkrovu), k jeho mladopaleozoickej až spodnotriasovej časti v minulosti nazývanej „melafýrová séria“. Spodnotriasové horniny patria lúžňanskému súvrstviu – kremenným a arkózovým pieskovcom a kremencom (skýt). Stratigraficky i morfologicky vyššie vystupujú spodnotriasové horniny tzv. kampilu: ílovité a slienité bridlice, vápnité pieskovce a vápence (spat). Slienité bridlice kampilu sú zelenosivej až červenej farby, viac alebo menej piesčité, hlavne sľudnaté s jemnozrnnými tenkovrstevnatými drobovými a arkózovými pieskovcami. V ich nadloží potom vystupujú karbonáty (vápence a dolomity) stredného triasu. Strednotriasové karbonáty formujú významný kolektor tvoriaci hydrogeologickú štruktúru chočského príkrovu a karbonatických zlepencov paleogénu v oblasti medzi

Podbrezovou – Bystrou – Krpáčovom – Jasením a Lopejom, ktorá je však odvodňovaná v iných miestach.
Geologická stavba širšieho okolia je veľmi pestrá. Zúčastňujú sa na nej horniny kryštalinika ľubetiovského pásma Veporid, horniny jeho permského obalu, horniny mezozoika a kvartérne sedimenty. Terciérne formácie v okolí sú zastúpené len v nepatrnej miere.

Z petrografického hľadiska ide o migmatity, svory a sericitické fility prekryté vrstvou kremitých porfýrov, arkóz a zlepencov. Všetky tieto horniny tvoriace najstaršiu stratigrafickú jednotku – kryštalinické jadro a jeho permský obal sú výrazne tektonicky porušené, majú bridličnatú štruktúru a sú značne prekremenené.

Kryštalinické horniny sú prikryté stratigrafickým celkom mezozoika patriaceho do križňanskej tektonickej jednotky tzv. Série Veľkého boku, reprezentovanej prevažne dolomitmi a dolomitickými vápencami a horninami chočskej tektonickej jednotky – bielovážskej série reprezentovanej pieskovcami, bridlicami a slieňovcami vrchnej kriedy.

Tieto tektonické jednotky sú nasunuté na kryštalinikum ľubietovského pásma v smere SZ – JV.

V údolí rieky Hron sa v nadloží mezozoických vrstiev nachádza kvartérne alúvium rieky Hron. Ide o hrubú sedimentárnu vrstvu 6 – 9 metrov na báze ktorej sa nachádza suť tvorená z úlomkov dolomitických vápencov veľkosti do 20 cm. Výplňou je íl žltohnedej farby. Táto rozvetraná vrstva v hĺbke okolo 10 m plynule prechádza do alterovanej materskej horniny, ktorou je lokálne skrasovatený dolomitický vápenec svetlo – sivej farby ramsauského súvrstvia veku anis-kam, prináležiaci ku križňanskému príkrovu.

Samotné alúvium tvoria hlinité strednozrnné piesky s valúnami granodioritov, kryštalických bridlíc a tmavých pieskovcov veľkosti do 10 cm zastupujúce frakciu cca 20%. Nad nimi sa nachádzajú jemnozrnejšie, stredne uľahnuté sivohnedé hlinité piesky s lokálnym výskytom štrkov a valúnov do veľkosti 2–7 cm. Dno koryta tvoria piesčité a ílovité hliny.

Samotné dotknuté územie je lokalizované v blízkosti nivy Hrona, geneticky možno sedimenty dotknutého územia klasifikovať ako fluviálne a glaciofluviálne sedimenty.

Inžinerskogeologické pomery

Dotknuté územie sa podľa Inžinierskogeologickej regionalizácie Slovenska (Atlas krajiny SR) nachádza v regióne jadrových pohorí, subregióne obalových jednotiek. Z hľadiska inžiniersko geologickej rajonizácie sa územie nachádza v rajóne údolných riečnych náplavov (F). Na geologickej stavbe hodnoteného územia sa podieľajú hlavne kvartérne sedimenty Hrona a čiastočne aj glaciofluviálne sedimenty.

Geodynamické javy

V dotknutom území sa nestabilné javy vyskytujú lokálne len ako mikrozosuvy a mezozosuvy. Potenciálne miesta mikrozosuvov sa viažu prevažne na hlavnú dolinu. So stúpajúcou nadmorskou výškou, absenciou vegetačného pokryvu,

zvyšovaním sklonu reliéfu postupne narastá pravdepodobnosť tvory nielen mikro- ale aj mezozosuvov. Tieto sa viažu najmä na vysoké chrbty pohorí (Chopok, Ďumbier).

Pôsobením exogénnych činiteľov nadobudol reliéf charakter erózno- denudačnej planiny (náhornej planiny) až rozrezanej planiny s prechodom do fluviálne rezanej vysočiny až glaciálne veľvysočiny pohorí severne od dotknutého územia.
Smerom V-Z prechádza územím tzv. hronský zlom, v súčasnosti zakrytý kvartérnymi sedimentmi, pozdĺž ktorého bolo kryštalické jadro pohoria počas alpínskeho vrásnenia vydvihnuté.
Bezprostredný tektonický kontakt lúžňanského súvrstvia a kryštalického jadra Nízkych Tatier je zakrytý hrubou vrstvou kvartérnych, prevažne deluviálnych sedimentov, vystupujúcich na väčšine záujmového územia.
Podľa STN 73 0036 – Seizmické zaťaženie stavieb, prináleží dotknuté územie do seizmickej oblasti s intenzitou 7º M.C.S., kde zrýchlenie môže dosiahnuť hodnoty v rozmedzí 10-25 cm/s^2.

Radónové riziko

Stupeň radónového rizika a jeho vnikanie do objektov je závislé od objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a od štruktúrno-mechanických vlastností základových pôd, pričom rýchlejšie uniká z horninového podložia v suchšom a teplejšom počasí. Polčas rozpadu ^{222}Rn je 3,82 dňa, pričom vznikajú hlavne izotopy Po a Bi, ktoré sú kovového charakteru a absorbovaním sa na prašné častice môžu byť človekom vdychované a môžu mať aj karcinogénne účinky. Dotknuté územie patrí podľa mapy radónového rizika SR (Čížek,P., Smolárová,H., Gluch,A. in Atlas krajiny SR 2002) medzi územia so stredným radónovým rizikom.

Ložiská nerastných surovín

Ložiská nerastných surovín sa dotknutom území nenachádzajú.

1.3. PÔDNE POMERY

V samotnom dotknutom území – areál Nového závodu Železiarní Podbrezová, je prevažná časť pozemku zastavaná, resp. upravená na spevnený povrch. Ojedinelé výskyty pôd sú prevažne antropogénneho charakteru, s prevažujúcimi zarastenými navážkami a minimálnym obsahom humusu.
V širšom okolí hodnoteného územia z pôdnych typov prevládajú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Zvetraliny pôdotvorného substrátu sú rovnomerne rozšírené po celom území. K tomuto okrem geologickej stavby prispieva aj málo členitý reliéf s južnou expozíciou. Zrnitostné podmienky sú relatívne vyrovnané, striedajú sa tu pôdy hlinité a piesočnato hlinité, len v malej miere pôdy hlinito- piesočnaté.
Sorpčné vlastnosti potvrdzujú sorpčný komplex ako extrémne nenasýtený (V≤30%). Sorpčná kapacita T dosahuje 21- 13 mval/100 g pôdy, čo je stredná hodnota. Pôdna reakcia dosahuje hodnoty v rozpätí extrémne kyslých hodnôt. Z uvedeného vyplýva, že pôdy majú nižšiu úrodnosť.
Pôda má vo vrchnej časti vysoký obsah humusu, ktorý s narastajúcou hĺbkou klesá. Kvalita organickej hmoty je vzhľadom k nízkemu pH nižšia. Vápnením a úpravou pôdnej reakcie je možné dosiahnuť kvalitatívnu zmenu.

V širšom území sa nachádzajú kambizeme podzolové, sprievodné podzoly kambizemné a rankre zo zvetralín kyslých hornín. V severnej časti územia hlavným pôdnym typom je podzol modálna, humusovo- železitá, so sprievodnými podzolmi organozemnými, litozemami a rankrami na ľahších zvetralinách kyslých hornín.
Zrnitosť pôdy v lesných oblastiach je hlinito - piesočnatá, miestami až piesočnato-hlinitá.
Najúrodnejšie pôdy sa mozaikovite vyskytujú nad inundačným územím Hrona a úpätných plošinách.

1.4. KLIMATICKÉ POMERY

V dotknutom území ako aj na väčšine Horehronského údolia prevažuje mierne chladná až chladná kotlinová klíma s veľkou inverziou teplôt vzduchu spôsobujúca pri stabilnom vrstvení ovzdušia, najmä v zimnom období, vlhké a hmlisté počasie v kotlinách a teplé a slnečné počasie na svahoch a vrcholových polohách.

Teploty

Podľa dlhodobých pozorovaní dosahuje priemerná ročná teplota hodnotiaceho územia hodnotu 7 °C. Absolútne minimum na stanici Brezno aké bolo zaznamenané je – 35,3 °C a absolútne minimum 36,5°C. Priemerný počet letných dní je 42 a priemerný počet ľadových dní je 40. Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu 76%, priemerný počet dní s hmlou 56, priemerná dĺžka slnečného svitu 1650 hodín a priemerný počet dní s inverziou 115. Maximálne teploty vzduchu boli zaznamenané v júli a minimálne v januári.

Tab.: Dlhodobé priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu stanica Brezno

Rok	I	II	II	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemer	-5,7	-3	1,4	7	12	15,3	16,8	15,8	12,2	7,2	2,3	-2,7	7
Najv.priemer	0,4	2,3	4,8	9,8	14,7	17,3	19,5	18,2	14,9	11,3	5,1	2,3	7,9
Najn.priemer	-13	-9,8	-3,4	3,8	9,5	13,2	14,6	13,8	8,9	3,1	-1,5	-9,7	4,4

(Zdroj: SHMÚ)

Zrážky

Najmenší priemerný úhrn zrážok bol zaznamenaný v polohách údolia Hrona. Najmenej zrážok je v mesiaci marec, najviac v mesiaci máj, jún a júl.

Priemerný ročný úhrn zrážok:	751 mm
Priemerný počet dní so zrážkami viac ako 1 mm	107
Priemerný počet dní so snežením	40
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za rok	84
Priemerná výška snehovej pokrývky	20 cm

Tab.: Dlhodobé priemerné úhrny zrážok (mm) na jednotlivé mesiace a celý rok zo stanice Brezno

I	II	II	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
46	46	43	47	74	97	84	80	56	54	68	56	751

(Zdroj: SHMÚ)

Veternosť

Na dotknutom území sú veterné pomery modifikované najmä reliéfom. V ročnom hodnotení smerov vetra prevláda západné prúdenie. Pri severnom prúdení je chotár

v dosahu padavého vetra z Nízkych Tatier, ktorý dosahuje veľkú nárazovosť. Mimoriadnu silu dosahuje veterná smršť, tzv. tromba.

1.5. HYDROLOGICKÉ A HYDROGEOLOGICKÉ POMERY

Povrchové vody

Základnou hydrografickou osou územia je rieka Hron s prítokmi. Úzkou prielomovou dolinou vstupuje do územia medzi Hornými lazmi a Bukovinou. Po 2,5 km dĺžke opúšťa územie pod vrchom Chvatimech. Priemerný prietok Hrona dosahuje 8,5$m^3.s^{-1}$. Výskyt povodňových situácií na Hrone prevláda v jarnom období, kedy sa vytvárajú prietokové vlny z topiaceho sa snehu. Najdlhším vodným tokom v katastrálnom území je Kamenistý potok (19 km). Pri Valaskej sa do Hrona vlievajú dva jeho najvýznamnejšie horehronské prítoky. Z pravej strany Bystrianka, z ľavej strany Čierny Hron.
Dotknuté územie spadá do čiastkového povodia Hrona, kde hlavným prirodzeným recipientom je rieka Hron. Dĺžka toku od prameňa po posudzované územie je 63,9 km s plochou prislúchajúceho povodia 918,74 km^2. Rieka Hron priberá postupne prítok potoka Bystrianka, ktorý je v dotyku s areálom Nového závodu Železiarní Podbrezová.
Vodný tok Bystrianka preteká v súbehu so štátnou cestou II/584 Bystrá- Srdiečko. Bystrianka má dĺžku 19,8 km a plocha povodia činí 96,59 km^2. Prameň potoka sa nachádza vo výške 1650 m n.m. a najnižší bod povodia je vo výške 475 m.n.m.. Bystrianka je pravostranným prítokom Hrona, pričom v povodí Hrona dosahuje najväčšie sklony 53,4‰ a spád 1010 m.

Tab. Bilančné charakteristiky potoka Bystrianka:

Tok	Profil	Riečny km	Plocha povodia A (km^2)	Dlhodobé priemerné ročné hodnoty					
				Zrážky Pa (mm)	*Odtok O (mm)*	*Rozdiel Pa- O (mm)*	*Odtok. Šúčiniteľ*	*Špecif. odtok Qa ($l/s.km^2$)*	*Prietok Qa (m^3/s)*
Bystrianka	Bystrá	7,0	36,01	1511	885	626	0,59	28,05	1,010

Zdroj: Hydroekologický plán povodia Hrona

Odtok v povodí Bystrianky dosahuje až takmer 900 mm, čo sú hodnoty v porovnaní s ostatnými tokmi v povodí Hrona najvyššie. Od tejto skutočnosti sa odvíjajú aj ďalšie charakteristiky Bystrianky. Špecifický odtok, vyjadrujúci odtok z jednotkovej plochy, v celoslovenskom meradle dosahuje hodnoty 8,6 l/s, pričom v hornej časti toku dosahuje 13-16 $l/s.km^2$. Potok Bystrianka prekračuje tento celoslovenský priemer viac ako 3x a priemer hornej časti toku 1,5 x.
Bystrianka sa vyznačuje vysokou vodnosťou, ktorá zabezpečuje následne relatívne vysokú vodnosť hlavného toku- Hrona.

Dlhodobé priemerné ročné (Qa) a mesačné (Qma) prietoky potoka Bystrianka:

Tok	Profil	Qa	Qma (m^3/s)										
			XI	*XII*	*I*	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*	*X*
Bystrianka	Bystrá	1,01	0,887	0,711	0,533	0,531	0,782	1,740	2,120	1,340	1,06	0,847	0,748	0,819

Zdroj: Hydroekologický plán povodia Hrona

Priemerný ročný prietok Bystrianky dosahuje 1,0 m^3/s (podľa údajov SHMÚ z roku 2013 - je dlhodobý prietok stanovený na úrovni 0,980 m^3/s).
Z hľadiska rozdelenia vodnosti toku v rámci roka, v zimnom štvrťroku je vodnosť pod týmto priemerom a pohybuje sa v rozpätí 0,5- 0,88 m^3/s. V letnom štvrťroku prietok dosahuje hodnoty v rozpätí okolo dlhodobého priemeru 0,74- 1,3 m^3/s. Obdobie topenia snehu je význačné z hľadiska vodnosti, ktorá v tomto období v Bystrianke v dlhodobom meradle dosahuje 2,1 m^3/s.
Výskyt povodňových situácií prevláda najmä v jarnom období, kedy sa vytvárajú prietokové vlny z topenia snehu, resp. alternatívne v kombinácii topenia snehu a dažďa.

Vodné plochy

Na území obce Valaská sa nachádza za ulicou Na Studničke, vedúcou k vyvieračke Teplice, „tajch“ s mlynským náhonom. V širšom území sa nachádzajú aj tri malé vodné plochy, resp. mŕtve ramená Hrona. Mŕtve ramená tvoria samostatné jazierka, ktoré pravdepodobne v čase vyšších vodných stavov vytvoria súvislú vodnú plochu bez povrchového odtoku a prítoku.

Podzemné vody

Dotknuté územie patrí do hydrogeologického rajónu MG 076 Kryštalinikum a mezozoikum juhozápadných svahov Nízkych Tatier a reprezentuje rajón jadrových pohorí ohraničených na severe rozvodnicou medzi Váhom a Hronom a čiastočne hydrogeologickou rozvodnicou v oblasti synklinály Trangošky. Východná a západná hranica je tvorená stykom mezozoika (druhohorné vápence a dolomity) a kryštalinika (preddruhohorné kryštalické horniny) uzavretá na juhozápade nepriepustnou neokómou krížňanského príkrovu. Južnú hranicu tvorí rieka Hron s výnimkou oblasti Dubová- Hronov, kde do rajónu boli začlenené aj karbonáty stredného triasu južne od Hrona.
Popísané územie tvorí samostatný hydrogeologický a hydrologický celok. Vymedzenie je problematické iba pri severovýchodnom okraji v oblasti Mýta pod Ďumbierom, kde na rajón nadväzuje zavrásnené mezozoikum do kryštalinika.
Po geologickej a hydrogeologickej stránke má rajón dve odlišné časti, vyčlenené čiastkovými rajónmi:
Severný čiastkový rajón je budovaný kryštalinikom (diority, granodiority, ortoruly, pararuly). Malú, ale hydrogeologicky významnú štruktúru uprostred kryštalinika tvorí zavrásnená synklinála mezozoika Trangošky, budovaná hlavne triasovými horninami (spodnotriasové kremence a bridlice, strednotriasové vápence).
Z hľadiska hydrogeologického je čiastkový rajón málo zvodnený. Obeh podzemných vôd sa sústreďuje na podpovrchovú zónu porušenia hornín a na mocný zvetralinový plášť. Napriek tomu výrazne ovplyvňuje hydrogeologické pomery rajónu svojou vlastnosťou vytvárať rozsiahly drén podzemných vôd kryštalinika, odvádzajúc vody do južnejšieho mezozoika.
Južný čiastkový rajón je budovaný hlavne mezozoikom obalovej série krížňanského a chočského príkrovu.
Najväčší hydrogeologický význam majú triasové vápence a dolomity krížňanského príkrovu pri východnom okraji (JZ od Mýta pod Ďumbierom). Ich hydrogeologická

úloha je umocnená drenážnou funkciou voči okolitým, menej priepustným komplexom hornín.

Z uvedeného dôvodu sú na ne často viazané podstatne väčšie zdroje podzemných vôd, ako je infiltrácia zrážkových vôd z plochy nimi budovanej. Príkladom môže byť synklinála Trangošky s prameňom o priemernej výdatnosti 97,3 l/s, ktorým je odvodňované i okolité kryštalinikum.
Súvrstvia chočského príkrovu sú najpriaznivejšie v centrálnej časti, kde sú najviac prekryté mohutným paleogénnym (mladšie treťohory) zlepencovo pieskovcovým súvrstvím. V širšom území boli zdokumentované významné zásoby podzemných vôd. Využiteľné množstvá podzemných vôd prezentuje nasledovná tabuľka:

Názov lokality	**Využiteľné množstvá**		**Odber (l/s)**
	Kat.	*Množstvo (l/s)*	
Trangoška- pr. Stará Trangoška	C2	60,0	49,34
Mýto pod Ďumbierom, Bystrá- Tále	II.	20,0	5,43

Zdroj: Zdroj: Hydroekologický plán povodia Hrona
C2- využiteľné zdroje podzemných vôd schválené komisiou- 766 l/s
II.- využiteľné zdroje podzemných vôd neschválené komisiou s priemerným stupňom zabezpečenosti- 413 l/s

Pramene a pramenné oblasti

Veľký význam majú podzemné vody v krasovom území obce. Na južných a severných svahoch Chodorovho vrchu sú silné vyvieračky krasových vôd. Podzemný kras sa vyvinul na hlavných tektonických poruchách. Priesak vody z povodia Bystrianky do podzemných priestorov Chodorovho vrchu začína už v okolí Táľov. Vyvieračka Tajch predstavuje stály krasový prameň. Ďalšie vyvieračky sú Studnička, Javorová, zachytené pramene na južnom svahu Chodorovho vrchu a na úpätí vrchu Chvatimech.

Termálne a minerálne pramene

Zdroje termálnych a minerálnych vôd sa v dotknutom území ani jeho okolí nenachádzajú.

Vodohospodársky chránené územia

Dotknuté územie sa rozprestiera v Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry- východ. Vodné toky Hron a Bystrianka v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 majú charakter vodohospodársky významného vodného toku z dôvodu odberu vody pre priemysel a poľnohospodárstvo.

Na zabezpečenie ochrany podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sú v širšom území vyhlásené ochranné pásma vodných zdrojov:

Vodný zdroj				Výmera PHO (ha)			Číslo VH rozhodnutia
Obec Správca	*Názov vodného zdroja Číslo hydr. poradia*	*Výdatnosť (l/s)*		*1. stupňa*	*2. stupňa*		
		Min	*Max*		*Vnútorné*	*Vonkajšie*	
Horná Lehota StVaK BB	Sama Chalupku 4-23-02-13	20	25	0,045		637	PLVH- 575/81-Dš
Horná Lehota StVaK BB	Trangoška 4-23-02-002	46	96	1,05	0	940	PLVH- 1982/88-Dj

Mýto pod Ďumbierom StVaK BB	Tále (Bystrá ekvivalent-Chlórovňa) 4-23-02-03	40	186	0,7354		584	PLVH- 1321/87-Dj
		40	200				ŠVS- 2005/98/99-ruší predchádzajúce rozhodnutie

Zdroj: Zdroj: Hydroekologický plán povodia Hrona

1.6. BIOTICKÉ POMERY

Rastlinstvo

Podľa fytogeograficko - vegetačného členenia Slovenska (PLESNÍK, 2002) dotknuté územie patrí do bukovej zóny, kryštalicko-druhohornej oblasti, okresu Horehronské podolie. Podľa fytogeografického členenia (FUTÁK, 1980) patrí územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale),* obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát *(Eucarpaticum)* Nízke Tatry.

Vzhľadom na veľkú rozlohu, svoju polohu, predchádzajúce zaľadnenie, nadmorskú výšku, rôznorodý substrát a pestré formy reliéfu patrí NP Nízke Tatry k oblastiam s najvyšším počtom rastlinných druhov na Slovensku. Vo flóre prevažujú horské druhy, ale významné zastúpenie majú aj vysokohorské (alpínske) rastliny. Do častí územia nachádzajúcich sa v údolí Hrona prenikajú tiež druhy teplomilné a suchomilné.
Pôvodnými rastlinnými spoločenstvami v tejto oblasti boli jedľovo – bukové lesy. Zachované sú v chránenom území národnej prírodnej rezervácie Hrončecký grúň. Nachádza sa tu komplex pralesových porastov s prirodzeným drevinovým zložením. Chladné stanovištia vyšších polôh zaberá rastlinstvo patriace k horským a subalpským druhom. Na nive Kamenistého potoka sú fragmenty horských jelšových lesov. Na zamokrených plochách sa udržiava vegetácia geobiocenóz rašelinného až slatinového charakteru. Z úplne chránených rastlinných druhov v povodí Kamenistého potoka rastie ľalia zlatohlavá, orlíček obyčajný a iné. Z karpatských endemitov tu rastie večernica snežná, valeriana bazolistá a vŕba sliezka.
Priamo v areáli hodnotenej činnosti je zastúpenie drevín minimálne. Ojedinele sa vyskytujúce dreviny pri oplotení areálu sú reprezentované hlavne borovicou lesnou (*Pinus silvestris*), smrekom obyčajným (*Picea abies*) prípadne brezou previsnutou (*Betula pendula*). V okolí hodnoteného areálu dominujú porasty popri cestách rôzneho typu tvorené pomerne pestrým druhovým spektrom drevín, resp. krovín. V okolí sa okrem spomenutých vnútroareálových druhov vyskytuje aj jedľa biela (*Abies alba*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), jabloň planá (*Malus silvestris*) zriedkavejšie topoľ osikový (*Populus tremula)*. V krovinovom poraste sú výrazne zastúpené hlavne rôzne druhy hlohu. Z bylín tu rastú charakteristické sprievodné druhy ako lipkavec mäkký (*Galium mollugo*), l. obyčajný (*G. aparine*), kuklík mestský (*Geum urbanum*), pakost smradľavý (*Geranium robertianium*), trebuľka lesná (*Antriscus sylvestris*), přhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*) a iné. Významnú časť dotknutého územia predstavujú v súčasnosti kosné trávové spoločenstvá.

Keďže sa k.ú. Valaská čiastočne nachádza v ochrannom pásme NP Nízke Tatry, môžeme pre širšie územie charakterizovať fytocenózy Nízkych Tatier.
Dominujúcim rastlinným spoločenstvom v NP Nízke Tatry je les, ktorý pokrýva asi 70% z celkovej rozlohy. Plošne najrozšírenejšie sú zmiešané lesy s bukom lesným (*Fagus sylvatica*), jedľou bielou (*Abies alba*), smrekom obyčajným (*Picea abies*), javorom horským (*Acer pseudoplatanus*), javorom mliečnym (*Acer platanoides*) a jaseňom štíhlym (*Fraxinus excelsior*), ktoré prevládajú v západnej a južnej časti národného parku. Častými druhmi v nich sú kopytník európsky (*Asarum europaeum*), fialka lesná i Rivinova (*Viola reichenbachiana*, *V. riviniana*), starček vajcovitolistý (*Senecio ovatus*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*).
Bukové lesy rastú v súčasnosti hlavne v juhozápadnej časti územia patriacej orograficky ku Starohorským vrchom. V závislosti od typu podložia v ich bylinnom podraste nájdeme napríklad bodliak sivastý (*Carduus glaucinus*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), ostricu bielu i chlpatú (*Carex alba, C. pilosa*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*). V oblasti Donovalov a Kozieho chrbátu hojne pribúdajú ešte aj cesnak medvedí (*Allium ursinum*) a snežienka jarná (*Galanthus nivalis*). Na skalnatejších miestach rastie i chránená drevina tis obyčajný (*Taxus baccata*).
Vo vyšších polohách rastú smrekové lesy. Na nevápenatých horninách v severnej a východnej časti Nízkych Tatier dominujú smrečiny už od úpätia horstva. Z drevín okrem smreka obyčajného (*Picea abies*) je v nenarušených prirodzených porastoch zastúpená ešte jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*). Bylinná vrstva týchto lesov je pomerne chudobná na počet druhov, vidieť v nej napríklad chlpaňu lesnú (*Luzula sylvatica*), soldanelku uhorskú (*Soldanella hungarica*), starček nemecký (*Senecio germanicus*), mačuchu cesnačkovitú (*Adenostyles alliariae*), margarétu okrúhlolistú (*Leucanthemum vulgare*).
Veľmi obmedzene, ostrovčekovite, sú v juhozápadnej časti územia prítomné aj teplomilné lesy s hrabom obyčajným (*Carpinus betulus*), dubom zimným (*Quercus petraea*), či dokonca aj s dubom cerovým (*Quercus cerris*). Iba na týchto miestach v ich podraste možno vidieť hviezdnatec čemericový (*Hacquetia epipactis*) a na okrajoch lesa kamienku modropurpurovú (*Lithospermum purpurocaeruleum*).
Približne od 1500 m n.m. začínajú porasty kosodreviny, ktoré boli na mnohých miestach v minulosti činnosťou človeka odstránené. Vďaka hustým a vzájomne poprepletaným konárom kosodreviny v tejto zóne môžeme vidieť len málo vzrastom vyšších druhov, najčastejšie sú brusnica čučoriedková i obyčajná (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*) a tráva metluška krivolaká (*Avenella flexuosa*).
Najvyššie polohy Nízkych Tatier zasahujú do alpínskeho pásma, kde na vhodných miestach nachádzame bylinné spoločenstvá sitiny trojklanej (*Juncus trifidus*) odolávajúcej silným vetrom, vŕby bylinnej (*Salix herbacea*) vyhľadávajúcej dlhodobo zasnežené stanovištia i kríčkovité spoločenstvá brusnice drobnolistej (*Vaccinium gaultherioides*). Spolu s nimi v lete kvitnú hôľnička dvojradová (*Oreochloa disticha*), kostrava nízka (*Festuca supina*), psinček pyrenejský (*Agrostis pyrenaica*), zvonček alpínsky (*Campanula alpina*), starček abrotanolistý karpatský (*Senecio abrotanifolius subsp. carpathicus*), jastrabník alpínsky (*Hieracium alpinum*), chlpaňa gaštanová (*Luzula alpinopilosa*). Bohatou a vzácnou vysokohorskou flórou vynikajú najmä ľadovcové kotly - glaciálne kary. Na skalných bralách a v žľaboch pomedzi ne rastú napríklad prvosienka najmenšia (*Primula minima*), silenka bezbyľová

(*Silene acaulis*), všivec praslenatý (*Pedicularis verticillata*), kamzičník chlpatý (*Doronicum styriacum*), lomikameň karpatský (*Saxifraga carpatica*), pochybok nízky (*Androsace chamaejasme*).
Pestré rastlinstvo stretneme aj tam, kde bol les vyrúbaný a nahradený pasienkami, alebo lúkami. Charakter vegetácie na týchto stanovištiach závisí od mnohých faktorov, ale k najdôležitejším patrí spôsob ich využívania (pasenie, kosenie), typ podložia, množstvo vody v pôde a klimatické pomery. Na strmých a suchých miestach s vápnitým podložím sa vyvinuli napríklad trávnaté spoločenstvá stoklasu vzpriameného (*Bromus erectus*) a mrvice peristej (*Brachypodium pinnatum*), v ktorých majú vhodné podmienky aj druhy jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*), horčinka väčšia (*Polygala major*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), ďatelinovec bylinný (*Dorycnium herbaceum*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), kavyľ Ivanov (*Stipa joannis*).
Na vlhších pôdach rastie produkčne výkonné lúčne spoločenstvo dominujúceho ovsíku vyvýšeného (*Arrhenatherum elatius*), pasienkové spoločenstvo tomky voňavej (*Anthoxanthum odoratum*) a psinčeka tenučkého (*Agrostis capillaris*), predovšetkým na nevápenatom podloží je časté spoločenstvo psice tuhej (*Nardus stricta*). Okrem spomenutých porastotvorných tráv na miestach nenarušených nevhodnými agrotechnickými zásahmi rastú nevädzovce, nevädzníky, zvončeky, klinčeky, ľalie, horčeky, štrkáče, dúšky, margaréty, iskerníky, horčinky, očianky, kostravy, lipnice, lipkavce, škardy, viaceré druhy zo skupiny vstavačovitých, alebo zavčas jari rozkvitajúci šafran spišský (*Crocus scepusiensis*).
Veľmi vlhké až zamokrené nelesné stanovištia pokrývajú rašeliniskové spoločenstvá ostrice čiernej (*Carex nigra*), ostrice Davallovej (*Carex davalliana*) a páperníka pošvatého (*Eriophorum vaginatum*) s významným zastúpením machorastov, ktoré plnia dôležitú úlohu pri regulácii vodného režimu krajiny. Sú miestom výskytu väčšieho počtu chránených a ohrozených druhov rastlín, napríklad tučnice obyčajnej (*Pinquicula vulgaris*), prvosienky pomúčenej (*Primula farinosa*), všivca močiarneho (*Pedicularis palustris*), rosičky okrúhlolistej (*Drosera rotundifolia*), vstavačovca májového (*Dactylorhiza majalis*), kľukvy močiarnej (*Oxycoccus palustr*is), či nátržnice močiarnej (*Comarum palustre*).
Na holiach po odstránení časti smrečín a kosodreviny v období valašskej kolonizácie pokrylo rozsiahle plochy nevápenatých častí národného parku spoločenstvo smlzu chĺpkatého (*Calamagrostis villosa*), alebo metlušky krivoľakej (*Avenella flexuosa*). Tieto miesta farebne oživujú len kvety ponikleca bieleho (*Pulsatilla alba*), iskerníka pahorského (*Ranunculus pseudomontanus*), nátržníka zlatého (*Potentilla aurea*), fialky žltej sudetskej (*Viola lutea subsp. sudetica*), kuklice horskej (*Oreogeum montanum*), alebo horca bodkovaného (*Gentiana punctata*). Menšie plochy s vápnitým podložím obsadili druhovo bohaté spoločenstvá ostrice vždyzelenej (*Carex sempervirens subsp. tatrorum*), ostrevky vápnomilnej (*Sesleria varia*) s veternicou narcisokvetou (*Anemone narcissiflora*), ľanom konáristým (*Linum extraaxillare*), klinčekom lesklým (*Dianthus nitidus*).
Veľmi hodnotná a zaujímavá flóra je na vápencových bralách a sutinách. Horné okraje skál zaberajú presvetlené reliktné porasty borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) s poniklecom slovenským (*Pulsatilla slavica*), ranostajom pošvatým (*Coronilla vaginalis*), dušovkou alpínskou (*Acinos alpinus*). Hlbšie, na skalných rímsach a v štrbinách sa uchytáva spoločenstvo ostrevky vápnomilnej (*Sesleria varia*) s

prvosienkou holou (*Primula auricula*), škardou Jacquinovou (*Crepis jacquinii*), klinčekom včasným, (*Dianthus praecox*), zvončekom maličkým (*Campanula cochlearifolia*), horcom Clusiovým (*Gentiana clus*ii), astrou alpínskou (*Aster alpinus*), pochybkom mliečnym (*Androsace lactea*), tučnicou alpínskou (*Pinquicula alpina*) i plesnivcom alpínskym (*Leontopodium alpinum*). V najvyšších nadmorských výškach tieto stanovištia zaberá vankúšovito-trsovité spoločenstvo ostrice pevnej (*Carex firma*) so sprievodnými druhmi ako napríklad dryádka osemlupienková (*Dryas octopetala*), lomikameň sivý (*Saxifraga caesia*), iskerník alpský (*Ranunculus alpestris*), ostrica skalná (*Carex rupestris*), chudôbka vždyzelená (*Draba aizoides*). Nespevnené sutiny na úpätí brál sa pokúšajú osídliť pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), štiav štítnatý (*Acetosa scutata*), žerušničník piesočný (*Cardaminopsis arenosa*), silenka obyčajná (*Silene vulgaris*). Stabilizované sutiny s väčším množstvom pôdy vyhľadáva napríklad papraďovec kopijovitý (*Polystichum lonchitis*), jazyk jelení (*Phyllitis scolopendrium*), múrovník lekársky (*Parietaria officinalis*), mesačnica trváca (*Lunaria rediviva*).
V NP Nízke Tatry rastie väčší počet endemitov a reliktov nesmierne významných z odborného pohľadu. Večernica slovenská (*Hesperis slovaca*) a mach ochyrea tatranská (*Ochyraea tatrensis*) okrem Nízkych Tatier nerastú inde na svete, sú to nízkotatranské endemity. Významným endemitom zasahujúcim z Veľkej Fatry do NP Nízke Tatry je aj cyklámen fatranský (*Cyclamen fatrense*). Predpokladaným zvyškom flóry treťohôr (treťohorný relikt) je zvonček karpatský (*Campanula carpatica*), zvyškom flóry z obdobia ľadových období (glaciálny relikt) je napr. dryádka osemlupienková (*Dryas octopetala*). Oba vymenované druhy rastú i v Nízkych Tatrách. Rovnako v tomto území možno nájsť aj také rastliny, ktoré sa na Slovensku inde nevyskytujú, prípadne len veľmi vzácne. Patrí k nim kučeravec čiarkovitý (*Cryptogramma crispa*), lomikameň pozmenený (*Saxifraga mutata*), skalienka ležatá (*Loiseleuria procumbens*), alebo jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*). (Zdroj: www.napant.sk)

Samotné dotknuté územie stavby je navrhnuté na ploche pôvodných asanovaných objektoch (dielňach) a betónových spevnených plôch pôvodného zariadenia staveniska v areáli závodu, na východnej strane, pri novom závode, zo smeru od obce Valaská. V dotknutom území sa pôvodná vegetácia nevyskytuje. Vegetáciu tvorí hlavne náletová krovinná zeleň, udržiavané trávnaté porasty a solitérne, umelo vysadené okrasné druhy drevín a krov.

Fauna

Rôznorodé typy biotopov, členitý reliéf, rozľahlosť a neprístupnosť niektorých častí územia podmieňuje aj druhovú pestrosť živočíšstva.
Zo zoogeografického hľadiska (Jedlička, Kalivodová, 2002) územie zaraďujeme do provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí, úseku západokarpatského.
Detailný výskum a mapovanie fauny priamo v riešenom území vzhľadom na charakter a umiestnenie zámeru nebolo uskutočnené. Vzhľadom na značnú urbanizáciu územia, je predpoklad, že faunu riešeného územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropné druhy viazané na biotopy ľudských sídiel. V území sa uplatňujú zoocenózy nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie a zoocenózy ľudských sídiel. Diverzita fauny je vzhľadom na charakter územia relatívne

chudobná. Z fauny sú zastúpené druhovo početnejšie rady bezstavovcov. Z hľadiska vtáctva sú typickými druhmi vrabec domový, drozd čierny, lastovička obyčajná, trasochvost biely, žltochvost domový. Cicavce sú zastúpené hlavne druhmi ako myš domová, potkan obyčajný, jež východoeurópsky prípadne krt obyčajný.
Keďže sa k.ú. Valaská nachádza v ochrannom pásme NP Nízke Tatry a v blízkosti CHKO Poľana, môžeme pre širšie územie charakterizovať ich zoocenózy.
V lesoch okolo Poľany pravidelne hniezdi asi 83 druhov vtákov. Medzi vzácne patrí bocian čierny, orol krikľavý alebo výr skalný. V hlbokých lesných zákutiach nájdeme hlucháňa obyčajného. Z raticovej zveri je najrozšírenejšia jelenia zver, menej srnčia a diviačia. Najväčším dravcom je medveď hnedý a vlk obyčajný.
V Nízkych Tatrách žije väčšina západokarpatských horských a vysokohorských druhov, z ktorých viaceré sú endemické a reliktné. Typické sú výskytom kamzíka, svišťa, veľkých šeliem, vzácneho vtáctva a hmyzu. Zo živočíšnych spoločenstiev prevládajú druhy žijúce v zmiešanom a ihličnatom lese, menej zastúpené sú spoločenstvá krovinných a bylinných formácií. V korytách potokov sú hojne zastúpené živočíšne spoločenstvá brehov tečúcich vôd.
Fauna bezstavovcov Nízkych Tatier dodnes nebola predmetom systematickejšieho výskumu, avšak už čiastkové výskumy odhalili celý rad faunisticky významných druhov. Mnohé z nich doposiaľ neboli na Slovenku evidované.
Bohato je zastúpený hmyz, z ktorého najviac pútajú pozornosť motýle. Výslnné vápencové bralá obýva ohrozený jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), vzácne sú i viaceré druhy očkáňov ako napr. *Erebia pandrose* či *Erebia euryale*.
Z chrobákov tu žijú vzácne druhy svižníkov, fuzáčov, bystrušiek či nosatcov. K najcennejším patrí endemický chrobák subalpínskeho a alpínskeho pásma pohoria behúnik podzemný (*Duvalius microphtalmus*). Vzácny je bežec snežný (*Nebria tatrica*) a bežec (*Deltomerus tatricus*). Ďalší mimoriadne vzácny vysokohorský zástupca z čeľade bystruškovitých je *Leistus rousii*. Cenný je výskyt kriticky ohrozeného fuzáča zemolezového (*Pseudogaurotina excellens*).
Z triedy mäkkýšov prevládajú horské druhy. Najhodnotnejšie lokality sa nachádzajú v krasovej časti územia, kde možno nájsť i endemické druhy *Chondrina tatrice* a *Helicigona cingulella.*
Kruhoústnice patria medzi najstaršie nájdené stavovce. V Nízkych Tatrách žijú dva druhy - mihuľa potočná (*Lampetra planeri*) a mihuľa ukrajinská (*Eudontomyzon maria*), oba druhy sú kriticky ohrozené.
Ryby Nízkych Tatier sú viazané na rieky a potoky horského (pstruhového) a podhorského (lipňového) pásma. Medzi najbežnejšie druhy patrí pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), ktorý sa vyskytuje prevažne v horskej a podhorskej zóne. Sprievodným druhom pásma pstruha je hlaváč pásoplutvý (*Cottus poescilopus*). Lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*) je druh typický pre podhorské pásmo.
Všetky tri spomínané druhy rýb patria medzi významné bioindikátory čistoty vôd. Z ostatných druhov rýb žijú v tokoch Nízkych Tatier hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), slíž severný (*Noemacheilus barbatulus*), čerebľa obyčajná (*Phoxinus phoxinus*), hrúz obyčajný (*Gobio gobio*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), jalec maloústy (*Leuciscus leuciscus*) a podustva severná (*Chondrostoma nasus*). Do tatranských riek prenikli i nepôvodné druhy rýb ako sivoň potočný (*Salvelinus fontinalis*) či pstruh dúhový (*Salmo gairdnerii*).

Z obojživelníkov Nízkych Tatier je najbežnejším druhom skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z ďalších druhov je pomerne častá salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*). Na teplejšie lokality lesostepného a stepného charakteru je viazaná ropucha zelená (*Bufo viridis*). Veľmi vzácne sa v území vyskytuje rosnička zelená (*Hyla arborea*). Mloky zastupujú najmä dva druhy - karpatský endemit mlok karpatský (*Triturus montandoni*) i mlok horský (*Triturus alpestris*).
Až do najvyšších hrebeňových polôh Nízkych Tatier vystupuje vretenica severná (*Vipera berus*), medzi typické horské druhy patrí i jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Stredné a nižšie polohy obýva jašterica bystrá (*Lacerta agilis*) a slepúch lámavý (*Anguis fragilis*). Okrem užovky obojkovej (*Natrix natrix*) bol v Nízkych Tatrách zaznamenaný aj výskyt vzácnej užovky hladkej (*Coronella austriaca*).
Bohato zastúpenou skupinou živočíchov Nízkych Tatier sú vtáky. Svojou zachovalosťou a rozľahlosťou poskytuje územie podmienky pre hniezdenie viacerých vzácnych druhov dravcov, lesných sov a spevavcov.
V území hniezdi najvýznamnejšia národná populácia orla skalného (*Aquila chrysaetos*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*) a kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*). Osobitý význam má územie pre lesné kurovité druhy, žije tu najväčšia populácia tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*) a tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*) na Slovensku.
Z ďalších vzácnych druhov v Nízkych Tatrách žije bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) i výr skalný (*Bubo bubo*). Charakteristickými druhmi územia sú labtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*) a vrchárka červenkastá (*Prunella collaris*), ktoré sú typickými bioindikátormi stavu alpínskych ekosystémov. V porastoch kosodreviny hniezdi stehlík čečetavý (*Carduelis flammea*). Jedinečným vtákom skalnatých stien a horských roklín Nízkych Tatier je nenápadný murárik červenokrídly (*Tichodroma muraria*).
Druhovo najpestrejšie sú lesné ekosystémy. V dutinách stromov hniezdia viaceré druhy ďatlov - ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) či žlna sivá (*Picus canus*). Typickými druhmi listnatých a zmiešaných lesov sú: žltochvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), brhlík lesný (*Sitta europea*), holub plúžik (*Columba oenas*) i vzácny muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*) a muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*). Charakteristickými druhmi ihličnatých lesov sú krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), králiček zlatohlavý (*Regulus regulus*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*) či sýkorka uhliarka (*Parus ater*).
Podhorské a horské vlhké lúky Nízkych Tatier sú domovom vzácneho chriašteľa poľného (*Crex crex*) i príhľaviara červenkastého (*Saxicola rubetra*). V poľnohospodárskej krajine podhoria prežíva čoraz vzácnejšia prepelica poľná (*Coturnix coturnix*). V otvorenej krajine s dostatkom stromovej a krovinatej zelene hniezdi strakoš sivý (*Lanius excubitor*). Symbolickým vtákom mnohých obcí v podhorí Nízkych Tatier je bocian biely (*Ciconia ciconia*).
V okolí horských riek možno pozorovať vodnára potočného (*Cinclus cinclus*), trasochvosta horského (*Motacilla cinerea*) aj vzácneho rybárika riečneho (*Alcedo atthis*).
Pre mnohé ďalšie druhy vtáctva sa Nízke Tatry stávajú domovom len na krátky čas počas jarnej a jesennej migrácie.

Rozsiahle a pomerne zachovalé lesné spoločenstvá poskytujú prostredie pre život všetkých našich veľkých šeliem - vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) i rys ostrovid (*Lynx lynx*).
Medveď hnedý v Nízkych Tatrách dosahuje najväčšiu populačnú hustotu na Slovensku s odhadovanou početnosťou 100 - 150 jedincov.
Z malých šeliem v podhorí prežíva čoraz vzácnejšia mačka divá (*Felis silvestris*). Zachovalé vodné toky sú domovom vydry riečnej (*Lutra lutra*). Región Liptova a Horehronie patrí k najvýznamnejším jadrovým územiam výskytu vydry na Slovensku. V minulosti sa na prítokoch horného Hrona vyskytoval i norok európsky (*Mustela lutreola*), o ktorého výskyte na Slovensku v súčasnosti nemáme žiadne údaje. Bobor vodný (*Castor fiber)* vyhynul v tejto oblasti pravdepodobne v prvej polovici 19.storočia.
Medzi najznámejšie živočíchy Nízkych Tatier patrí kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*). Súčasná populácia kamzíka v Nízkych Tatrách žije vyše 30 rokov. Je potomstvom 30 jedincov, ktoré boli do tohto územia postupne umelo vypustené z Vysokých a Belianskych Tatier v polovici 70-tych rokov 20. storočia. Pôvodné kamzíky vyhynuli v území vplyvom klimatických zmien v období stredného holocénu. Reštitúcia bola úspešná a v súčasnosti v Nízkych Tatrách prežíva 95 až 100 jedincov.
Typickým obyvateľom alpínskeho pásma je svišť vrchovský (*Marmota marmota*). Centrálnu časť pohoria obýva pôvodný druh svišť vrchovský tatranský.
Doliny Nízkych Tatier poskytujú domov i poľovnej zveri, predovšetkým jelenej, srnčej a diviačej. Veľmi vzácne sa do územia zatúla los mokraďový (*Alces alces*).
Z drobných cicavcov alpínskeho pásma Nízkych Tatier je vzácny endemický hraboš snežný tatranský (*Microtus nivalis mirhanreini*), hrabáč tatranský (*Pitymys tatricus*) i piskor vrchovský (*Sorex alpinus*). V pásme lesa žije reliktná myšovka horská (*Sicista betulina*).
Množstvo jaskýň a skalných štrbín v pohorí Nízke Tatry podmieňuje hojný výskyt netopierov. Mnohé ďalšie druhy našli svoj domov v dutinách stromov či v štrbinách stavieb a v ľudských obydliach. Z Nízkych Tatier je známych 15 druhov, no ani toto číslo zrejme nie je konečné.
(Zdroj: www.napant.sk)

Charakteristika biotopov a ich významnosť

Vzhľadom na charakter hodnotenej činnosti a jej umiestnenie priamo v areále Nového závodu Železiarní Podbrezová je vylúčený priamy vplyv na chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy. Ide o málo významné synantrópne biotopy. V samotnom dotknutom území sa žiadne z chránených biotopov nevyskytujú.

Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy

V širšom okolí hodnoteného územia sa podľa prítomnosti prirodzenej vegetácie a lesníckej typológie v minulosti vyskytovali živné jedľové bučiny (Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy) a kyslé jedľové bučiny (Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy). V okolí vodných tokov sa vyskytovali luhy jelše sivej (Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy), ktoré tu pretrvávajú dodnes. Osídľovaním územia a rozvojom poľnohospodárstva, baníctva a salašníctva, boli časti lesných porastov odlesnené, čím vznikli rozsiahle pasienky a intenzívne kosené trávniky, ktoré v minulosti patrili do biotopu podhorských kosných (Lk1) a spásaných lúk (Lk3). Dominuje tu rod

púpavec (*Leontodon autumnalis, a L. hispidus*). V ich okolí a najmä v blízkosti výstavby hotela sa nachádzajú mozaikovité zvyšky viacerých, prelínajúcich sa biotopov. Vyskytuje sa tu pestrá zmes drevín a krov od svetlomilných (*Quercus petraea agg*., *Pinus silvestris*) až po tieňomilné a znášajúce chladnejšiu klímu (*Sorbus aucuparia, Fagus sylvatica, Abies alba, Picea abies*). Na pomerne malej ploche sú zastúpené rôzne sukcesné štádiá. V tejto „zmesi" biotopov, ktorá pôvodne tvorila ekotónové pásmo medzi lesom a lúkami, sú zastúpené prvky bukových lesov, smrečín, podhorských kosných lúk i porastov borievky obyčajnej.
Súčasné lesné porasty (lesné biotopy) sú ovplyvnené lesníckou hospodárskou činnosťou, čo sa prejavuje na drevinovom zložení a štruktúre porastov. V širšom území sa nachádzajú biotopy Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, na jeho východnej strane (za cestou) pribúdajú Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy. Tieto biotopy majú národný a európsky význam (klasifikácia NATURA 2000: 9130, 9110). Zastúpenie drevín týchto biotopov je ovplyvnené zvýšeným podielom (35 – 70 %) smreka obyčajného (*Picea abies*). V širšom okolí dotknutého územia sa nachádza aj biotop Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, ktorý je biotopom európskeho a národného významu.
V blízkosti potoka Bystrianka sa nachádza biotop Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy (91E0), ktorý tu predstavuje najcennejšiu zložku bioty. Tento v súčasnosti ohrozený biotop, sa na Slovensku vyskytuje len asi na ploche 4 200 ha (Viceníková, Polák: Európsky významné biotopy na Slovensku) a je prioritným biotopom európskeho významu, kvôli ktorému sa vyhlasujú chránené územia NATURA 2000.

Významné migračné koridory živočíchov

Významné migračné koridory bezprostredne cez záujmové územie neprechádzajú. V širšom okolí hodnoteného územia funkciu migračných koridorov preberajú hlavne prvky líniovej vegetácie pozdĺž ciest všetkých druhov. Charakter relatívne súvislého biokoridoru má aj vegetácia pozdĺž toku Bystrianka, spolu s doprovodnou trávnatou a krovinnou zeleňou.

1.7. CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Chránené územia

Dotknuté územie leží v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry. Národný park bol vyhlásený Nariadením vlády SSR č. 119/78 Zb. zo dňa 14. júna 1978 v znení zákona SNR č. 1/1995 Zb. Nariadením vlády SR č. 182/1997 Z.z. zo dňa 17. júna 1997 boli upravené a novelizované hranice národného parku a jeho ochranného pásma. V ochrannom pásme NAPANTu platí druhý stupeň ochrany.
Celková rozloha NAPANT- u a jeho ochranného pásma je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Chránené územie	celková výmera (ha)	plošný zásah Zámeru do územia (ha)
NAPANT	72 842	0
OP- NAPANT	110 162	0,52

V katastri obce evidujeme päť maloplošne chránených území. Jedná sa o NPP Bysrianska jaskyňa, PR Horné lazy, NPR Hrončecký grúň, PP Spády a NPR Zadná Poľana.

- Národná prírodná pamiatka Bystrianska jaskyňa Predmet ochrany v OP - citlivé jaskynné geosystémy. Jaskyňa je vytvorená v strednotriasových vápencoch činnosťou podzemnej riečky Bystrianky na zlomových a puklinových plochách. Objavenie jaskyne - r. 1927, sprístupnenie - r. 1941.
- Prírodná rezervácia Horné lazy Územie predstavuje južne exponované, strmé skalné stráne charakteru krovinatej lesostepi s výskytom viacerých teplomilných rastlinných a živočíšnych druhov, z ktorých niektoré sú pri okraji svojho rozšíenia. Dôkaz šírenia sa xerotermných prvkov vysoko na Pohronie.
- Národná prírodná rezervácia Hrončecký grúň Prirrodzené a pestré drevinné zloženie (*Fagus silvatica, Picea excelsa, Abies alba*) náročných listnáčov predstavuje zachovalé vysokoprodukčné lesné porasty, v ktorých jednotlivé dreviny dosahujú mimoriadne dimenzie. Trvalé lesnícke výskumné plochy.
- Prírodná pamiatka Spády PP je vyhlásená na ochranu ojedinelej morfologickej formy - stupňa s mohutným blokovým zrútením pyroxenických andezitov a 15m vysokého vodopádu v závere doliny Spády, dôležitého z vedecko-výskumného, náučného a kultúrno-výchovného hľadiska.
- Národná prírodná rezervácia Zadná Poľana Ochrana zachovalého komplexu lesných porastov bukového až smrekového lesného vegetačného stupňa prevažne pralesného charakteru, na ktoré sú viazané rastlinné a živočíšne spoločenstvá typické pre zachované lesné ekosystémy Poľany. Biodiverzitu územia zvyšujú lúčne enklávy a rašelinové biocenózy.

Sústava chránených území európskeho významu- NATURA 2000

Územia európskeho významu (ÚEV)
Územia európskeho významu sa v dotknutom území nevyskytujú.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)
Vzhľadom k tomu, že Nízke Tatry sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol skalný *(Aquila chrysaetos),* tetrov hoľniak *(Tetrao tetrix),* tetrov hlucháň *(Tetrao urogallus),* ďateľ trojprstý *(Picoides tridactylus),* kuvik kapcavý *(Aegolius funereus),* kuvik vrabčí *(Glaucidium passerinum)* a jariabok hôrny *(Bonasa bonasia*), územie situované severne od dotknutého územia bolo zaradené medzi CHVÚ Nízke Tatry.
Územie južne od dotknutého územia je vyhlásené ako CHVÚ Poľana a je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre výskyt a hniezdenie strakoša kolesára a škovránka stromového. Zároveň sa tu vyskytuje a pravidelne hniezdi viac ako 1% slovenskej populácie muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, jariabka hôrneho, tetrova hlucháňa, ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, ďatľa trojprstého, ďatľa hnedkavého, žlny sivej, krutihlava hnedého, chriašteľa poľného, prepelice poľnej, včelára lesného a príhľaviara čiernohlavého.
Posudzovaný investičný zámer nie je v konflikte so záujmami predmetu ochrany uvedených CHVÚ.

Osobitne chránené druhy rastlín a živočíchov

Výskyt osobitne chránených druhov živočíchov a rastlín nie je priamo v dotknutom území evidovaný, avšak dotknuté územie sa nachádza v ochrannom pásme

NAPANT v ktorom platí 2. stupeň ochrany prírody. Prípadný výskyt chránených druhov preto vzhľadom na blízkosť národného parku nie je vylúčený. Najvýznamnejšie chránené druhy NAPANT sú uvedené v kapitole III.1.6.

Chránené stromy

V dotknutom území sa chránené stromy nenachádzajú.

Ochranné pásma

Dotknuté územie sa nachádza v ochrannom pásme NAPANT v ktorom platí 2. stupeň územnej ochrany prírody.

2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

2.1. ŠTRUKTÚRA A SCENÉRIA KRAJINY

Súčasná štruktúra krajiny je v priamej závislosti s využitím územia. Štruktúra krajiny predstavuje v dotknutom území z hľadiska funkčného využitia nasledovné krajinné typy:

- Lesy (lesné plochy), lesná krajina, súvislé lesné spoločenstvá
- Orná pôda v rámci prídomových záhrad
- TTP (lúky, lúčne hospodárenie, kosené plochy a pasienky – pasienkové hospodárenie)
- Riečna sieť
- Skaly a surový substrát
- transportné línie (dopravné línie, energovody, produktovody)
- sídelná (urbanizovaná) štruktúra
- rurálne (vidiecke) štruktúry, výrobné útvary

V krajinnej štruktúre dotknutého územia plošne najviac dominujú:

- Sídelná a technická štruktúra
- Riečna sieť so sprievodnou brehovou vegetáciou
- Lesná krajina

Lesy predstavujú významné krajinné prvky v južnej časti katastrálneho územia Valaskej. Nelesná krajina sa vyskytuje najmä v blízkom okolí obce. Predstavujú ju plochy s rôznym stupňom pôvodnosti, využívania a stability.

2.2. SCENÉRIA KRAJINY

Katastrálne územie Valaskej s rozlohou 6 423 ha je severojužne orientované po oboch brehoch Hrona. Rozkladá sa pozdĺž štátnej cesty Banská Bystrica – Brezno – Telgárt, ktorá je miestnou dopravnou tepnou. Na severe prírodnú dominantu predstavuje chrbát Nízkych Tatier. Na juhu sa rozprestierajú Veporské vrchy, ktoré sú súčasťou rozsiahleho Slovenského Rudohoria.
Najsevernejším bodom je tok Bystrianky pod obcou Bystrá, najjužnejším sopečná Poľana. Nachádza sa v západnej časti Breznianskej kotliny, ktorá je súčasťou

Horehronského podolia. Dolina Hrona sa rozširuje do malej kotlinky, ktorá vznikla eróziou Bystrianky a Čierneho Hrona. Hrona pre svojom vstupe do obce rozrezal vápencové podložie, neskôr bol tokom Bystrianky zatlačený pod stráne Chvatimechu. Zaklesnutý meander rieky západne od obce zvýrazňuje terasa medzi Bystriankou a Hronom.

2.3. STABILITA KRAJINY

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými štrukturálnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky a genofondovo významné lokality. Biocentrá - predstavujú ekosystémy, alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Biokoridory - predstavujú priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktoré priestorovo nadväzujú interakčné prvky.
Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) zahŕňajúci dotknuté územie bol vypracovaný v roku 1993 pre oblasť okresu Banská Bystrica v zmysle predchádzajúceho územno- správneho členenia.

Prehľad území tvoriacich prvky kostry regionálneho územného systému ekologickej stability pre okres Brezno:

Prvok ekologickej siete	Názov	MJ BC - ha, BK - km/m	Mapový list
Jadrové územie európskeho významu	územie NP Nízke Tatry Ďumbierska časť		36-21, 36-22
	územie NP Nízke Tatry Kráľovohoľská časť		36-22, 37-11
	územie NP Slovenský raj		37-11
	územie CHKO Poľana		36-23, 36-41
	územie NP Muránska planina		36-24, 36-13
Jadrové územie národného významu	územie Balocké vrchy (výhľad CHKO)		36-23, 36-24, 36-41, 36-42
Biocentrá provinciálneho významu	Poľana	5 151	36-23, 36-41
	Muránska planina	750	36-24
Biocentrá nadregionálneho významu	NP Nízke Tatry Ďumbierska časť	11 388	36-21, 36-22
	NP Nízke Tatry Kráľovohoľská časť	4 825	36-22, 37-11
	Dobročský prales	180	36-24, 36-42
Biocentrá regionálneho významu	Horné lazy	825	36-23
	Mitrová	163	36-23
	Klenovský vepor	300	36-24
	Kochlovec	125	36-24
	Hájnica	238	36-22, 36-24
	Mašianske a Zlatnianské skalky	338	37-13
	Havrania dolina	263	37-13
	Zlatnica	188	37-13

Prvok ekologickej siete	Názov	MJ BC - ha, BK - km/m	Mapový list
	Grúň	163	37-13
	Stajňová	200	36-22
Biokoridor nadregionálneho významu	vodný tok Hron (hydricko-terestrický)	65,1/100 - 300	36-23, 36-24, 37-11, 37-13
	Fabová hoľa - Beňuš - Beňuška - Čertovica (terestrický)	11,4/1100 - 2100	36-22, 36-24
	Javorinka - Kyprov - Priehybka (terestrický)	10,0/150 - 1000	37-13
Biokoridor regionálneho významu	vodný tok Rohozná (hydricko-terestrický)	15,6/100 - 700	36-24
	vodný tok Čierny Hron (hydricko-terestrický)	15,7/150	36-23, 36-24
	Mitrová - Hronec - Horné lazy (terestrický)	10,5/400 - 1400	36-23
	Horné lazy - Beňuška - Čertovica (terestrický)	10,3/1000 - 1500	36-24, 36-22,
	Stajňová - horstvo NT (terestrický)	3,0/1000 - 1500	36-22
	Hájnica - horstvo Muránskej planiny (terestrický)	4,6/2000 - 2600	36-24
	Zlatnianské skalky - horstvo NT (terestrický)	8,1/1800 - 2500	37-11, 37-13
	Ďurkov vrch - Poľana (terestrický)	3,3/1000	36-42
	Kamenistý potok (hydricko-terestrický)	10/200	36-23
	Jasenický potok (hydricko-terestrický)	11,5/200	36-21, 36-23

Zdroj: ÚPŇ VÚC Banskobystrického kraja

Územie národného parku Nízke Tatry okrem toho, že je považované za biocentrum nadregionálneho významu bolo zaradené medzi jadrové územia európskeho významu.

V dotknutom území plní dôležitú ekostabilizačnú funkciu i vodný tok Bystrianka. Vzácne horské jelšovo- lužné lesy (Ls 1.4) sa vyvinuli práve v jeho blízkosti. Biotop Ls 1.4. v tomto území predstavuje najcennejšiu zložky bioty. Na Slovensku sa zaraďuje medzi ohrozené biotopy. Pre jeho zachovanie je potrebné v území zvoliť vhodný manažment územia spočívajúci v eliminácii zásahov do porastov, obnove narušených častí porastov a zavedení špecifických regulatívov rozvoja územia.

Územie je možné z hľadiska miery ekologickej stability jednotlivých jeho častí zatriediť k nasledovným stupňom:

1.) vysoký stupeň ekologickej stability- (veľmi zraniteľné prostredie)- plochy biotopov Ls 1.4 a Ls 5.1, vrátane brehových porastov Bystrianky
2.) stredný stupeň stability- monokultúry smrečín (ich ekostabilizačná funkcia klesá až k stupňu malej stability), ekotónové pásmo a segmenty prechodných zón ako aj lúčne spoločenstvá s prvkami NSKV
3.) malý stupeň stability- segmenty líniovej vegetácie (prevažne NSKV) v kontakte so zastavanou zónou

4.) nízky stupeň stability- antropogénne zóny (prevažne zastavané časti, líniové prvky a pod.)

3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

3.1. DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Na území okresu Brezno sa nachádza 30 obcí. V sídelnej štruktúre okresu sú zastúpené malé mestá, vidiecke obce a rozptýlené laznícke osídlenia. Prevažujú obce s počtom obyvateľov od 200 do 500. Priemerná hustota obyvateľstva v okrese je 52 obyvateľov/km^2, ktorá je v rámci okresu silne diferencovaná. Jedná sa o jeden z najredšie osídlených okresov v Banskobystrickom kraji. Spôsobené je to najmä prírodnými podmienkami. So stúpajúcou nadmorskou výškou príležitosti na pobyt výrazne klesajú. V nadmorskej výške nad 600 m možnosti trvalého obývania územia sú obmedzené. Prevažná väčšina obyvateľstva je preto sústredená do oblasti okolo cesty I/66 Podbrezová- Brezno.

Obec Valaská je sídelný konglomerát zložený z troch celkov: pôvodnej obce Valaská, časti Sídlisko a miestnej časti Piesok. Obec Valaská leží pozdĺž oboch strán dopravnej tepny – cesty I/66, ktorá spája mestá Brezno a Banská Bystrica. Nadmorská výška obce je 470 m n. m. Rozloha obce je 63,31 km².
Obec Valaská patrí k stredne veľkým obciam na Slovensku. Počet obyvateľov dosiahol v roku 2014 3828 obyvateľov. V posledných dvoch dekádach je vývoj počtu obyvateľov Valaskej relatívne vyrovnaný. Prirodzený prírastok je záporný, avšak migračný prírastok je kladný. Veková štruktúra obyvateľstva Valaskej je vyrovnaná, s miernym trendom k regresii.

Tab: Vývoj počtu obyvateľov (www.statistic.sk, www.beiss.sk)

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	1998
Valaská	1110	1269	2378	2391	1929	5373	3898	3846	3865
rok	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2000
Valaská	3878	3868	3897	3890	3873	3855	3900	3828	3878

Tabuľka: Vybrané demografické ukazovatele pre Valaská (www.beiss.sk)

Ukazovateľ	Valaská
Počet obyvateľov k 31.12.2012 spolu	3878
Predproduktívny vek	603
Produktívny vek	2635
Poproduktívny vek	662
Ročný pohyb	
Počet živonarodených spolu	30
Počet zomretých spolu	46
Prisťahovalci	54
Vysťahovalci	52
Migračný prírastok/úbytok	2
Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	-14
Ekonomická štruktúra	
Ekon. aktívni	1810

Ukazovateľ	Valaská
Pracujúci	1318
nezamestnaní	418

Národnostná štruktúra nie je zvlášť komplikovaná. Výrazne dominujú Slováci (86,23%), početnejšie je zastúpená ešte rómska menšina (5,31%). Ostatné národnosti v obci nedosahujú ani jedného percenta populácie. Zloženie obyvateľov obce z hľadiska ich vierovyznania je dominantne katolícke.

3.2. SÍDLA

Obec Valaská leží v banskobystrickom kraji, v západnej časti okresu Brezno. Nachádza sa 35 km od Banskej Bystrice a 8 km západne od Brezna medzi pohoriami Nízke Tatry a Slovenské Rudohorie. Obec Valaská je sídelný konglomerát zložený z troch celkov: pôvodnej obce Valaská, časti Sídlisko a miestnej časti Piesok.
Obec Valaská patrí do kategórie obcí väčšej veľkosti. Vo Valaskej žilo podľa posledného sčítania obyvateľstva v roku 2001, 3 862 obyvateľov, čo predstavuje tretiu najväčšiu obec v rámci okresu Brezno. V obci Valaská žije 5,86% obyvateľov okresu Brezno. Obec Valaská je spolu s mestom Breznom a obcou Podbrezová zaradená medzi centrá osídlenia regionálneho významu, v ktorých sa kumuluje sídelná a hospodárska funkcia okresu.
Intravilán materskej časti obce má pretiahnutý tvar sledujúci pravobežne východo – západne tok rieky Hron. Svojim pôdorysom a zástavbou je typom hromadnej cestnej dediny. Jej najstaršou časťou je zástavba medzi Tatranskou ulicou a ulicou Na Studničke, vedúcou k vyvieračke Teplice, kde je aj „tajch“ s mlynským náhonom. Táto časť sa volala Dedina. V nej sa nachádzala fara, mlyn a staré školské budovy. Pôvodné roľnícke usadlosti tvoria zhluk domov bez evidentnej uličnej siete. Kompozičnú os vytvárajú dve ulice. Cesta Osloboditeľov (v smere Piesok – Brezno) v dĺžke cca 2 km, ktorá bola hlavnou dopravnou tepnou a sieťou služieb súkromných remeselníkov a živnostníkov a Tatranská ulica vedúca od Hrona na sever, ktorá vyúsťuje do Cesty Osloboditeľov. Pôvodnú obec urbanisticky dotvárajú uličky Na Studničke, Vladislava Valacha, Potôčky, Záhradná a Javorová. Zvláštnosťou je kostol situovaný mimo intravilánu obce, za Hronom.
Sídlisko s 3 až 5 podlažnými budovami a s objektmi občianskej vybavenosti leží na juh od starej časti obce, na výbežku kopca Lipová, ohraničené Hronom a železničnou traťou. Kompozičnou urbanistickou osou je Trieda duklianskych hrdinov, dotýkajúca sa Námestia 1. Mája. Námestie má štvorcový pôdorys a je obstavané objektami verejných služieb. Dominuje mu budova Spoločenského domu so sídlom obecnej samosprávy a poštou. Sídlisko je z východu obstavané objektmi individuálnej bytovej výstavby, ktorá sa člení na ulice Pod Hrbom, Partizánska cesta, Hronská, kpt. Nálepku, Pod Lipovou, Kukučínova, Budovateľská. Miestna časť Piesok leží pri dolnom toku Bystrianky. Osou tejto miestnej časti je cesta – Strojárenská ulica, vedúca zo Štiavničky na Bystrú. Pôdorys miestnej časti dopĺňajú ulice Robotnícka, Mierová, Pod Dielom. Obec Valaská leží pozdĺž oboch strán dopravnej tepny – cesty I/66, ktorá spája mestá Brezno a Banská Bystrica.

Valaská leží v údolí Hrona a spolu s Breznom a Podbrezovou tvorí ťažisko hospodárskeho rozvoja tohto kraja. Spolu s postupným hospodárskym rozvojom sa vyvíjala i dopravná sieť, ktorú v území tvorí najmä cesta I/66 Banská Bystrica – Brezno. Obec má vytvorený dobrý základ na rozvoj a teda disponuje veľkým potenciálom pre rozvoj zástavby, sociálnej infraštruktúry a doplnkových funkcií. Limitujúcim faktorom rozvoja obce je krajinné prostredie, ktoré plošne determinuje možnosti jej využitia.

História obce

Počiatky Valaskej zapadajú do časového kontextu s uplatňovaním a rozvojom feudalizmu na ľupčianskom panstve. Išlo o poľnohospodárske zhodnocovanie pôvodnej kráľovskej obory, o klčovanie lesov, kultiváciu voľných získaných plôch, ich osídľovanie poddanými, roľníkmi a využívanie pastvín a horských lúk pastiermi (valachmi). Dejiny Valaskej sa spájajú s dvoma listinami. Prvú z nich vydal uhorský kráľ Ľudovít I. v roku 1361. Napísaná bola v Ľupči (dnešnej Slovenskej Ľupči). Z nej sa dozvedáme, že Pavel, syn Štefana, v lese, na opustenom mieste, ktoré sa volá Hronec, vlastnoručne vyklčoval les, pôdu zmenil na plodnú a užívateľnú a na tom mieste založil dedinu a osídlil ju. Keďže týmto preukázal kráľovi dobré služby, ten jemu a jeho dedičom a všetkým ďalším potomkom udelil slobody a práva v uvedenej obci (Hronec) a na jej území poberať úžitky z pôdy, pastvín, lesov a rybolovných tokov, ako aj šoltýske právo navždy a neodvolateľne akým disponujú nemecký šoltýsi zakladajúci dediny v lesoch. Išlo o správnu a súdnu právomoc, zvýšené nároky na pôdu a podobne. Z tejto samosprávnej funkcie sa odvodzovali aj priezviská jej nositeľov (Šoltýs, Šoltés, Škultéty). Druhú listinu, ktorá sa vzťahuje na počiatky Valaskej, vydal Vít Muhlstein, župan Zvolenskej stolice a správca kremnickej komory z poverenia Jána Ernsta, pána Ľupčianskeho hradu. Za preukázané služby a zásluhy ju dostal Valach Ladislav. Ňou jemu a jeho dedičom a všetkým potomkom udelil šoltýske právo v obci Štiavnica. Explicitne sa uvádza, že šlo o také práva, aké majú ostatný šoltýsi a starostovia. Išlo o pôdu – polia, lúky a pastviny v dvojnásobnej výmere k iným tam žijúcim poddaným. On a jeho dediči sa vynímajú z povinnosti voči hradu, ale sú povinní rešpektovať práva hradu, osobitne právo rybolovu na Hrone. Táto listina bola vydaná v Banskej Bystrici v roku 1470.
V prvom známom súpise obcí ľupčianskeho pastva z roku 1424 je - mimo iných obcí – zaevidovaná obec Togharth. V súpisoch z rokov 1441, 1490 a 1517 sa eviduje v rôznych variantoch, ale všetci interpreti jej pomenovania sa zhodujú v tom, že ide o skomolený zápis nemeckého názvu Tiergarten (zverinec, obora), čo navodzuje aj informácia z roku 1490 (Thergart aliter Tiergarten). Zo zakomponovania do evidencie obcí vyplývalo, že to bola najvýchodnejšia obec, čo potvrdzujú aj iné pramene. Napríklad pri sporoch o hraniciach ľupčianskeho panstva medzi jeho majiteľmi Dóciovcami a mestom Breznom vypovedal Ján, šoltýs z Dolnej Lehoty – muž skoro 100 – ročný, že sa hranice ľupčianskeho panstva začínajú pri Thergarde. Možnosť existencie takejto obce (osady) na hranici bývalej kráľovskej obory je pravdepodobná. Niektorý autori identifikujú Toghart ako predchodcu Valaskej. Zo súpisov v 16. storočí sa takýto miestny názov vytratil a viac sa neobjavil.
Najstaršie pomenovanie jednej z dnešných obcí – Hronca – je v prvom súpise ľupčianskeho panstva z roku 1424 zapísané ako Kysgaran (Malý Hron) Koncom 15 storočia ju súpisy kvalifikujú iba ako osadu, majer. V súpisoch zo 16. storočia sa

Hronec ako poddanská obec neuvádza. Sú indície, že z Hronca smerovali kolonizačné zámery do oblasti Čierneho Hrona. Koncom 16. storočia sa Hronec opäť vynára do dejín ako banská a hutnícka osada. Štiavnica sa vyskytuje v súpise obcí ľupčianskeho panstva prvýkrát v roku 1441. Jej názov zaznamenal rôzne obmeny, ale nechýba v súpisoch z 15. storočia. Obec má v súpisoch od polovice 16. storočia názov Štiavnička, ktorý sa objavuje aj v kombinácii Štiavnička = Valaská. V 17. storočí sa miestny názov Štiavnička už neobjavuje. Názov Valaská v rôznych kombináciách sa nachádza v písomných prameňoch od začiatkov 16. storočia (r.1528 ako Olahfalva, 1535 – Walachos Dorf, 1563 a 1565 – Valachorum villa, Wallachisches Dorf). Od začiatku 17. storočia historické pramene poznajú len jeden názov: Valaská.
V 18. storočí sa v regióne vybudovali základy modernej industriálnej spoločnosti. Koncom 18. storočia vyrástol tzv. Hrončiasky komplex – jedna z najväčších železiarskych manufaktúr v krajine. Začiatkom 19. storočia sa zavádza nová výrobná technológia, ktorá znamená začiatok priemyselnej výroby. S výstavbou železiarní súviselo aj založenie štátnej píly na Štiavničke. V tesnom susedstve s Valaskou, dokonca v jej chotári sa rodil nový svet robotníckych kolónií. Legislatívny koniec stredovekému spôsobu života vo Valaskej prinieslo zrušenie poddanstva v roku 1848.
Po revolúcii 1848 – 1849 mal pre Valaská najväčší význam modernejší inštitút samosprávy, ktorý pozostával zo slobodnej voľby starostu, obecného predstavenstva a zastupiteľstva. Voľby priamo riadil notár a dohliadal nad nimi slúžny breznianskeho okresu. Funkčné obdobie sa ustálilo na šesť rokov. Priamo sa volilo len obecné zastupiteľstvo. Obec sa zriaďovala podľa štatútu, ktorého súčasťou bola charakteristika obce. Od nej sa odvíjal počet členov obecného zastupiteľstva, kompetencie a platy zamestnancov obce. Predstavenstvo obce dohliadalo na poriadok, malo právo nariadiť pracovnú povinnosť, ale aj sociálnu zodpovednosť.
V druhej polovici 19. storočia bol v bezprostrednej blízkosti Valaskej a jej chotára vybudovaný hutnícky komplex. Jeho kľúčovou prevádzkou sa stali železiarne v Podbrezovej. Ich výstavba začala v roku 1840. V roku 1853 boli spustené do prevádzky. Reorganizácia výroby v 80. rokoch 19. storočia znamenala koniec hrončianskeho komplexu a ťažisko miestneho železohutníctva sa prenieslo do Podbrezovej. Práca v hutníctve sa stala novým zdrojom príjmov Valašťanov. Valaská bola napojená na železničnú trať a 15. decembra 1895 prišiel do obce prvý vlak. Zavedením trate do prevádzky začal odlev zamestnancov a nastala éra vysťahovateľstva a nezamestnanosti, ktorá trvala až do vypuknutia I. svetovej vojny. Z Valaskej narukovalo 150 mužov, z ktorých sa 37 nevrátilo.
Pád politického režimu po skončení I. svetovej vojny bol vhodnou príležitosťou pre skoncovanie s jeho predstaviteľmi i ďalšími, ktorých Valašťania považovali za príčinu svojho zlého sociálneho postavenia.
Udalosti po Februári 1948 znamenali likvidáciu demokratických štruktúr politického systému a spoločnosti. Moci sa ujala KSČ, obecné samosprávy stratili svoju nezávislosť.
Na prelome rokov 1989 – 1990 sa v ČSSR pod tlakom občianskych iniciatív začal rozkladať tzv. reálny socializmus. Na výzvu VPN bol aj vo Valaskej 27. 11. 1989 generálny štrajk. V novembri 1990 boli po rokoch totality prvé demokratické voľby

starostu obce. Obec prešla mnohými kultúrnymi, spoločenskými, komunálnymi a politickými zmenami a v jej vedení sa vystriedali viacerí starostovia.
(Zdroj: www.valaska.sk)

3.3. PRIEMYSELNÁ VÝROBA A POĽNOHOSPODÁRSTVO

Priemysel

Najvýznamnejšou ekonomickou aktivitou obce je akciová spoločnosť Železiarne Podbrezová. Železiarne Podbrezová a.s. sa radia k najstarším hutníckym spoločnostiam stredoeurópskeho geopriestoru. Už v 16. storočí sa na hornom toku rieky Hron začali spracovávať rudy železa a iných farebných kovov, na ktoré bol tento región mimoriadne bohatý. História spoločnosti sa začala písať v roku 1840, teda pred viac ako 175-imi rokmi, kedy bolo rozhodnuté o založení železiarní v Podbrezovej s cieľom vyrábať koľajnice pre výstavbu železníc vo vtedajšej Rakúskej monarchii. Aj keď prvými výrobkami podbrezovských železiarní boli koľajnice, plech a tyčové železo, patria im významné prvenstvá vo výrobe oceľových rúr.
Spoločnosť sa neustále rozširovala a zvyšovaním úrovne technologického zariadenia, ktoré zodpovedá súčasným celosvetovým požiadavkám, sa zaradila medzi významných európskych výrobcov oceľových bezšvíkových rúr valcovaných za tepla a ťahaných za studena. V súčasnosti pracuje v režime uzavretého cyklu výroby ocele. (Zdroj: www.zelpo.sk)

Poľnohospodárstvo

Vzhľadom na svoju mierne chladnú až chladnú klímu s prevahou kambizeme a piesčito-hlinitými pôdami je poľnohospodárstvo v širšom území zamerané na obilninársko-krmovinársku rastlinnú výrobu tzn. pestovanie zemiakov, repky a ľanu. Ekonomicky najvýhodnejším sa však javí pestovanie obilnín. Silne zvlnený terén, vysoká lesnatosť územia, veľmi nízky stupeň zornenia a vysoké zastúpenie TTP dávajú predpoklad na podhorské pasienkárstvo.
Živočíšna výroba má charakter mäsovo-mliečny s prevahou produkcie oviec, hovädzieho dobytka a ich produktov ako syr, vlna, mäso a mlieko.

Lesné hospodárstvo

Približne 78% územia obce Valaská z celkovej výmery administratívneho územia tvoria lesné pôdy. Na tomto území sa vyskytujú lesy ochranné a lesy osobitného určenia.
Územie sa nachádza vo východnej časti lesného hospodárskeho celku Predajná a jeho obhospodarovanie v štátnych a neštátnych lesoch vykonávajú Lesy SR š.p. Banská Bystrica prostredníctvom OZ Slovenská Ľupča – Lesná správa Predajná so sídlom v Lopeji. V údolnom lesnom pásme je najviac zastúpený bukový vegetačný lesný stupeň, plynule vystriedaný v stredných polohách jedľovo-bukovým vegetačným lesným stupňom.
Pôvodnými rastlinnými spoločenstvami v tejto oblasti boli jedľovo – bukové lesy. Zachované sú v chránenom území národnej prírodnej rezervácie Hrončecký grúň. Nachádza sa tu komplex pralesových porastov s prirodzeným drevinovým zložením. Chladné stanovištia vyšších polôh zaberá rastlinstvo patriace k horským a

subalpským druhom. Na nive Kamenistého potoka sú fragmenty horských jelšových lesov. Lúčne spoločenstvá boli v minulosti využívané ako kosienky, menej pasienky. V súčasnosti zarastajú stromovou vegetáciou náletom z okolitých lesov. Okolie Bystrianskej jaskyne pokrýva ochranný storočný jedľovo – bukový les. Na plytkých rendzinových pôdach a sutinách rastie bukovo – javorový les. Na skalných výstupoch nájdeme ojedinele rásť staré buky a jedle. V západnej časti Chodorovho vrchu sa vyskytujú aj typické bučiny, vo vrcholových polohách starý lesný porast zo smrečín a jedliny. Južné svahy sú porastené umele vysadenou borovicou.

3.4. DOPRAVA

Cestná doprava

Dopravnú kostru územia tvorí cesta I/66 v smere západ – východ (Banská Bystrica – Brezno – Červená skala – Pusté pole) a cesta I/72 v smere severnom (Podbrezová – Mýto pod Ďumbierom – Kráľová Lehota). V katastrálnom území sa nachádzajú cesty tretej triedy: cesta III/06653 Podbrezová – Čierny Balog, s odbočkou do obce Osrblie ako cesta III/06655, cesta III/06658 Valaská – Hronec a cesta III/06673 v starej časti obce s názvom Valaská spojka. Ostatné komunikácie majú charakter obslužných komunikácií s napojením na zberné komunikácie. Cestnú sieť dopĺňajú poľné a lesné cesty.

Železničná doprava

Kostru železničnej dopravy na území predstavuje trať Banská Bystrica-Brezno-Červená Skala-Margecany. Táto trať prechádza katastrálnym územím Valaská, ľavým brehom Hrona. Železničná doprava je tiež reprezentovaná železničnou traťou Čiernohronskej železničnej trate.

Vodná doprava

Vodná doprava nie je v dotknutom území ani v jeho okolí prevádzkovaná.

Letecká doprava

Najbližšie letisko sa nachádza až v okrese Zvolen. Jedná sa o letisko Sliač.

3.5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou je riešené zo skupinového vodovodu Bystrá-Brezno, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Valaská, ale aj Brezno, Podbrezovú a Bystrú. Vodné zdroje majú min. prietok Qmin = 190,4 l/s (Valaská-kameňolom, Vágnar, Trangoška, Tále-Bystrá, Prameň Kráľa Matyáša). Areál nového závodu ŽP a.s. je zásobovaný pitnou vodou z Prameňa Kráľa Matyáša.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovanie energiou je zabezpečené prostredníctvom odberu energie z nadradenej sústavy 400 kV, 220 kV a distribučnej sústavy 100 a 22 kV. Výrobu elektrickej energie zabezpečujú aj malé vodné elektrárne.

Zásobovanie plynom

Plynofikácia obce Valaská je z Pohronského plynovodu.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V historickej časti sídla je vybudovaná splašková kanalizácia delená na dve časti. V centrálnej časti obce je základom kanalizačnej siete zberač A, ktorý je ukončený v malej ČOV typu MČ 500. Na zberač A sa napájajú zberače AI – AV z jednotlivých ulíc profilu DN 300. V ostatnej časti obce odvádza splaškové vody zberač B profilu DN 300 na ČOV Brezno. Na sídlisku Valaská je vybudovaná verejná jednotná kanalizácia s ČOV. Základ kanalizačnej siete tvorí zberač A profilu DN 400 – 1000, na ktorý sa napájajú zberače z jednotlivých ulíc. ČOV bola realizovaná v roku 1973. ČOV je v súčasnosti hydraulicky a látkovo preťažená a technológia čistenia nespĺňa súčasné ekologické kritériá

3.6. SLUŽBY

Sociálna infraštruktúra obce sa budovala prevažne v posledných desaťročiach. Spoločenská transformácia sa prejavuje v postupnej komercializácii dopravy, obchodu a služieb, ale taktiež kultúry, športu, zdravotníctva, vzdelávania a sociálnej starostlivosti. Vplyv trhových mechanizmov v tomto prechodnom období spôsobuje, že zaostávajú hlavne druhy vybavenosti, ktorých rozvoj je závislý na rozpočtovom a príspevkovom finančnom zabezpečení.

V obci sa nachádzajú predajne potravín, mäso, údeniny, predajne reštaurácie, pohostinstvá, materská škola, základná škola, základná umelecká škola, odborné učilište internátne, telocvične, ihriská, štadión, zdravotné stredisko, detský domov Valaská, spoločenský dom, knižnica A. A. Baníka, kaderníctvo, krajčírstvo, opravovňa bicyklov, autoopravovňa, sklenárstvo, drevovýroba, remeselníci, kostol, dve kaplnky, kaplnka sv. Jána, dom smútku, cintorín, pošta a pod.

Širšie územie má pomerne dobrý rekreačný potenciál. Prírodné podmienky umožňujú okrem horskej a prímestskej rekreácie takmer všetky aktivity v prírodnom a urbanizovanom prostredí. Hron je často využívaný na splavovanie. Zimné športy sú zastúpené lyžiarskymi vlekmi a zjazdovkami v širšom okolí.

Bystrianska dolina a jej okolie má výborné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Primárna ponuka umožňuje strávenie aktívnej dovolenky počas celého roka. Efektívne zužitkovať ju pomáha rozsiahla sieť najmä ubytovacích zariadení. Tiež je tu niekoľko lyžiarskych stredísk, ktoré spolu s ostatnými zariadeniami športovo-rekreačnej vybavenosti prispievajú k pestrému tráveniu voľného času. Nedostatky sú v informovaní návštevníkov, ktorí môžu získať len úzky okruh informácií v informačnom centre v obci Bystrá. Vybrané hotely poskytujú širokú paletu doplnkových služieb. Prípadné chýbajúce služby sú zabezpečené väčšinou vzájomnou spoluprácou alebo v spolupráci s inými zariadeniami.

V blízkom stredisku Tále a jeho okolí sú výborné podmienky pre pešiu turistiku vyplývajúce z členitosti reliéfu, bohatosti fauny a flóry a z množstva značkovaných turistických chodníkov. Rovnako sú tu vhodné podmienky aj pre cykloturistiku, a to pre horské, trekingové, či cestné bicykle pre menej i viac zdatných cyklistov, nachádzajú sa tu kvalitné trate pre zjazdové aj bežecké lyžovanie. V roku 2002 bolo uvedené do prevádzky 18 - jamkové golfové ihrisko Grey Bear a v roku 2014 bolo doplnené 9 jamkovou golfovou akadémiou Little Bear Golf Course. Ubytovacie služby poskytuje viacero ubytovacích zariadení.

3.7. KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY A POZORUHODNOSTI

Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody eviduje tieto sakrálne pamiatky v obci Valaská:

- Kostol sv. Martina biskupa – pôvodne gotický kostol z druhej polovice 15. storočia. Stavebne upravovaný v rokoch 1612 – 1615, sakristia, veža a klenby v 19. storočí. Východne orientovaná stavba s polygonálne zakončeným presbytérom, obdĺžnikovou loďou s prestavanou vežou. Priestory klenuté hrebienkovými klenbami a valenou klenbou. Čelná fasáda má pristavenú mohutnú zvonicu pod vežou. Na západnej lodi renesančné sgrafito, datované do roku 1614. Bočné fasády hladké, na vonkajšku presbytéria oporné piliere. Interiér neoslohový zo začiatku 20. storočia. Kostol dal postaviť pán Ľupčianskeho zámku Kašpar Tríbel. V roku 1969 bol kostol reštaurovaný akademickým maliarom Ľudovítom Strompachom.
- Kaplnka sv. Jána Krstiteľa – neskoroklasicistická kaplnka z roku 1846 sa nachádza uprostred obce. Je murovaná so štvorcovým pôdorysom, polkruhovo zakončená. Fasády členené pilastrami. Plastika sv. Alžbety (barok) je z druhej polovice 18. storočia. V interiéri sú sochy sv. Šebastiána a Róch, klasicistické zo začiatku 19. storočia.
- Kaplnka Kalvárie – malá murovaná stavba z 19 storočia s polkruhovo otvorenou čelnou strechou, zaklenutá krížovou hrebienkovou klenbou. Fasáda má lizenové orámovanie. Vnútri je súsošie Kalvárie z 18. storočia, polychrómovaná drevorezba skladajúca sa z Krista na kríži, plastík Márie, sv. Jána ev. a z dvoch žoldnierov po stranách.

Okrem sakrálnych pamiatok je pamiatkovo chránený aj železničný most pri Chvatimechu. (Zdroj:www.valaska.sk)

Archeologické a paleontologické náleziská ani geologické lokality sa v katastrálnom území obce Valaská nenachádzajú.

4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

Problematika znečistenia životného prostredia je predmetom mnohých správ o jeho stave v rôznych lokalitách. Znečistenie jednotlivých zložiek prírodného prostredia je charakterizované v príslušných kapitolách. Komplexne možno zhodnotiť že uvedená oblasť netrpí výraznými environmentálnymi problémami. K najvypuklejším problémom patrí podľa nášho názoru nepriaznivá socio-ekonomická situácia obyvateľstva okresu Brezno a akustická záťaž.

4.1. ZNEČISTENIE OVZDUŠIA

Charakteristika zdrojov znečisťovania vychádza zo systému NEIS (Národný emisný inventarizačný systém) zahŕňajúceho veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Prehľad emisií základných znečisťujúcich látok emitovaných zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia umiestnených v Banskobystrickom kraji v okrese Brezno v rokoch 2006- 2014:

Tab. : Emisie zo stacionárnych zdrojov v okrese Brezno (v tonách za rok) Zdroj: NEIS, www.air.sk

Emisie	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
TZL	37,093	53,993	70,972	66,021	63,259	58,918	71,041	68,166	87,995
SO_2	26,401	37,449	45,329	33,861	35,688	58,750	68,064	67,964	91,042
NO_x	143,687	128,186	140,130	133,400	129,437	112,646	150,211	154,465	159,626
CO	421,895	426,544	449,637	450,719	412,647	274,021	402,200	399,547	427,923
TOC	17,278	17,669	23,879	24,682	21,427	21,753	57,537	33,524	32,234

V dotknutom území je zdrojom znečisťovania samotná prevádzka Nového závodu Železiarne Podbrezová, a.s., v širšom okolí tvoreným okresom Brezno je to predovšetkým Starý závod Železiarne Podbrezová, a.s., prevádzka zlievární ZLH a.s. v Hronci, Petrochema a.s. v Dubovej, palivovo- energetické zdroje a líniové zdroje cestných komunikácií I/66 Banská Bystrica- Brezno, II/584 Bystrá- Tále a cesta I/72 Podbrezová- Čertovica. Z týchto zdrojov sú do ovzdušia emitované najmä CO, NO_x, prchavé nemetánové uhľovodíky. V menšej miere sú vo výfukových plynoch áut zastúpené v poradí podľa ich množstva tuhé látky, SO_2, CH_4, N_2O, Pb, NH_3, CO_2. Znečisťujúce látky z automobilovej dopravy sú emitované do ovzdušia tesne nad povrchom zeme. Ich horizontálny rozptyl je obmedzený prítomnosťou umelých alebo prírodných prekážok v blízkosti komunikácií.
Rozptyl týchto znečisťujúcich látok závisí najmä od meteorologických podmienok- najmä prúdenie vzduchu. Pri bezvetrí sa látky koncentrujú v blízkosti zdroja znečistenia. Vietor s min. Rýchlosťou 1-2 m/s je schopný tieto látky unášať ďalej od zdroja v smere prevládajúceho prúdenia vetra.

4.3. ZAŤAŽENIE ÚZEMIA HLUKOM

Lokalita umiestnenia hodnotenej činnosti je situovaná v areáli Nového závodu Železiarní Podbrezová, čo určuje jej zaťaženie z hľadiska hluku a vibrácii. Zdrojmi hluku v hodnotenom území sú prevádzky priemyselných zariadení ako i obslužná železničná a automobilová doprava.
Najväčší podiel na hluku má v území cestná doprava (76%) za ňou nasleduje železničná doprava (13%).

4.4. ZNEČISTENIE PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD

Kvalita povrchových vôd

- Imisné znečistenie územia a zrážkových vôd sa prejavuje i v zmene kvality povrchových vôd (zníženie pH). Hlavným zdrojom znečistenia však ostávajú odpadové vody. Povrchové vody dotknutého územia majú okrem zhoršenej kvality toku ovplyvnený aj prirodzený hydrologický režim spôsobený vybudovaním umelých prekážok, hatí a stupňov.

Kvalita vody na toku Hron a na jeho prítokoch je ovplyvňovaná vypúšťaným znečistením z bodových zdrojov znečistenia, ako aj plošným znečistením. Medzi najvýznamnejšie priemyselné zdroje odpadových vôd patria: Biotika Slovenská Ľupča, SNP Žiar nad Hronom a Izomat Nová Baňa (na toku *Hron*), ZLH, a.s. Sabinov, prevádzka Hronec (na prítoku *Čierny Hron*), SHP Harmanec (na prítoku *Bystrica*), Bučina Zvolen (na prítoku *Zolná*), Slovnaft Benzinol, a.s. OZ Stožok (na prítoku *Slatina*). Z hľadiska množstva vypúšťania komunálnych odpadových vôd sú významné mestá a obce ako Brezno, Podbrezová, Slovenská Ľupča, Banská Bystrica, Sliač, Zvolen, Detva, Kremnica a Žiar nad Hronom.

Kvalita podzemných vôd
V širšom okolí bola kvalita vody v minulosti hodnotená v rámci hydrogeologického prieskumu (Fecek, 1995) vo vrtoch HGCH-1, PNTK-11.
Odobraté vzorky podzemnej vody karbonátových hornín mezozoika vo vrte HGCH-1 situovanom na ľavom brehu Hrona v hlbokom zárezе doliny Veľká Riť, približne 150 m od vodného toku, boli prevažne číre, bez sedimentu (časť vzoriek s hnedým sedimentom) a teplotou 10°C. Voda je podľa výsledkov analýz stredne mineralizovaná s mineralizáciou v rozmedzí 383-408 mg/l, s pH 7,2-7,9. Hlavnými zložkami chemizmu sú ióny vápenaté, horečnaté a hydrogénuhličitanové, charakteristické pre prostredie karbonátov.
Voda z vrtu PNTK-11 situovanom v pravostrannej údolnej nive Hrona, približne 200 m nad vyústením potoka Bystrianka a vo vzdialenosti 50 m od toku Hrona, reprezentuje obeh podzemnej vody v plytkej podpovrchovej zóne alúvia rieky Hron.
Analyzované vzorky vody z vrtu PNZK-11 sa vyznačujú strednou mineralizáciou 267-280 mg/l, pH 7,5-7,8. Chemizmus tvoria ióny vápenaté, horečnaté, hydrogénuhličitanové a síranové.
V porovnaní chemizmu vôd týchto dvoch vrtov má voda vo vrte PNTK-11 vyššiu koncentráciu sodíka, chloridov, síranov a nižšiu koncentráciu vápnika, horčíka, hydrouhličitanov a tým aj nižšiu celkovú mineralizáciu. Ak porovnáme chemické zloženie vôd z vrtov s analýzou vody z Hrona, tak kvalite vody z Hrona sa podobá voda z vrtu PNTK-11. Tento fakt dosvedčuje existenciu priameho hydraulického prepojenia medzi vrtom PNTK-11 v horizonte do 28 m a vodou z koryta rieky Hron, čo podmieňuje kvalitu vody vo vrte a limituje jeho využitie na účely zásobovania pitnou vodou.

4.5. KONTAMINÁCIA HORNINOVÉHO PROSTREDIA A PÔDY

Informačný systém environmentálnych záťaží (IS EZ) zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií o environmentálnych záťažiach a je súčasťou informačného systému verejnej správy. V katastrálnom území obce Valaská sú v IS EZ registrované nasledujúce environmentálne záťaže:
Areál ESPE Piesok (Identifikátor EZ: SK/EZ/BR/76)
Názov EZ: BR (018) / Valaská - areál ESPE Piesok
Názov lokality: areál ESPE Piesok
Druh činnosti: strojárska výroba;
Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna záťaž

Skládka TKO Za Húščavou (identifikátor EZ: SK/EZ/BR/77)
Názov EZ: BR (019) / Valaská - skládka TKO Za Húščavou
Názov lokality: skládka TKO Za Húščavou
Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu
Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna záťaž
Záťaž je evidovaná v registri skládok odpadov

Ostatné environmentálne záťaže sú situované v širšom okolí. V dotknutom území neboli identifikované ďalšie zdroje znečistenia horninového prostredia, ktoré by ovplyvňovali jeho stav.

4.6. POŠKODENIE VEGETÁCIE A BIOTOPOV

Ťažký a spotrebný priemysel v hospodárskych centrách Valaská, Podbrezová, Brezno, Dubová, Slovenská Lupča, Banská Bystrica apod. budovaný v minulom storočí svojimi materiálovými vstupmi a odpadmi všetkých foriem spolu s diaľkovými prenosmi emisií ako aj miestnou a tranzitnou automobilovou dopravou sa podpísali pod zlý zdravotný stav lesných plôch v území. Nepriaznivý dopad diaľkového prenosu imisií sa prejavil aj v dotknutom území ako aj na ostatných plochách NAPANTu (50% plôch je v zlom zdravotnom stave)
Najvýznamnejším poškodením je strata asimilačných orgánov posudzovaná podľa stupňa defoliácie. Ďalej je posudzovaný výskyt typov poškodenia a to poškodenie zverou, hmyzom, hubami, abiotickými činiteľmi (vetrom, mrazom, snehom), ťažbovou činnosťou človeka, ohňom a epifitmi.

4.7. SÚČASNÝ ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA

Súčasný zdravotný stav obyvateľstva dotknutého územia je výsledkom pôsobenia rôznych faktorov sociálneho, ekonomického, životného ako i pracovného prostredia. Každé ochorenie sa spája s množstvom rizikových faktorov. Vo všeobecnosti sa uvádza, že prostredie je determinantom zdravia, z ktorého najznámejšiu skupinu tvoria determinanty demografické a biologické (vek, pohlavie, národnosť a iné), socio – ekonomické (životný štýl, vzdelanie, zamestnanie, sociálne kontakty a iné), prostredie (životné a pracovné) a zdravotníctvo.
K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcim ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí úmrtnosť - mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Vzhľadom k nepriaznivej vekovej štruktúre obyvateľstva sa Banskobystrický kraj vyznačuje vysokou úmrtnosťou – 2. najvyššou v rámci SR po Nitrianskom kraji. Najvyššiu mortalitu dosahujú okresy s najstarším obyvateľstvom – Poltár a Krupina, (nad 12‰). Pri sledovaní úmrtnosti obyvateľstva v závislosti od veku a pohlavia je možné tak ako v republikovom priemere aj v Banskobystrickom kraji pozorovať nadúmrtnosť mužov.

Tabuľka: Najčastejšie príčiny smrti v okrese Brezno za rok 2010

PRÍČINA SMRTI		OKRES BÁNOVCE N. B
Nádorové ochorenia	počet zomretých	168
	na 100.000 obyvateľov	263,0
Choroby obehovej sústavy	počet zomretých	394
	na 100.000 obyvateľov	616,8
Choroby dýchacej sústavy	počet zomretých	57
	na 100.000 obyvateľov	89,9
Choroby tráviacej sústavy	počet zomretých	47
	na 100.000 obyvateľov	73,6
Vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti	počet zomretých	49
	na 100.000 obyvateľov	76,7

Zdroj: Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky (ÚZIŠ)

Zdravotný stav obyvateľstva je v rámci základného štatistického sledovania ochorení v SR sledovaný na úrovni okresov. Dotknuté územie patrí k okresu Brezno, ktorý patrí medzi okresy s priemernou chorobnosťou a aj úmrtnosťou na Slovensku. Choroby obehovej sústavy, nádorové ochorenia, dýchacej aj tráviacej sústavy sa pohybujú mierne nad celoštátnym priemerom. Vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti sa pohybujú len tesne nad celoštátnym priemerom.
Z predchádzajúcej tabuľky vyplýva, že obyvatelia dotknutého územia najčastejšie zomierajú na choroby obehovej sústavy, nádorové ochorenia, choroby tráviacej sústavy a choroby dýchacej sústavy. Veľmi závažné je pretrvávajúce konštatovanie, že v prípade prvých dvoch príčin smrti ide o dlhodobý nepriaznivý vývoj. Osobitnú skupinu dôvodov úmrtí tvoria zranenia a otravy, ako aj úmyselné sebapoškodenia.
V poslednom období – podobne ako v celej republike aj v Banskobystrickom kraji je zaznamenaný rapídny nárast alergií, najmä alergickej rinitídy sezónnej i celoročnej, bronchiálnej astmy, no aj dermorespiračného syndrómu a potravinovej alergie.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

1.1. ZÁBER PÔDY

Umiestnenie navrhovanej činnosti je v Banskobystrickom samosprávnom kraji, okrese Brezno, v katastrálnom území Valaská. Parkovisko je navrhnuté na ploche pôvodných asanovaných objektov (dielňach) a betónových spevnených plôch pôvodného zariadenia staveniska v areáli závodu, na východnej strane, pri novom závode, zo smeru od obce Valaská.
Všetky dotknuté pozemky budúcou výstavbou, parcely resp. ich časti č.: 1989/77, 1989/17, 1997/3, 1989/82 a 1997/1 v k. ú. Valaská, sú vo vlastníctve navrhovateľa. Uvedené parcely sú vo vlastníctve navrhovateľa vedené na LV č. 68, charakterizované ako Zastavané plochy a nádvoria nachádzajúce sa v intraviláne obce.
Pozemok budúceho parkoviska je prístupný závodnou komunikáciou, pripojenou na cestu III/2391 v km 1,300 úrovňovým vjazdom. Súbežne s trasou účelovej prístupovej – závodnej komunikácie sú vedené trasy podzemných inžinierskych sietí, ktorých polohu pred začiatkom stavebných prác je stavebník povinný zistiť ich vytýčením.
Prebytočná ornica zo stavby v objeme 94,73 m^3 bude odvezená na skládku, vo vzdialenosti do 8 km (podľa upresnenia investorom stavby).
Prebytočná zemina z výkopov vykonaných na stavbe v objeme 226,75 m^3 bude odvezená na depóniu, vo vzdialenosti do 8 km (podľa upresnenia investorom stavby).
V závere stavebných prác na stavbe sa vykoná dosypanie zeminou za osadenými obrubníkmi a svahovanie resp. urovnanie priľahlých plôch a svahov v sklone 1:2, ich zahumusovanie a zatrávnenie. Následne investor zabezpečí vykonanie sadových úprav resp. založenie trávnika.
Vzhľadom k polohe a charakteru dotknutej lokality nedochádza realizáciou zámeru k záberu poľnohospodárskej pôdy (PP) ani lesnej pôdy (LP).

1.2. ZDROJE A SPOTREBA VODY

Potreba vody počas výstavby

Počas realizácie navrhovanej činnosti bude dimenzované sociálne zabezpečenie s napojením na vodovod priemyselnej zóny s vlastným meraním spotreby. Prívod vody bude z vodovodnej prípojky areálu.
Predpokladaný odber vody:

Q1 - úžitková voda	max.	0,250 l/s
Q2 - pitná voda a voda pre sanitárne účely	max.	0,350 l/s
Q3 - požiarna voda	min.	5,000 l/s
Q - celková potreba vody na stavenisku	min.	5,600 l/s

Potreba vody počas prevádzky

Prevádzka nových parkovacích kapacít nepredpokladá navýšenie súčasnej zamestnanosti a ani navýšenie spotreby pitnej alebo úžitkovej vody.

1.3. SUROVINOVÉ ZABEZPEČENIE

Počas výstavby

Vzhľadom na stupeň projektovej dokumentácie údaje o dodávateľskom zabezpečení resp. subdodávateľoch, vyplývajúcich z navrhovaného členenia stavby bude surovinové zabezpečenie stavby spresnené po ukončení výberového konania resp. v ďalšom stupni projektovej prípravy.

Ďalšie vstupy počas výstavby predstavuje najmä stavebný materiál (napr. železné konštrukcie, betón, asfaltový betón, kamenivo, geotextília, zámková dlažba, kanalizačné potrubie, oplotenie a pod.), odlučovač ropných látok, stromy, materiál na zatrávnenie a zahumusovanie.

Počas stavby bude podľa možnosti všetok vhodný a nepoškodený materiál použitý (napr. oplotenie, zemina). Vzhľadom na stupeň projektovej dokumentácie údaje o dodávateľskom zabezpečení resp. subdodávateľoch budú spresnené po ukončení výberového konania resp. v ďalšom stupni projektovej prípravy.

Počas prevádzky

Surovinové zabezpečenie prevádzky nového parkoviska závodu ŽP a.s. sa nepredpokladá.

1.4. ENERGETICKÉ ZDROJE

Elektrická energia

Počas výstavby

Ako prívod elektrickej energie pre potreby výstavby bude slúžiť stavebný prívod elektrickej energie. Rozvod bude vybavený rozvádzačom a vlastným meraním. Spotrebu nie je možné spoľahlivo predikovať.

Počas prevádzky

V stavbe je riešené v objekte SO-04 Osvetlenie parkoviska

Systém elektrickej inštalácie
V projekte pre stavebné povolenie je použitý nasledovný systém elektrickej inštalácie:
3 PEN , str. 50 Hz, AC, 400V TN – S

Maximálna súčasná spotreba elektrickej energie
Maximálny predpokladaný príkon elektrickej energie
Inštalovaný príkon : Pi = 2,76 kW
Súčasný príkon : PB = 2,76 kW

Súčasnosť : β = 1,00
Predpokladaná spotreba elektrickej energie
za deň : 2,76 kW x 8 hod = 22,08 kWhod
za rok : 22,08 kWhod x 365 dní = 8059,2 kWhod
Veľkosť súmerného skratového prúdu : Iks = 0,93 kA
Veľkosť nárazového skratového prúdu : Ikm = 1,70 kA

Stupeň dôležitosti dodávky elektrickej energie
Odbery elektrickej energie podľa normy STN 34 1610 budú definované nasledovne:
- stupeň III. : pre všetky elektrické zariadenia stavebnej a technologickej elektroinštalácia

SVETELNOTECHNICKÝ PROJEKT – verejného osvetlenia

Osvetlenie parkoviska
Celková osvetľovaná plocha parkoviska v I. a II. Etape je 80 x 50m, približne 4000m^2.
Návrh osvetľovacej sústavy je riešený v zmysle STN TR 13201-1, STN EN 13201-2, STN EN 13201-3 a STN
EN 13201-4.
Skupiny situácii osvetlenia podľa tabuľky č.1 STN TR 13201-1:
Okamžitá jazdná rýchlosť hl. používateľov: 5 až 30 km/h
Hlavný používateľ: motorová doprava, chodci, veľmi pomalé vozidlá, cyklisti
Súbor situácii osvetlenia: **D4**
Špecifické parametre podľa tabuľky č.2 STN TR 13201-1:
Priestorové usporiadanie:
Smerovo rozdelené komunikácie: ÁNO
Druhy križovatiek: Úrovňové križovatky
Hustota križovatiek: viac ako 3/km
Kolízny úsek: ÁNO
Vplyv dopravy:
Intenzita cestnej premávky za deň: menej ako 4000
Intenzita cyklistickej premávky: normálna
Intenzita chodcov: normálna
Obtiažnosť jazdného úkonu: vyššia ako normálna
Parkujúce vozidlá: prítomné
Riziko kriminality: normálne
Vplyv okolia a vonkajšie vplyvy:
Zložitosť zorného poľa: normálna
Jas okolia: mestské okolie
Hlavný poveternostný typ: suchý
Situácia osvetlenia – súbor **D4** podľa tabuľky **A15** - STN TR 13201-1:
Podľa vyššie určených špecifických parametrov a podľa odporúčanej oblasti výberu podľa tabuľky **A15** a predpokladanej zvýšenej intenzite chodcov je odporúčaný rozsah tried osvetlenia: **S2.**
Pri určenej triede osvetlenia **S2** je podĺa tabuľky č.3 - STN TR 13201-2 sú určené nasledovné hodnoty pre výpočet osvetlenosti:
- horizontálna priemerná osvetlenosť: **Epriem.: 10 lx**

- minimálna osvetlenosť: **E min.: 3 lx**
Intenzita osvetlenia počítaná bodovou metódou programom CALCULUX 5b.
Osvetlenie danej lokality je navrhnuté výbojkovými svietidlami na stožiaroch a výložníkoch vo výške +8,0 m nad úrovňou komunikácii.

Osvetlenie chodníka k parkovisku
Celková osvetľovaná plocha chodníka je 45 x 2,5m, približne 95m2.
Návrh osvetľovacej sústavy je riešený v zmysle STN TR 13201-1, STN EN 13201-2, STN EN 13201-3 a STN EN13201-4.
Skupiny situácii osvetlenia podľa tabuľky č.1 STN TR 13201-1:
Okamžitá jazdná rýchlosť hl. používateľov: rýchlosť chôdze
Hlavný používateľ: chodci
Súbor situácii osvetlenia: **E1**
Špecifické parametre podľa tabuľky č.2 STN TR 13201-1 nie sú uvažované, pretože osvetlenie je navrhované v uzavretej komunikácii medzi dvomi parkoviskami, kde sa budú pohybovať iba pracovníci a návštevníci ŽP.
Situácia osvetlenia – súbor **E1** podľa tabuľky **A17** – STN TR 13201-1:
Podľa vyššie určených špecifických parametrov a podľa odporúčanej oblasti výberu podľa tabuľky **A17** a predpokladanom strednom jase okolia je odporúčaný rozsah tried osvetlenia **S6.**
Pri určenej triede osvetlenia S6 sú určené nasledovné hodnoty pre výpočet osvetlenosti:
- horizontálna osvetlenosť chodníka **Epriem.: 2 lx**
Intenzita osvetlenia počítaná bodovou metódou programom CALCULUX 5b.
Osvetlenie danej lokality je navrhnuté svietidlami na stožiaroch vo výške +5,0 m nad úrovňou komunikácii

Návrh svietidiel pre stožiare parkoviska
1. Na stožiaroch typ **„A“ a „B“** sú navrhnuté svietidlá PHILIPS IRIDIUM2 LED stredná verzia, typ BGP352 3S, počet sv. zdrojov 48, rozmery 358 x 751 x 183 mm, hm. 13,3 kg, 230 V / 50 Hz, IP 66, IK08. Bočná montáž na výložník, optika wide – DW, farba RAL 7035, kryt ploché sklo, uhol vyžarovania 50, el. výkon – greenline 28 – 80W, economicline 42 – 120W, svetelný výkon greenline 75lm/W, economicline 70lm/W, index podania farieb – 70, stmievanie CLO, svetelný tok min. 2000 lm – max. 10300 lm. Navrhnutých je celkovo 20ks svietidiel.

Návrh svietidiel pre stožiare chodníka
1. Na stožiaroch typ **„C“** (pozri výkresovú časť SO – 04) sú navrhnuté svietidlá PHILIPS IRIDIUM LED MINI, typ BGP451, modul life LED, rozmery 261 x 525 x 154 mm, hm. 11,3 kg, 230 V / 50 Hz, IP 66, IK08. Montáž zhora, optika – MSO, farba RAL 7035, kryt šošovky PMMA, uhol vyžarovania 50, el. výkon: 20 – 41W, svetelný výkon: 64 až 90lm/W, index podania farieb – 70, stmievanie CLO, svetelný tok min. 1620 lm – max. 3269 lm.
Navrhnutých je celkovo 4ks svietidiel.

Návrh svietidiel pre kryté schodisko
1. Na schodisku sú navrhnuté svietidlá typ **„D“** (pozri výkresovú časť SO – 04). Je to svietidlo vaničkové pre osvetlenie krytého schodiska, typ AMI PEPS A236xx, 2 x

36 W FL, IP 66, rozmery 1276 x 170 x 100 mm, hm. 11,3 kg, 230 V / 50 Hz. Montáž nástenná, farba sivá, kryt PMMA, svetelný tok 6700 lm. Navrhnutých je celkovo 2ks svietidiel.

Hlavné osvetlenie :
Hlavné osvetlenie je navrhnuté osvetlov. bodmi "A", „B“, „C“ a „D“ ktorých zloženie je už opísané. Svietidlá boli vyberané so širokou krivkou svietivosti, aby na požadovanú intenzitu osvetlenia bolo potrebné navrhnúť čo najmenší počet stožiarov a svietidiel. Niektoré plochy sú nasvetlené väčšou intenzitou osvetlenia aby vynikli (križovatky). Pri výbere svietidiel boli zohľadnené nasledovné kritériá:
- odolnosť voči náhodnému poškodeniu
- estetický vzhľad
- ľahká údržba
- krytie svietiel
- veľkosť a tvar svietidiel zodpovedá charakteru osvetľovaných priestorov

Výpočet osvetlenia bol prevedený bodovou metódou.
Údržba osvet. sústavy bude prevádzaná pri osv. bodoch zo samohybnej zdvižnej plošiny. Výmena zdrojov hneď po ich vyhorení. Svetelnočinné plochy svietidiel čistiť minimálne 2x za rok. Údržbu a opravu svietidiel môžu prevádzať len pracovníci s elektrotechnickou kvalifikáciou. Aby bol dosiahnutý žiadaný estetický a svetelný účinnok osvetľovacej sústavy je nutné stále udržovanie dobrého prevádzkového stavu svietidiel a stožiarov.
Ovládanie osvetlenia je zabezpečené svetelným relé FF1, namontovaným v novonavrhovanom rozvádzači RVO 1. Relé nastaviť na hodnotu 30 lx , pri ktorej bude osvetlenia spínané. Osvetlenie bude možné spínať aj cez stmievanie na jednotlivých svietidlách PHILIPS.

Rozvodná časť
Celková dĺžka trasy VO: 210 m
Dĺžka a druh rozvodného kábla VO: 295 m – CYKY-J 5 x 10 mm^2
25 m – CYKY-J 3 x 2,5 mm^2
180 m – CYKY-J 3 x 1,5 mm^2

Plyn

Počas výstavby

Zabezpečenie zemným plynom počas výstavby navrhovanej činnosti sa nepredpokladá.

Počas prevádzky

Zabezpečenie zemným plynom počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladá.

1.5. DOPRAVNÉ RIEŠENIE

Počas výstavby

Doprava materiálov na stavbu a na pozemok stavebníka bude po existujúcej ceste III/2391, pre skládkové plochy sa využije pozemok stavebníka - existujúce spevnené a nespevnené plochy v areáli závodu. Dopravu zamestnancov na stavenisko zabezpečí dodávateľ výstavby resp. technológie.

Obmedzenie cestnej premávky počas výstavby

Počas výstavby tejto stavby nepredpokladám žiadne obmedzenie dopravy na verejných komunikáciách a nebude ani potrebné dopravné značenie počas výstavby.
Všetky stavebné práce sa budú uskutočňovať na pozemkoch investora.
Prístup a výjazd zo staveniska počas výstavby je uvažovaný z cesty III/2391. V záujme bezpečnosti staveniska a tiež ochrane zdravia pri práci počas výstavby, dodávateľ vytvori takú organizáciu postupu stavebných prác, aby nedochádzalo ku kolíziám stavby s verejnou premávkou ani na autobusovom nástupišti pri NZ.
Prekážky v rámci zariadenia staveniska budú v dobe zníženej viditeľnosti označené výstražným prerušovaným žltým svetlom, prípadne prekážka bude osvetlená. Ostatné výkopy budú označené červenobielou páskou prípadne ohradené pevnými zábranami proti vstupu chodcov. Ostatné výkopy vedľa vozovky budú označené červenobielou páskou a ohradené pevnými zábranami proti vstupu chodcov, pri prekopávke chodníka tento bude dočasne vedený po lávke so zábradlím.

Počas prevádzky

Navrhovaná činnosť je z hľadiska dopravy rozdelená v rámci SO-02 Spevnené plochy do nasledovných podobjektov:

- prístupová komunikácia, pozostávajúca z povrchovej úpravy existujúcej a výstavby novej konštrukcie vozovky na závodovej komunikácii
- parkovisko - plocha parkovacích stojísk s obslužnými komunikáciami -vetvy A až E
- chodník 1 - prepojovací, medzi nástupiskom autobusov a novou parkovacou plochou
- chodník 2- vedený južnou stranou plochy (koncami vetiev obslužných komunikácií parkovacích blokov)

Prístupová komunikácia

Sprístupnenie riešeného parkoviska je z cesty III/2391 po existujúcej závodovej komunikácii.
Táto komunikácia bola stavebne budovaná ako provizórna, ktorej povrch je tvorený z betónových panelov a počas jej prevádzky nebol opravovaný.
Os prístupovej komunikácie je vedená v trase existujúcej závodnej komunikácie a od pracovného staničenia 146,89 m je súčasne i jednou z obslužných komunikácii budovaného parkoviska a jej koniec je v staničení 226,99 m.
V úseku prístupovej komunikácie od ZÚ po staničenie 78,96 m sa využije v plnom rozsahu existujúca konštrukcia vozovky a úprava technického stavu sa vyková asfaltovými vrstvami podkladu a krytu.

V ďalšej časti prístupovej komunikácie od staničenia 78,96 m sa rozoberie na komunikácii existujúci panelový betónový kryt a tento sa nahradí (novou konštrukciou) novými konštrukčnými vrstvami navrhnutej novej vozovky.

Šírkové pomery prístupovej komunikácie:
Šírku vozovky tvoria 2 x jazdné pruhy š. 3,00 m. V úseku vykonávania asfaltových úprav sa vedľa vozovky s volným okrajom vytvoria zemné krajnice v šírke 0,50 m.

Výškové pomery nivelety prístupovej komunikácie:
Niveleta je vedená tak, že v max. miere kopíruje vedenie pôvodnej komunikácie s tým, že umožňuje položenie súvislého nového asfaltového krytu a na začiatku úpravy naväzuje na okraj asfaltového krytu vozovky cesty III/2391.
Maximálny pozdĺžny sklon vozovky na trase je 8,68% a min. sklon 0,46%
Priečny sklon vozovky je prevažne jednostranný 2%.
Úprava cestnej pláne u novej konštrukcii vozovky je v sklone priečne 3 % do pozdĺžnej drenáže.

Konštrukcia vozovky prístupovej komunikácie:
Prvý úsek - úpravy existujúceho povrchu vozovky sa vykoná s nasledovnou skladbou technologických postupov:

- kryt z asfaltového betónu ABS II.- obrusná vrstva (STN EN 13108-1) hr. 50 mm
- postrek spojovací z riedeného asfaltu v množstve 0,70 kg/m^2
- podklad z obaľovaného kameniva OKH II (STN EN 13108-1) hr. 80 mm
- vyrovnávacia vrstva z obaľovaného kameniva premennej hr. (v tonách)
- náter infiltračný v množstve 1,00kg/m2 (sa nanesie na očistený betónový povrch panelov)

Cestné panely, ktoré sú osadené do štrkového lôžka, sa predom očistia od štrku a prachu. Rovnako pred vykonaním následných úprav je potrebné preveriť technický stav povrchu, a v prípade nestabilných a nedostatočne pevne osadených panelov, vykoná sa ich oprava (znovu osadením panela do štrkového lôžka).
Na začiatku stavebnej úpravy prístupovej komunikácie, sa výškovo vykonaná úprava s napojením priamo na úroveň povrchu zarezaného a zarovaného ľavého kraja existujúcej asfaltovej vozovky na ceste III/2391. Pracovná špára na styku starého a nového krytu bude opatrená asfaltovou páskou, prípadne zaliata pružnou asfaltovou zálievkou.
Vozovka na prístupovej komunikácii sa navrhuje - stredná živičná, pre návrhové obdobie 15 rokov, pri celoročnom priemernom počte dopravnom zaťažení -TNV do 100 vozidiel tj. trieda dopravného zaťaženia V. (pre účelovú komunikáciu a odstavné a parkovacie plochy OA) s orientačným návrhom dopravného zaťaženia počas životnosti N c = 2. 106 (NV /15r).
Netuhá vozovka –asfaltová je navrhnutá o nasledovnej skladbe usporiadania a zloženia:

- kryt z asfaltového betónu ABS II.- obrusná vrstva (STN EN 13108-1) hr. 50 mm
- postrek spojovací z riedeného asfaltu v množstva 0,70 kg/m^2
- podklad z obaľovaného kameniva OKH II (STN 736121) hr. 80 mm

- postrek s vibrovaného šrku VŠ; (STN EN 13242) hr. 200 mm
- podsyp zo štrkodrvy /ŠD/ (STN 736126) hr. 250 mm

s p o l u : hr. 580 mm

Pre vozovku sa požaduje podložia pláne urovnať a zhutniť.
Budovaná vozovka o celej novej konštrukcii bude lemovaná zo strany zelene cestným obrubníkom.
Na prístupovú komunikáciu vjazdami v staničeniach : 40,77 m a 101,44 m vpavo, sú napojené vnútrozávodové komunikácie, ktorými je vykonávaná obslužnosť objektov a prevádzky, v tejto časti závodu.
Obslužné komunikácie parkovacích blokov - vetvy A až E , sú napojené kolmo vľavo na prístupovú komunikáciu v staničeniach: 154,99 m, 170,99 m, 186,99m, 202,99 m a 218,99 m. Vpravo, vedľa prístupovej komunikácie v úseku od staničenia 146,89 m po 226,99 m sú budované kolmé parkovacie stojiská.

Odvodnenie prístupovej komunikácie:
Povrchové dážďové vody z vozovky prístupovej komunikácie sú riešené výškovým odvedením priečnym sklonom vozovky na svah, do terénu.
Odvodnenie pláne pri budovanej celej novej konštrukcie vozovky je pozdĺžnou drenážou. ktorá je situovaná na pravom okraji vozovky, pod svahom.

Parkovisko
Celkový počet stojísk pre osobné autá podľa spracovaného návrhu je v počte 154 ks parkovacích miest, a sú riešené a rozmiestnené v rámci stavebne vytvorených priestorových a plošných možností.
Parkovacie stojiská sú umiestnené v piatich blokoch (okolo priamych vetiev A až E), po oboch stranách obslužných komunikáciách parkoviska, ako vonkajšie kolmé stánia pre osobné autá.
Obsluhu a dostupnosť jednotlivých parkovacích stojísk je po obslužných obojsmerných komunikáciách.
Vetvy pre I. etapu výstavby budú budované v dĺžkach:

- vetva A 24,75 m , a obsluhuje 16 stojísk OA
- vetva B 27,25 m , a obsluhuje 18 stojísk OA
- vetva C 29,13 m , a obsluhuje 20 stojísk OA
- vetva D 30,38 m , a obsluhuje 20 stojísk OA
- vetva E 31,00 m , a obsluhuje 21 stojísk OA

Vedľa prístupovej komunikácii vpravo, sa od staničenia 146,89 m po KÚ, vytvori 32 stojísk OA.
Neskôr sa v II. etape plocha parkoviska zväčší na dobudovanom násype na konečných 154 parkovacích miest.
Usporiadanie parametrov a rozmery vonkajších parkovacích stojísk sú v súlade s STN 736056. Parkovacie stojiská pre kolmé radenie vozidiel o rozmeroch stojísk 2500x 5000 mm /pre osobné autá O1 a O2 /.
Vybudované parkovisko bude využívané prevažne pre dlhodobé parkovanie osobných aut zamestnancov podniku.

Sklonové a výškové pomery na parkovisku:
Obslužné komunikácie svojimi parametrami s jednostranným priečnym sklonom umožňujú vytvoriť plochy parkovísk s pozdĺžnym sklonom stojísk 2% a priečnym sklonom stojísk zhodným s pozdĺžnym sklonom jednotlivých vetiev komunikácií v klesaní 1,5÷2,0%.

Konštrukcia vozovky spevnených plôch parkoviska :
Konštrukcia vozoviek na obslužných komunikáciách a stojiskách je rovnaká.
Netuhá asfaltová vozovka, je navrhnutá o nasledovnej skladbe usporiadania a zloženia:

- kryt z asfaltového betónu ABS II,- obrusná vrstva (STN EN 13108-1) hr. 50 mm
- postrek spojovací z riedeného asfaltu v množstva 0,70 kg/m^2
- podklad z obaľovaného kameniva OKH II, (STN 736121) hr. 80 mm
- postrek s vibrovaného štrku VŠ; (STN EN 13242) hr. 200 mm
- podsyp zo štrkodrvy /ŠD/ (STN 736126) hr. 250 mm

s p o l u : hr. 580 mm

Únosnosť pláne pod vozovkou zhutniť a priečne pláň urovnať v sklone 3 % s vyvedením do pozdĺžnej drenáže.
Po obvode bude vozovka stojísk od zelene a rovnako i od chodníka 2 lemovaná cestným obrubníkom.

Odvodnenie vozovky spevnených plôch parkoviska :
Vody z cestnej pláne sú zachytené do drenáže a dažďové vody z povrchu vozovky a parkovacích stojísk sú usmernené priečnym a pozdĺžnym sklonom do dažďových vpustov. Typizované vpusty sú súčasťou riešenia SO -03 cestná kanalizácia. Celkom bude vybudovaných 14 ks vpustov s liatinovými mrežami s rámom a nálevkou, pre triedu zaťaženie D, sú vystrojené lapačmi nečistôt. Vpusty sú pripojené na dve vetvy dažďovej kanalizácie, vetvu A a B. Pred vyústením do existujúcej dažďovej kanalizácie, zachytené vody prechádzajú cez odlučovač ropných látok.

Chodník 1
Prístup zamestnancov – chodcov z parkoviska ku vstupu do závodu, bude po chodníku 1, ktorý sa vybuduje na svahu, nad plochou autobusového nástupišťa a južným okrajom budovanej plochy parkoviska.
Chodník je vedený vo volnej trase, východne od regulačnej stanice plynu, kolmo na svah, v dĺžke 54,26 m a o šírke 2,00 m. Súčasťou trasy chodníka 1, sú vonkajšie schody.

Výškové a sklonové pomery chodníka 1:
Prekonanie výškového rozdielu medzi úrovňou, začiatku trasy chodníka (na ploche autobusového nástupišťa) a koncom, na obslužnom chodníku 2, sa vykoná dvomi ramenami vonkajších schodov (na prekonanie strmého zrazu a križovania s Vtl plynom DN 90), a následne niveleta chodníka je vedené v stúpaní 8,13% na dĺžke 44,90 m, v násype.

Povrch chodníka je v jednostrannom priečnom sklone 2% .

Šírkové usporiadanie chodníka 1:
Chodník je v šírke spevnenia 2,00 m, s obostrannými zemnými krajnicami v šírke 0,50 m .V časti vedenia pešej trasy po schodoch, je šírka medzi zábradlím 2,34 m, pri dĺžke schodníc 3,00 m.

Konštrukcia chodníka 1:

- kryt z betónovej dlažby HAKA – sivej farby hr. 60 mm
- lôžko z kameniva ťaženého – piesku fr.2-4 mm hr. 40 mm
- podklad zo štrkodrvy hr. 250 mm

s p o l u : hr. 350 mm

Pre novú konštrukciu chodníka sa požaduje podložie - pláň vyspádovať na svah, urovnať a zhutniť.
Celkom plocha budovaného chodníka s krytom z dlažby je 92,49 m^2, a obojstranne je lemovaná záhonovými obrubníkmi.
Odvodnenie dážďových vôd z povrchu chodníka je jednostranným priečnym sklonom 2% na svah.

Vonkajšie schody a ich zastrešenie:
Vonkajšie schody sú betónové, v celkovej dĺžke 8,04 m, pozostávajúce z dvoch ramien, a z medzipodesty v dĺžke 0,90 m. Vedenie schodov a chodníka je v priamej trase.
Šírka schodov je navrhnutá 3,00 m, pričom voľný priestor medzi zábradlím je 2,34 m.
Rozmery stupňov schodov v schodiskových ramenách sú 311 x 160 mm,dl.3000 mm, v prvom ramene v počte 12 ks a v druhom ramene 10 ks. Pri návrhu tvaru a rozmerov schodov je zohľadnená požiadavka zabezpečenia bezkolízneho križovania budovanej konštrukcie s existujúcim vedením podzemnej trasy Vtl- plynu DN 90.
Schody budú zastrešené polykarbonátovými doskami osadenými na ľahkej oceľovej podpernej konštrukcii Ramená schodov budú vybudované priamo na upravenom teréne, keď doska sa vystuží dvomi vrstvami zváranými sieťami. Stĺpy oceľovej konštrukcie zastrešenia budú kotvené do schodníc.

Chodník 2
Chodník 2, sa vybuduje na južnom okraji spevnenej plochy parkoviska, v celkovej dĺžke 70,42 m a v šírke 1,50 m. Vedľa chodníka, na strane nad svahom (ktorý je ukončený existujúcim oplotením areálu), je krajnica v šírke 0,50m.
Chodník 2, bude slúžiť pre peších na presun pri príchode (odchode) z jednotlivých obslužných vetiev – blokov parkoviska, ku chodníku 1.
Výškovo v pozdĺžnom sklone je chodník 2, prispôsobený výškovej úprave a úrovni na spevnenej ploche parkoviska a priečne jeho povrch je v sklone 2% ku krajnici, na svah.

Konštrukcia chodníka 2:
- betónové zámková dlažba (HAKA) hr. 60 mm
- pieskové lôžko hr. 40 mm
- podklad zo štrkodrvy hr. 250 mm

  s p o l u : hr. 350 mm

Pre chodník sa požaduje násypové teleso dostatočne hutniť, aby únosnosť podložia na pláni dosiahla hodnotu min. Ep = 25 MPa, bola urovnaná a vyspádovaná na svah.
Plocha budovaného chodníka s krytom z dlažby je 105,64 m^2.
V celej dĺžke bude plocha chodníka zo strany zelene lemovaná záhonovým obrubníkom a zo strany koncov obslužných vetiev komunikácií parkoviska cestným obrubníkom.

Dopravné značenie
Nakoľko výstavbou parkoviska v území areálu závodu, pôvodný vjazd sa bude využívať viac ako doteraz, táto zmena v území si vyžiada na ceste III/2391 doplniť dopravné značenie ZDZ. V mieste občasného vjazdu, po vybudovaní parkoviska vznikne križovatka s intenzívne využívaním pripojenia prístupovej komunikácie smerujúcej na parkovisko.
Doterajší vjazd na cestu III/2391 sa ZDZ upraví na križovatkové pripojenie, s vyznačením hlavnej cesty a tvarom križovatkového pripojenia.
Organizácia dopravy v riešenom území bude usmernená zvislými dopravnými značkami a vodorovným značením.
Dopr. značkami na usmerní i pohyb motor. vozidiel v areáli závodu: na prístupovej komunikácii a na samotnom parkovisku.
Na trase prístupovej komunikácii sa určí zníženie jazdnej rýchlosti (na 30 km/hod), a všetky komunikácie napojenia vjazdov zo závodu, sa vyznačia ako vedľajšie cesty.
Zvislé dopravné značky základnej veľkosti budú osadené na pozinkované stĺpiky dopredu zabudované do betónových základov, resp. budú umiestnené na konštrukciách napr. stĺpy verejného osvetlenia.
Vodorovné značenie sa vykoná bielou striekanou farbou s reflexnou balotinovou úpravou (kolmých parkovacích miest a šikmých rovnobežných čiar), čím sa spresní organizácia dopravy na parkovisku.

1.6. NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Počas výstavby
Orientačne predpokladáme nasadenie cca 30 pracovníkov naraz.

Počas prevádzky
Počas prevádzky nebudú vznikať nároky na pracovné sily s výnimkou obsluhy/údržby parkoviska (upratovanie, zimná údržba, drobné opravy), ktoré budú vykryté súčasnými personálnymi kapacitami podniku.

1.7. VÝZNAMNÉ TERÉNNE ÚPRAVY A ZÁSAHY DO KRAJINY
Významné terénne úpravy alebo zásahy do krajiny sa nepredpokladajú.

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2.1. OVZDUŠIE

Emisie počas výstavby

Za producenta emisií počas realizácie zámeru možno považovať vlastnú lokalitu počas výstavby navrhovanej činnosti. Stavebné a montážne mechanizmy a súvisiaca nákladná doprava budú zdrojom prašnosti a emisií. Znečistenie sa prejaví lokálne priamo na stavenisku a v menšej miere na prístupových komunikáciách. Vplyvy budú lokálne a dočasné, nepredpokladá sa zhoršenie kvality ovzdušia a intenzitu znečistenia je možné minimalizovať vhodnými opatreniami.
Mobilných producentov emisií počas realizácie navrhovanej činnosti budú predstavovať vozidlá pri dovoze stavebných materiálov a technologických zariadení. Odhad takto vyprodukovaných emisií v celej etape realizácie nie je možné spoľahlivo predikovať.

Emisie počas prevádzky

Počas prevádzky budú produkované emisie z automobilov, najmä emisie oxidov dusíka, oxidu uhoľnatého a prchavých organických látok. Pôjde o emisie z dopravných prostriedkov, ktoré budú na parkovisko prichádzať a pohybovať sa na ňom. Zvýšenie množstva emisií však nebude významné.

2.2. VODY

Počas výstavby

Vzhľadom na rozsah a celkovú dobu výstavby predpokladáme súčasné nasadenie max. 30 pracovníkov, pre ktorých bude dimenzované mobilné sociálne zariadenie poskytnuté dodávateľom stavby.

Počas prevádzky

Na odvedenie dažďových vôd z plochy parkoviska sa vybuduje SO-03 cestná kanalizácia. Na ich zachytenie je navrhnutých 14 uličných vpustov. Vpusty sú pripojené na dve vetvy dažďovej kanalizácie, vetvu A a B. Pred zaústením vôd do exist.dažďovej kanalizácie DN 500 v závode, zachytené vody z parkoviska pretečú cez odlučovač ropných látok.
Pre riešenú parkovaciu plochu je potrebný odlučovač s výkonom 60 l/s. Navrhuje sa odlučovač KL Kompakt 65.

<u>Vetva A</u>
Vetva A má dĺžku 115,08 m. Začiatok úpravy je vo vyústení do šachty existujúcej kanalizácie DN500. Koniec úpravy je v uličnom vpuste UV1. Na trase je šesť šachiet Š1-Š6. Profil potrubia od vyústenia po Š6 je DN300, medzi Š6 a UV1 je profil DN200. Sklon potrubia je 2,00% a 2,05%.

Vetva B
Pripája sa na vetvu A, kde je začiatok úpravy. Končí uličným vpustom UV3. Dĺžka vetvy je 41,70 m. Na vetve je jedna kanalizačná šachta. Profil potrubia medzi vyústením a Š7 je DN300, medzi Š7 a UV3 je profil DN200. Sklon potrubia je 2,48% a 4,45%.

Pripojenie uličných vpustov
Na vetvy A a B dažďovej kanalizácie pripájame uličné vpusty (UV2, UV4-14) krátkymi prípojkami, ktorých dĺžka je od 1,68 m do 9,56 m. Všetky majú profil DN200. Na kanalizáciu sa pripájajú v šachtách, alebo mimo šachty cez zabudované odbočky. Sklon potrubia je 2,50%, 4,00%, 6,50%, 7,40% a 8,43%. (Pri realizácii nesmie byť prekročený sklon 15%.)
Pre zamedzenie nedovolenému sklonu a veľkej hĺbke vpustov, pri niektorých prípojkách sa navrhujú sklzy (UV13, UV14) alebo zhybku (UV8 pri Š4), kde potrubie prekonáva výškový rozdiel na malom úseku.

Kanalizačné potrubie
Kanalizáciu sa navrhuje z hladkých rúr PVC-U 315 a PVC-U 200 s kruhovou tuhosťou SN8. Hĺbka uloženia 1,2 až 2,8 m.
Potrubie ukladáme na pieskové lôžko hrúbky 100 mm. Obsyp potrubia na ploche parkoviska sa navrhuje štrkom frakcie 8-16 mm do výšky 200 mm nad potrubie. Zvyšok ryhy sa zasype štrkom zrnitosti 16-32 mm. Zásyp je hutnený po vrstvách (max.300 mm). Mimo pojazdnej plochy obsyp potrubia navrhujeme z prehodenej zeminy do výšky 100 mm nad potrubie. Zvyšok ryhy sa vyplní vyťaženou zeminou.

Kanalizačné šachty
Betónové šachty sa skladajú zo šachtového dna, skruží, kónusu a poklopu. Dno ukladáme na podkladovú betónovú dosku.
Prefabrikáty sa ukladajú žeriavom, dôležité je správne natočenie stúpadiel. S prefabrikátmi sa smie manipulovať len manipulačnými hákmi. Po montáži je nutné previesť zatmelenie prípadných medzier, vzniknutých pri osadzovaní. Na dorovnanie šachty voči upravenému terénu slúžia vyrovnávacie prstence. Poklopy šachiet navrhujeme liatinové, na komunikácii poklopy triedy D400, v zatrávnenej ploche poklopy B125.
Pripojenie rúr je cez šachtové vložky-prechodky. Šachty sa tesnia butylplastovým tesnením. Obsyp šachiet je po vrstvách max. na výšku 300 mm. Každá vrstva sa zhutní.

Odlučovač ropných látok
Navrhuje sa ORL KL Kompakt 65 (výrobca Klartec), Je to odlučovač triedy I. (v zmysle STN EN 858-1 a STN EN 858-2), jeho výstupné hodnoty sú do 0,5 mg/l NEL, stupeň účinnosti je 99%.
Základnú konštrukciu tvorí železobetónová nádrž s vonkajšími rozmermi 3,6x2,6x1,92 m. Nádrž má vnútorné deliace steny a zákrytovú dosku. Na mieste prechodu potrubia sú zabudované šachtové púzdra s tesniacim krúžkom. Pri objednávke odlučovača treba zadať profil pripojených potrubí. Jednotlivé komory odlučovača sú prístupné na kontrolu kruhovými vstupmi. Je nutné otvory nadstaviť

vstupnými komínmi nad terén. Navrhuje sa použiť betónové šachtové skruže ukončené kónusom a poklopom triedy B125.

2.3. ODPADY

Odpady vznikajúce počas výstavby

V zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov sú odpady vznikajúce výstavbou zaradené nasledovne:

Číslo skupiny, podskupiny a druh odpadu	Názov skupiny, podskupiny a druh odpadu	Kategória odpadu	Množstvo odpadu (t)	Spôsob nakladania s odpadmi
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O	1128	R5
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O	0,3	D1

Predpokladaný spôsob nakladania s odpadmi zmluvnou organizáciou je v tabuľke uvedený prostredníctvom kódov nakladania odpadov v zmysle prílohy č. 1 a 2 zákona o odpadoch.
Vzniknuté odpady budú zhromažďované do pristavených kontajnerov. Počas prepravy budú kontajnery prekryté plachtou proti zvíreniu prachu tak, aby nedochádzalo počas prepravy k jeho vypadávaniu alebo rozprášeniu.
Počas nakladania s odpadmi bude dodávateľ stavby rešpektovať a dôsledne plniť podmienky vyplývajúce z platnej legislatívy.

Odpady vznikajúce počas prevádzky

V zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov sú odpady vznikajúce prevádzkou priestorov resp. kapacít zrealizovanej stavby zaradiť nasledovne:

Kód druhu odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo (t/rok)	Spôsob nakladania s odpadmi
13 05 02	Kaly z odlučovačov oleja z vody	N	0,1	D9
16 02 13	Vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti, iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N	0,005	R4, R5

Vznikajúce odpady budú ukladané do zhromažďovacích prostriedkov zabezpečených proti ich úniku a následne budú odovzdané organizácii oprávnenej nakladať s predmetnými druhmi odpadov.

Zoznam odpadov a množstvá sú odhadované na základe predpokladaného rozsahu činnosti a budú upresňované podľa skutočného stavu.

2.4. HLUK A VIBRÁCIE

Počas výstavby

Počas realizácie navrhovanej činnosti možno očakávať zvýšenie hluku, prašnosti a znečistenie ovzdušia spôsobené pohybom stavebných a montážnych mechanizmov v priestore realizácie zámeru. Tento vplyv však bude obmedzený na samotný priestor stavby a časovo obmedzený na dobu stavby a montáží technológií.
Pre stavebnú činnosť možno uvažovať s orientačnými hodnotami akustického tlaku vo vzdialenosti 7 m od obrysu jednotlivých strojov:

- nákladné automobily typu Tatra 87 - 89 dB(A)
- buldozér 86 - 90 dB(A)
- zhutňovacie stroje 83 - 86 dB(A)
- grader 86 - 88 dB(A)
- bager 83 - 87 dB(A)
- nakladače zeminy 86 - 89 dB(A)

Rozsah hladín hluku je určený výkonom daného stroja a jeho zaťažením. Nárast hlukovej hladiny pri nasadení viacerých strojov nemá lineárny aditívny charakter. Možno predpokladať, že pri nasadení viacerých strojov narastie hluková hladina na hodnotu 90 – 95 dB(A). Tento hluk sa nedá odcloniť protihlukovými opatreniami vzhľadom na premenlivosť polohy nasadenia strojov, ale dá sa riadiť len dĺžka jeho pôsobenia v rámci pracovného dňa.
V období stavebnej činnosti budú zdrojom hluku stavebné mechanizmy a súvisiaca doprava na priľahlých komunikáciách (prevažne v rámci areálu ŽP a.s.).

Počas prevádzky

Navrhovaná činnosť bude musieť spĺňať všetky limity v zmysle vyhlášky 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií.
Významnejšie navýšenie hluku realizáciou navrhovanej činnosti sa v rámci pracovného prostredia nepredpokladá. Zvýšený počet automobilov môže spôsobiť mierne zvýšenie hluku, nedôjde však k prekročeniu prípustných limitov. Vzhľadom na celkový počet parkovacích miest a skutočnosť, že ide o priemyselný areál bude zvýšenie hluku zanedbateľné.

2.5. ŽIARENIE A INÉ FYZIKÁLNE POLIA

V plánovanej prevádzke nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia v zdraviu škodlivej intenzite.

2.6.TEPLO, ZÁPACH A INÉ VÝSTUPY

Navrhovaná činnosť nebude zdrojom šírenia zápachu a tepla.

2.7 VYVOLANÉ INVESTÍCIE

Výstavba vyžaduje vykonanie prípravných prác v území (odstránenie/vybúranie betónových panelových plôch, odstránenie krovia z plochy 203 m^2 a búranie oplotenia). Vykoná sa odstránenie a rozobratie vozovky z betónových panelov na ploche 2762,40 m^2.

3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1. VPLYV NA HORNINOVÉ PROSTREDIE A RELIÉF

Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti, charakter prostredia a v prípade spoľahlivého založenia a dostatočnej izolácie stavby od okolitého prostredia, neočakávame žiadne výrazné vplyvy posudzovanej činnosti v etape výstavby alebo prevádzky na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.
Stavba je navrhnutá a bude realizovaná tak, aby v maximálnej možnej a známej miere eliminovala možnosť kontaminácie horninového prostredia. Prijaté stavebné, konštrukčné a prevádzkové opatrenia minimalizujú možnosť kontaminácie horninového prostredia v etape výstavby a prevádzky hodnotenej činnosti.
Na ploche hodnotenej činnosti sa nevyskytujú žiadne ťažené ani výhľadové ložiská nerastných surovín a realizácia činnosti nebude mať vplyv na ich ťažbu.
Potenciálnym negatívnym vplyvom na horninové prostredie môže byt v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy uvedených v kapitole IV 10. Prevádzka bude realizovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie horninového prostredia.

3.2 VPLYVY NA POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY

Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti do priemyselnej zóny nepredpokladáme významné vplyvy na povrchové a podzemné vody lokality.
Vody z povrchového odtoku z parkovíska a spevnených plôch budú prečisťované cez odlučovače ropných látok.
Potenciálnym negatívnym vplyvom na vodné pomery môže byť v tomto prípade opäť len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy uvedených v kapitole IV 10. Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na vodné pomery ako bez vplyvu.

3.3 VPLYVY NA OVZDUŠIE A KLÍMU

Pri realizácii navrhovanej činnosti dôjde v súvislosti s výstavbou k nárastu objemu výfukových splodín v ovzduší areálu a na trase prístupových ciest. Stavebné a montážne mechanizmy a súvisiaca nákladná doprava budú zdrojom prašnosti a emisií Tento vplyv výraznejšie nezhorší kvalitu ovzdušia, bude krátkodobý a nepravidelný.

Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti bude vplyv na ovzdušie dotknutého územia počas prevádzky v porovnaní s nulovým variantom len nepatrne zvýšený.
Realizáciou posudzovanej činnosti nedôjde k presiahnutiu koncentrácie imisných limitných hodnôt (aj vzhľadom na kumuláciu so súčasným stavom) a prevádzka bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené platnými právnymi predpismi na ochranu ovzdušia.
Nakoľko dôjde v porovnaní so súčasným stavom len k nepatrnému zvýšeniu znečisťujúcich látok do ovzdušia, hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie a klímu ako bez vplyvu.

3.4. VPLYVY NA PÔDU

Základným vplyvom navrhovanej stavby na pôdu je jej trvalý záber, keďže kapacitné možnosti súčasného zastavaného územia sú obmedzené a realizácia zámeru si vyžaduje plochu na špecifickom území v rámci existujúcej priemyselnej zóny. V danom prípade sa však jedná o parcely, ktoré sú definované ako Zastavané plochy a nádvoria.
Kontaminácia pôdy sa nepredpokladá, počas výstavby aj prevádzky predstavuje takéto ovplyvnenie iba riziko pri náhodných havarijných situáciách (únik ropných látok a hydraulických olejov zo stavebných mechanizmov, automobilov, havárie potrubí, nesprávna manipulácia s odpadom, technologická havária a pod.).

3.5. VPLYVY NA FAUNU, FLÓRU A ICH BIOTOPY

Činnosťou nedôjde k narušeniu záujmov ochrany prírody a krajiny. Umiestnenie posudzovanej činnosti je navrhované v ochrannom pásme NAPANT, v území, na ktoré sa vzťahuje druhý stupeň územnej ochrany. Vzhľadom na charakter fauny a flóry a relatívne nízku druhovú diverzitu v posudzovanej lokalite ako aj výraznú premenu pôvodných biotopov na biotopy úzko späté s priemyselnou činnosťou, nepredpokladáme negatívny vplyv na faunu a flóru. Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k asanácii vzrastlých drevínv rámci prípravy územia bude vykonaný výrub náletového krovia z plochy 203 m^2. Po dokončení stavby však bude vysadená náhradná výsadba stromov a krov v okolí parkoviska. Prevádzkovanie navrhovanej činnosti nepredstavuje činnosť v území zakázanú a hodnotíme ju preto ako bez vplyvu.

3.6. VPLYVY NA KRAJINU

Posudzovaná činnosť nebude mať vzhľadom na svoj charakter negatívny vplyv na štruktúru a scenériu krajiny. Štruktúra krajiny nebude zásadne zmenená nakoľko sa jedná o parkovisko v tesnej blízkosti existujúcich hál priemyselnej zóny a po realizácii navrhovanej činnosti bude tvoriť jej spojitú súčasť. Funkčné využitie územia bude v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce. Scenéria územia nebude realizáciou zámeru zmenená, realizácia navrhovanej činnosti v rámci percepcie pozorovateľa nebude pôsobiť negatívne, vzhľadom na prítomnosť výrazných líniových prvkov v okolí (cesty, el. vedenie a pod.) a existencii objektov priemyselného charakteruv tesnej blízkosti dotknutého územia.
Vplyvy navrhovanej činnosti na krajinu hodnotíme ako bez vplyvu.

3.7. VPLYV NA OBYVATEĽSTVO

Keďže je dotknuté územie lokalizované v okrajovej časti katastrálneho územia obce v dostatočnej vzdialenosti od obývaných objektov a v blízkosti významných dopravných ťahov, nebude mať posudzovaná činnosť počas prevádzky zásadný negatívny vplyv na obyvateľov najbližších obytných súborov. Dlhodobý vplyv bude predovšetkým daný zanedbateľným zvýšením imisií oproti súčasnému stavu. Realizáciou posudzovanej činnosti však nedôjde k presiahnutiu koncentrácie imisných limitných hodnôt (aj vzhľadom na kumuláciu so súčasným stavom) a prevádzka bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené platnými právnymi predpismi na ochranu ovzdušia.

Vzhľadom na vzdialenosť navrhovanej činnosti od najbližších obytných súborov ako aj na prítomnosť výrazného zdroja hluku (existujúce priemyselné prevádzky, dopravné ťahy a železnica) bude hluková záťaž na najbližšie obytné súbory z mobilných zdrojov ako aj z prevádzky v porovnaní so súčasným stavom takmer identická.

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických opatrení zdrojom iných škodlivín, ktoré by mohli ohroziť zdravie obyvateľstva.

Počas prevádzky bude mať posudzovaná činnosť priamy pozitívny dopad na obyvateľstvo a zamestnancov ŽP a.s., pretože po vybudovaní parkoviska v lokalite, sa odstráni doterajšie nevhodné odstavovanie vozidiel na ceste III/2391, čím sa v neprehľadnom úseku obmedzí priamy kontakt vozidiel a chodcov. Z hľadiska vplyvu na statickú dopravu možno navrhovanú činnosť z dlhodobého hľadiska hodnotiť ako pozitívnu.

Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyvy zámeru na obyvateľstvo zo sociálneho a ekonomického hľadiska ako pozitívne a z environmentálneho ako bez vplyvu.

4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať výrazný negatívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. Počas samotnej výstavby predpokladáme zvýšenie hlučnosti a prašnosti v bezprostrednom okolí vyvolané zvýšením intenzity dopravy, najmä stavebných mechanizmov, ktoré môžu na obyvateľov priľahlých obytných súborov negatívne pôsobiť.

Vlastná prevádzka navrhovanej činnosti pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických limitov nebude zdrojom nadlimitných toxických alebo iných škodlivín, ktoré by významným spôsobom zvýšili zdravotné riziká dotknutého obyvateľstva.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Prevádzka posudzovanej činnosti nebude mať vplyv na chránené územia ani ochranné pásma. Činnosťou nedôjde k narušeniu záujmov ochrany prírody a krajiny. Prevádzka je navrhovaná v území, na ktoré sa vzťahuje prvý - všeobecný stupeň ochrany, bez zvláštnej územnej alebo druhovej ochrany. Užívanie areálu na predmetný zámer nepredstavuje činnosť v území zakázanú.

Areál nezasahuje do chránených území zahrnutých do siete Natura 2000 ani do lokalít chránených Ramsarským dohovorom o ochrane mokradí.
Areál pre navrhovanú činnosť priamo nezasahuje do ekologicky hodnotných segmentov krajiny ani nenaruší funkčnosť žiadneho prvku ÚSES.

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA

Syntézy v predchádzajúcich kapitolách dokladujú, že výsledné komplexné pôsobenie navrhovanej činnosti je dané zaťažením prostredia antropogénneho charakteru a pozitívnym dopadom na obyvateľstvo a jeho socio - ekonomické aktivity.
Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, výsledný dopad možno zhodnotiť ako nepatrný vzhľadom na minimum priamych dopadov a reálnu možnosť účinne ovplyvniť hlavné riziká realizáciou vhodných opatrení. Výsledné pôsobenie navrhovanej činnosti neohrozí funkčnosť prvkov ekologickej stability a osobitne chránených častí prírody, ani charakter krajinnej štruktúry so zastúpením cenných a významných prvkov v dotknutom území.
Vo vzťahu k ekonomickému a sociálnemu vývoju v území sa navrhovaná činnosť radí k celospoločensky prospešným, pričom výsledná záťaž na prostredie je prijateľná a zachováva jeho kvality v lokálnom i širšom meradle.
Navrhovaná činnosť nie je v rozpore s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Aby nedošla do konfliktu s inými legálnymi čiastkovými záujmami je nevyhnutné jej usmernenie a limitovanie povoľovacími procesmi. Dodržiavanie súladu s právnymi predpismi vyžaduje kontrolu a dohľad nad prevádzkou navrhovanej činnosti s podmienkami stanovenými v povoľovacom procese a s dotknutými právnymi predpismi.
Vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia sú opísané v predchádzajúcich kapitolách pričom ich významnosť sa znižuje so zvyšujúcou sa vzdialenosťou od hodnotenej činnosti. Z hľadiska komplexného posúdenia očakávaných vplyvov môžeme zhodnotiť, že vo väčšine sledovaných ukazovateľov je činnosť hodnotená ako bez vplyvu, v prípade vplyvu na obyvateľstvo a jeho socioekonomické aktivity ako pozitívna.

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Posudzovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice a nenapĺňa podmienky § 40 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a kritériá uvedené v prílohe č. 13. a č. 14. predmetného zákona.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Nepredpokladáme negatívne vyvolané súvislosti v dotknutej lokalite ani jej bezprostrednom okolí.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

S realizáciou činnosti sú spojené aj určité riziká havarijného respektíve katastrofického charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených vojnovým konfliktom, sabotážou, haváriou (zlyhanie technických opatrení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných síl (vietor, sneh, mráz, zemetrasenie). Dôsledkom rizikovej situácie môže byť kontaminácia horninového prostredia, pôdy a povrchových aj podzemných vôd napr. ropnými látkami, požiar, ale aj poškodenie zdravia alebo smrť. Štatisticky sa jedná o veľmi málo pravdepodobné situácie, ktoré je možné minimalizovať až vylúčiť dodržiavaním technologických postupov a bezpečnostných opatrení pri výstavbe ako aj konkrétnych prevádzkových predpisov pri jednotlivých prevádzkach.

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti vyplývajú z existujúcich legislatívnych noriem, ktoré upravujú prevádzkovanie takýchto prevádzok, ako aj z opatrení, ktoré vyplynú zo stanovísk dotknutých orgánov.

10.1. ÚZEMNOPLÁNOVACIE OPATRENIA

Územnoplánovacie opatrenia nie sú potrebné, nakoľko sa má predmetná činnosť realizovať v existujúcej priemyselnej zóne areálu ŽP a.s..

10.2. TECHNICKÉ OPATRENIA

Na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti v danej lokalite sú navrhnuté tieto opatrenia počas realizácie resp. počas prevádzky hodnotenej činnosti:

Z HĽADISKA OCHRANY OVZDUŠIA :

- pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie (napr. zemné práce) je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií (napr. zariadenia na výrobu, úpravu a hlavne dopravu prašných materiálov je treba prekryť, práce vykonávať primeraným spôsobom a primeranými prostriedkami)
- skladovanie prašných materiálov, v hraniciach navrhovaného priestoru realizácie, minimalizovať resp. ich skladovať v uzatvárateľných plechových skladoch a stavebných silách, v rámci areálu investora

Z HĽADISKA OCHRANY PRED HLUKOM :

- zabezpečiť, aby stavebné práce neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí mimo dopravy 60,00 dB cez deň resp. 50,00 dB v noci, 2,00 metre od sledovaných okien jestvujúceho stavebného fondu lokality
- pri realizácii navrhovanej činnosti používať iba stroje a zariadenia vhodné k danej činnosti (navrhovanej technológie) a zabezpečiť ich pravidelnú údržbu a kontrolu

- pred plánovanými stavebnými a montážnymi prácami s predpokladanými vysokými hladinami A zvuku informovať obyvateľov o plánovanom čase ich uskutočňovania
- stavebné práce vyznačujúce sa vyššími hladinami hluku vykonávať len v doobedňajších hodinách
- používať prednostne stroje a zariadenia s nižšími akustickými výkonmi
- ak to postup prác a technológia výstavby umožňuje, používať mobilné protihlukové zásteny
- trasy pohybov nákladných vozidiel plánovať cez miesta čo najviac vzdialené od bytových domov
- poučiť všetkých dodávateľov na potrebu ochrany okolia dotknutého územia pred hlukom z ich činnosti

Z HĽADISKA NAKLADANIA S ODPADMI:

- odpady, ktoré vzniknú pri realizácii resp. počas prevádzky hodnotenej činnosti budú zaradené do príslušných kategórií a druhov v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov,
- nakladanie s odpadmi zabezpečovať v súlade s právnymi požiadavkami platnými v oblasti odpadového hospodárstva (zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
- odpady budú odovzdané na zhodnotenie alebo zneškodnenie len organizácii na to oprávnenej

Z HĽADISKA OCHRANY VÔD A PÔDY:

- zabezpečiť, aby nasadené stroje a strojné zariadenia neznečisťovali a nezhoršovali kvalitu povrchových a podzemných vôd lokality

Z HĽADISKA OCHRANY ZELENE:

- zabezpečiť, aby existujúca vzrastlá zeleň lokality bola počas realizácie zámeru rešpektovaná v súlade s normou STN 83 7010 Ochrana prírody
- voľné plochy medzi parkovacími miestami odporúčame vysadiť trávou a pri prípadných sadových úpravách uprednostniť výsadbu miestnych druhov drevín

ORGANIZAČNÉ A PREVÁDZKOVÉ OPATRENIA

- je potrebné zabezpečiť priestor pred vniknutím nepovolaných osôb do areálu.
- zhotoviteľ diela je povinný dodržiavať predpisy týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- pred začatím prevádzky vypracovať Prevádzkový poriadok
- aktualizovať požiarne a poplachové smernice a požiarny a poplachový plán závodu

10.3. KOMPENZAČNÉ OPATRENIA

Identifikované vplyvy nevyžadujú kompenzačné opatrenia v súčasnom štádiu poznania.

10.4. INÉ OPATRENIA

Identifikované vplyvy nevyžadujú iné opatrenia v súčasnom štádiu poznania.

11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

Ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, zostali by kapacity územia s nevyužitým potenciálom daným aktuálnymi územnoplánovacími dokumentmi resp. by územie zostalo v súčasnom stave, ktorý charakterizuje nevyužívaná betónová plocha s porastom ruderálnej vegetácie.

Realizáciou navrhovaného zámeru dôjde k zmysluplnému využitiu územia predurčenému k priemyselnému využitiu platným znením územného plánu obce a svojou dopravnou dostupnosťou. Výstavbou navrhovanej činnosti nedôjde k zmene dopravnej infraštruktúry v širšom území, nakoľko je táto pre navrhovaný zámer dostatočná. Navrhované riešenie zodpovedá súčasným technickým možnostiam a vyhovuje kritériám pre navrhovanú činnosť.

Areál a prevádzka navrhovanej činnosti bude spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadom, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás. Realizácia navrhovanej činnosti v predmetnej lokalite neobmedzí žiadnu z jestvujúcich prevádzok.

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Územný plán sídelného útvaru Valaská bol schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 33/1999 na zasadnutí dňa 16.3.1999. Dotknuté územie sa nachádza v rámci areálu Železiarní Podbrezová, a.s. ktorého územie je definované ako plochy výroby a priemyslu. Na základe uvedenej špecifikácie dotknutého územia z pohľadu územného plánovania, možno konštatovať, že navrhovaná činnosť priamo súvisí s výrobou v závode rešpektuje platný územný plán obce Valaská.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

O záujmovom území je v súčasnosti dostatočné množstvo informácií, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhy problémov boli identifikované a riešené, či už v technickom riešení posudzovanej činnosti alebo navrhovanými zmierňovacími opatreniami.

Pokiaľ v etape posúdenia zámeru pre zisťovacie konanie nedôjde k objaveniu sa nových skutočností, ktoré by zásadným spôsobom menili náhľad na posudzovanú činnosť, navrhujeme ukončiť posudzovanie predloženým zámerom.

Navrhovanú činnosť odporúčame realizovať a pripomienky k tomuto zámeru navrhujeme zapracovať v rámci územného konania a stavebného povolenia.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Zámer je predložený v jednom variante, nakoľko na základe žiadosti navrhovateľa Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie v zmysle § 22 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upustil od požiadavky variantného riešenia predloženého zámeru.

1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Pre hodnotenie vplyvov zámeru na životné prostredie a zdravie obyvateľstva bola použitá metóda hodnotiaceho opisu. Súbory kritérií hodnotenia boli vyberané tak, aby charakterizovali spektrum vplyvov a ich významnosť. Pre navrhovanú činnosť boli ako významné kritéria hodnotenia identifikované vplyvy na obyvateľstvo dotknutého územia prostredníctvom výstupov zaťažovania územia hlukom a emisiami, dopadov na zdravotný stav obyvateľstva a v neposlednom rade vplyvom na urbánny komplex navrhovanej činnosti, konkrétne vplyvu na dopravu a služby. Kritériá očakávaných vplyvov boli vytvorené z hľadiska kvalitatívneho, časového priebehu pôsobenia a formy pôsobenia.

2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti výstavbe parkoviska a nedôjde teda k rozšíreniu nedostatočných kapacít parkovania navrhovateľa. Pre parkovanie sa budú naďalej využívať priestranstvá autobusového nástupišťa, priľahlých komunikácií a tiež vozovka na ceste č. III/2391. Týmto stavom dochádza ku kolíznym dopravným situáciám na týchto komunikáciách, čo zhoršuje bezpečnosť cestnej premávky v lokalite. Okolie dotknutého územia zostane preplnené parkujúcimi autami, čím sa znižuje kvalita využitia pre peších a ostatných účastníkov cestnej premávky.

Realizácia variantu zámeru predstavuje sprevádzkovanie parkoviska pre zamestnancov ŽP a.s. čím sa vyrieši problém s parkovaním v širšom okolí. Prínosom je, že po vybudovaní parkoviska v lokalite, sa odstráni doterajšie nevhodné odstavovanie vozidiel na ceste III/2391, čím sa v neprehľadnom úseku obmedzí priamy kontakt vozidiel a chodcov.

Z pohľadu ochrany prírody sa v území nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia vyčlenené v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Platí tu prvý stupeň ochrany. V predmetnom území sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky chránené v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Porovnaním navrhovanej činnosti s nulovým variantom je zrejmé, že prinesie zvýšenie pozitívnych vplyvov v sociálnej sfére a nenavýši negatívne výstupy do jednotlivých zložiek životného prostredia.

Na základe uvedených skutočností odporúčame realizáciu navrhovanej činnosti, s podmienkou vykonania zmierňujúcich opatrení uvedených v kapitole IV.10, ktoré predstavujú optimálny variant.

3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Navrhovaný Variant 1 zámeru nie je v rozpore s platnou územnoplánovacou dokumentáciou. Areál a prevádzka navrhovanej činnosti bude spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadom, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás s dopravným napojením. Realizácia navrhovanej činnosti v predmetnej lokalite neobmedzuje žiadnu z jestvujúcich prevádzok a bude prínosom pre urbánny komplex lokality navrhovanej činnosti, konkrétne vplyvu na dopravu a bezpečnosť na cestách.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha 1: Situácia 1: 50 000
Príloha 2: Etapy navrhovanej činnosti
Príloha 3: Situácia umiestnenia stavby

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

🕮 Bezák, J.: Slovensko - Hodnotenie radónového rizika z geologického podložia miest s počtom obyvateľov nad 10 000 a okresných miest s vysokým a stredným radónovým rizikom - vybrané mestá Slovenskej republiky, Orientačný IGP, ŠGÚDŠ - Geofond, Bratislava, 1994
🕮 Čurlík, J., Ševčík, P., 1999: Geochemický atlas SR, Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, MŽP, Bratislava, MŽP, Bratislava,
🕮 Gregor J.: Chránené územia Slovenska, 8, 1987,
🕮 Jarolímek, I., Zaliberová, M., Mucina, L., Mochnacký, S.: Vegetácia Slovenska - Rastlinné spoločenstvá Slovenska, 2. Synantropná vegetácia, Veda, Bratislava, 1997
🕮 kol.: Atlas krajiny SR, MŽP SR Bratislava, 2002
🕮 kol.: Atlas SSR, SAV a SÚGK, Bratislava, 1980
🕮 kol.: Klimatické pomery na Slovensku, Zborník prác č. 33/3, SHMÚ, Bratislava, 1991
🕮 kol.: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. Bazálna referenčná taxonómia, Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Bratislava, 2000
🕮 Korec a kol.: Kraje a okresy Slovenska – nové administratívne členenie, Q 111 Bratislava, 1997

ZOZNAM ZDROJOV INFORMÁCII Z INTERNETU

@ http://www.enviroportal.sk
@ http://www.sazp.sk
@ http://www.air.sk
@ http://www.shmu.sk
@ http://www.statistics.sk/mosmis
@ http://www.podnemapy.sk
@ http://www.geology.sk

@ http://www.upsvar.sk
@ http://www.saget.szm.sk
@ http://www.sk.wikipedia.org
@ http://www.pamiatky.sk
@ http://www.sopsr.sk
@ http://www.uzemneplany.sk
@ http://www.skrz.sk
@ http://www.katasterportal.sk
@ http://www.zelpo.sk

LEGISLATÍVA

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákonov č. 275/2007 Z. z., č. 454/2007 Z. z., zákona č. 287/2008 Z. z., zákona č. 117/2010 Z. z., zákona č. 145/2010 Z .z., zákona č. 258/2011 Z. z., zákona č. 408/2011 Z.z., zákona č. 345/2012 Z.z., zákona č. 448/2012 Z.z., zákona č. 39/2013, zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 314/2014 Z.z. a zákona č. 128/2015 Z.z.
Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie.
Zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení zákona č. 161/2001 Z.z. zákona č. 553/2001 Z.z. ,zákona č. 478/2002 Z. z., zákona č. 525/2003 Z. z., zákona č. 587/2004 Z. z., zákona č. 571 /2005 Z.z., zákona č. 203/2007 Z. z., zákona č. 529/2007 Z.z. , zákona č. 515/2008 Z z., zákona č. 286/2009 Z. z. a zákona č. 409/2014 Z. z.
Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z. a zákona č. 350/2015 Z. z.
Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z.z, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení vyhlášky č. 270/2014 Z. z.
Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z., zákona č. 230/2005 Z.z., zákona č. 479/2005 Z.z., zákona č. 532/2005 Z.z., zákona č. 359/2007 Z.z., zákona č. 514/2008 Z.z., zákona č. 515/2008 Z z., zákona č. 384/2009 Z.z. , zákona č. 134/2010 Z.z. ,zákona č. 556/2010 Z.z., zákona č. 258/2011 Z. z., zákona č. 408/2011 Z.z., zákona č. 306/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 35/2014 Z.z. , zákona č. 409/2014 Z. z. a zákona č. 262/2015 Z. z.
Zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 525/2003 Z. z., zákona č. 364/2004 Z.z., zákona č. 587/2004 Z. z., zákona č. 230/2005 Z. z., zákona č. 515/2008 Z z., zákona č. 394/2009 Z. z., zákona č. 180/2013 Z.z. a zákona č. 180/2013 Z.z.
Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 525/2003 Z. z., zákona č. 205/2004 Z. z., zákona č. 364/2004 Z.z., zákona č. 587/2004 Z. z., zákona č. 15/2005 Z. z., zákona č. 479/2005 Z.z., zákona č. 24/2006 Z. z., zákona č. 359/2007 Z.z., zákona č. 454/2007 Z. z. zákona č. 515/2008 Z z., zákona č. 117/2010 Z.z., zákona č. 145/2010 Z.z. , zákona č. 408/2011 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 207/2013 Z.z., zákona č. 311/2013 Z.z. ,zákona č. 506/2013 Z. z., zákona č. 35/2014 Z. z., zákona č. 198/2014 Z. z., zákona č. 314/2014 Z. z., zákona č. 324/2014 Z.z. a zákona č. 262/2015 Z.z.
Zákon č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov znení zákona č. 126/2006 Z. z., zákona č. 461/2008 Z. z. a zákona č. 170/2009 Z. z.
Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení v znení neskorších predpisov

Nariadenie Vlády SR č. 115/2006 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení neskorších predpisov
Nariadenie vlády SR č. 617/2004 ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

- ✓ Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie, vyjadrenie č. OU-BR-OSZP-2015/008917-002, zo dňa 17.12.2015 - upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti

3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

K doterajšiemu postupu prípravy „Zámeru“ a posudzovaní jeho predpokladaných vplyvov neboli k dispozícii žiadne doplňujúce informácie.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Bratislava, január 2016

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATELIA ZÁMERU.

EKOCONSULT – enviro, a. s.
Miletičova 23
821 09 Bratislava

Koordinátor:
RNDr. Vladimír Žúbor

Spoluriešitelia:
RNDr. Ľuboš Haltmar
Dr. Peter Joniak

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

.....
RNDr. Vladimír Žúbor
EKOCONSULT – enviro, a. s.
za spracovateľa zámeru pečiatka

.....
Ing. Ľubor Schwarzbacher
Železiarne Podbrezová a.s.
za navrhovateľa zámeru pečiatka

Príloha č. 1

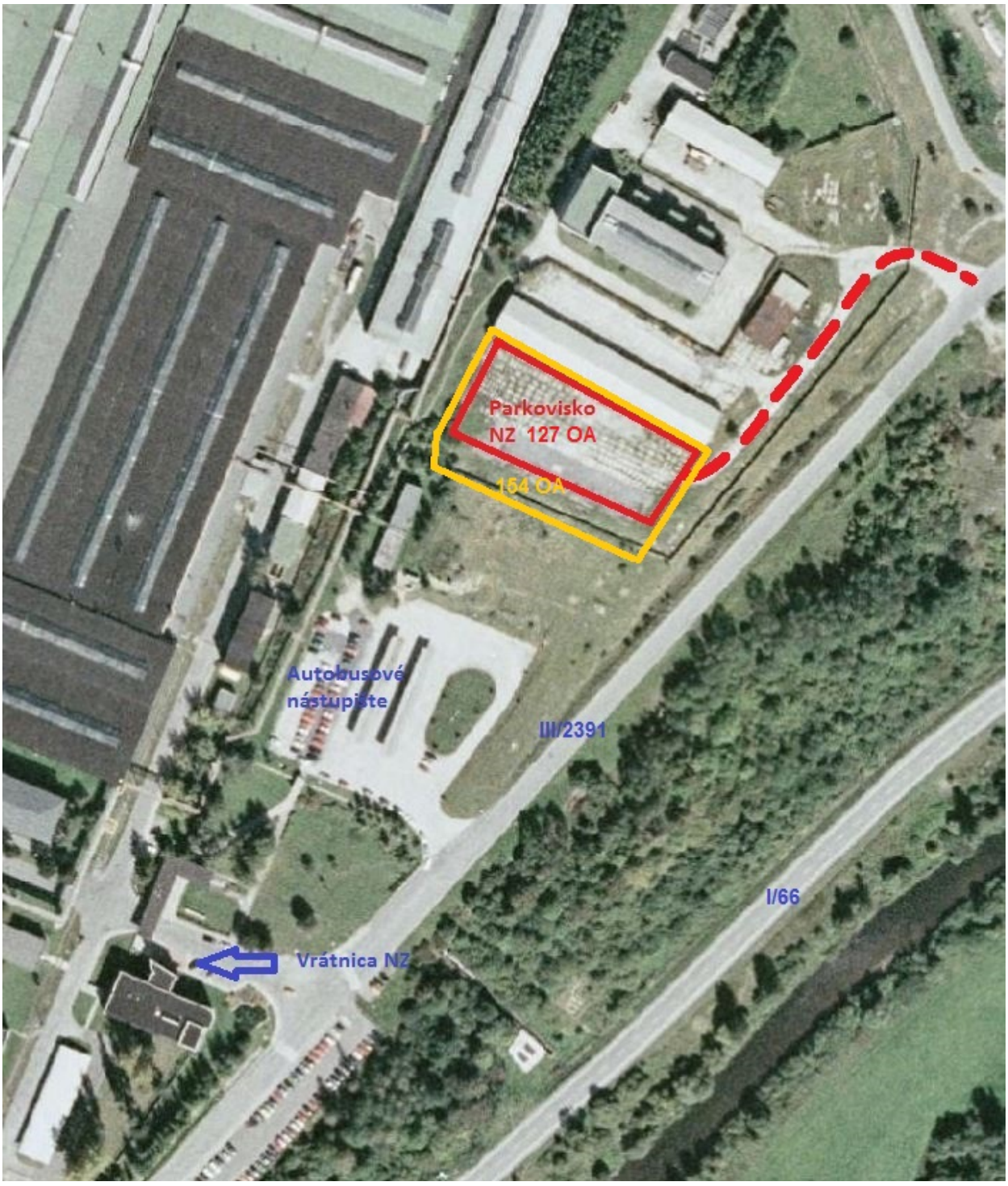
Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1 : 50 000)

Orientačné ohraničenie miesta realizácie

Príloha 2:

Etapy navrhovanej činnosti

Príloha 3:

Situácia umiestnenia stavby

LEGENDA:

BÚRANIE BETÓNOVEJ PLOCHY

ODSTRAŇOVANIE KROVA

BÚRANIE OPLOTENIA, BRÁNY

DOČASNÝ ZÁBER

SÚRADNICOVÝ SYSTÉM : JTSK

VÝŠKOVÝ SYSTÉM : Bpv

VYPRACOVAL	ING.ŠTEFAN RAJČAN
ZODPOVEDNÝ PROJEKTANT	ING.ŠTEFAN RAJČAN

Ing.Štefan Rajčan
Banská Bystrica

STAVBA	ROZŠÍRENIE PARKOVACÍCH MIEST NZ
	SO 01 PRÍPRAVA ÚZEMIA
MIESTO	PODBREZOVÁ
STAVEBNÍK	ŽELEZIARNE PODBREZOVÁ a.s., Kolkáreň 35, 97681 Podbrezová
VÝKRES	SITUÁCIA

ČÍSLO ZÁK.	13/2015
DÁTUM	11/2015
POZN.	
STUPEŇ PD	PROJEKT STAVBY
FORMÁT	3 x A4
MIERKA	1:500

2.